

ALMANAK

AR

BREIZAD

1942

2 skoed

E GWERZ

e li ar C'hourrier

4, Stread ar C'hastell

— BREST —

SI LE PAYSAN

APRÈS AVOIR LABOURÉ SON CHAMP

GARDAIT INEMPLOYÉES

SES SEMENCES AU GRENIER

IL SE RUINERAIT À COUP SÛR

LA

FRANCE À RESTAURER

TEL EST LE GRAND CHAMP

QUE DOIT FÉCONDER L'ÉPARGNE

FRANÇAIS, PRÊTEZ-LUI TOUTES VOS RESSOURCES

SOUSCRIVEZ

AUX BONS DU TRÉSOR

ALMANAK

AR

BREIZAD

1942

E gwerz e ti ar " C'hourrier " 4, stread ar C'hastell - Brest

GOUELIOU MOBIL

Septuagésim	1 c'huevrer.	Pentekost	24 mae.
Merc'her a Judu	18 c'huevrer.	Dreinded S'kr	31 mae.
Pask	5 ebrel.	Sul re Zakramant	26 mae.
l'ap' - Bask	14 mae.	Sul kenta an Azvent	29 du.

DAD'IZEK-DEIZIOU

25, 27, 28 c'huevrer.
27, 29, 30 mae
16, 18, 19 gwengolo.
16, 18, 1er kerzu.

PEVAR AMZER

Nevez-Amzer . . . . . 21 meurs.
Hanzv . . . . . 22 even.
Diskar-Amzer . . . . . 23 gwengolo
Goanv . . . . . 22 kerzu

AN HEOL HAG AL LOAR

Al loar evel an douar a zo sklerijennet gant an heol. An douar a ra eun dro bemdez var-n-han he-uran, o tigas an dez hag an noz, hag eun dro ar bloaz d'an heol, o tigas ar pevar amzer. Dre ma ra he dro vraz, an douar a stuj gant-han al loar, k-eit ha ma tro-bienn-dro d'ezhan. Dre ze, al loar a c'hoar em gant etre an douar hag an heol : peuz e kuz ouz-omp an heol hag e vez *éclipse* pe fallaenn var an heol. Awe-choar all, an douar eo an em gav etre an heol hag al loar : ne ze e vez fallaenn var al loar.

E 1942 e vezo diou fallaenn var al loar ha teir var an heol. Ar fallaennou var al loar a zigouezo :
Ar genta, d'an 2 ha 3 meurs, al loar a vizo kuzet a bez, etre 21h 28 d'an 2 betek 3h 15 d'an 3, gwelet e vezo e Breiz. Au eil d'an 26 eost, al loar a vezo kuzet a - bez etre 1 h. 2 a 6 h. 34, gwelet e vezo eun nebeut e Breiz.
Ar fallaennou var an heol a zigouezo :
Ar genta d'an 16 ha 17 meurs, an heol ne vezo ket kuzet a - bez, etre 21 h 44 ha 1 h. 29, ne vezo ket gwelet e Breiz. Au eil d'an 12 eost, an heol ne vezo ket kuzet a - bez, etre 2 h 8 ha 3 h 21, ne vezo ket gwelet e Breiz. An trede d'an 10 gwengolo, an heol ne vezo ket kuzet a - bez, etre 13 h 57 ha 17 h. 21, gwelet e vezo e Breiz.

MAREOU BRAZ 1942

Ar mareou bras a zigouez peurvuia etn devez-hanter pe daou wez goude al Loar-Nevez hag ar C'hann, merket enn Almanak-ma, e penn peb miz, dre al lierennou L. N. ha K. L.
Mareou bras a e 1942 a vezo re an 18 genver, 16 c'huevrer, meurs, 3 ebrel, 2, mae, 2° even, 29 gouere, 27 eost, 25 gwengolo, 11 here, 9 du, 9 kerzu.
Ho hueder a zo merket enn Almanak-ma.

AR MOR

Enn Almanak-ma n'e verkomp nemed ar c'henta gourien (pleine mer) euz a bep devez ; n'e vezo ket diez kaout heur an eil, ma talc'her sonj e laka ar mor d'edro 12 heur ha 25 minut evit diskeñ ha pignat enn dro.
Ar gourien en em gav *abrotoc'h s'ed a Brest* : var dro 20 minut e Pors-Luis, 17 e Konk-Kerne, 22 e Penmarc'h, 20 e Goshien, 13 enn Enez-Sizan ha Douar-benez, 5 e Kameled ha Konk-Leon ; — *divetatoch eped a Brest* : 15 minut e Lanros-Kemper, 2 e Eo sa, 40 enn Aberwrach, 54 e Rosko, 70 e Montroulez.

MIZ GENVER

An dez a astenn 22 minut euz ar mintin, 42 euz ar pardaez

K. L. d'an 2, da 15 h. 42 L. N. d'ar 16, da 21 h. 32
D. L. d'an 10, da 6 h. 05 K. K. d'ar 24, da 6 h. 35

DEIZ a MIZ	GOUELIOU AR MIZ	Ab Heol		Al Loar		Kenta Gourien		H der ar Mare		Kenta Gourien e Pors-Luis
		Sao	Kuz	Sao	Kuz	Kenta	H der			
1	S'PRONKSION HOR ZALVER.	7 46	16 2	15 38	6 15	3 12	6 75	2 52	2 52	
2	s. Louhmel, abad.	7 46	16 4	16 27	7 4	3 49	6 95	3 27	3 27	
3	s. Vinkenton, ermid.	7 46	16 5	17 22	7 49	4 23	7 10	4 0	4 0	
4	S Hano santel a Jesus	7 46	16 6	18 22	8 29	4 58	7 15	4 34	4 34	
5	l s. Konvoion, abad.	7 46	16 7	19 25	9 5	5 33	7 15	5 9	5 9	
6	m Gouel ar ROUANED.	7 46	16 8	20 30	9 37	6 9	7 10	5 44	5 44	
7	m stez Melanis.	7 45	16 9	21 38	10 7	6 46	7 0	6 21	6 21	
8	l s. Lusian esk, merzer.	7 45	16 10	22 47	10 35	7 27	6 30	7 3	7 3	
9	g s. Adrian, abad.	7 44	16 11	23 57	11 3	8 13	6 60	7 51	7 51	
10	s s. Paol n, pab, merzer.	7 44	16 13	24 57	11 32	9 11	6 40	8 59	8 59	
11	S s. Teodoz, eskop.	7 43	16 14	1 10	12 4	10 18	6 30	10 3	10 3	
12	l s. Eutrop, eskop, merzer.	7 43	16 15	2 24	12 40	11 31	6 30	11 17	11 17	
13	m Badiziant hor Zalver.	7 42	16 17	3 38	13 22	0 8	6 35	0 59	0 59	
14	m s. Hilier, eskop, doktor.	7 42	16 18	4 49	14 13	1 16	6 70	1 58	1 58	
15	l s. Paol, kovour.	7 41	16 20	5 55	15 12	2 17	7 05	2 52	2 52	
16	g s. Marsel, pab, merzer.	7 40	16 21	6 53	16 18	3 12	7 45	3 40	3 40	
17	s. Anton, abad.	7 40	16 22	7 42	17 29	4 2	7 70	4 27	4 27	
18	S Kador s. Per e Rom.	7 39	16 24	8 23	18 41	4 50	7 80	5 11	5 11	
19	l s. Kanut, merzer.	7 38	16 25	8 58	19 52	5 35	7 75	5 52	5 52	
20	m ss. Fabian ha Basilian, m.	7 37	16 27	9 29	21 1	6 17	7 5	6 33	6 33	
21	m stez Agnes, gwerchez, m.	7 36	16 28	9 59	22 8	6 58	7 20	7 15	7 15	
22	i ss. Visant hag Anastaz	7 35	16 30	10 22	23 12	7 39	6 80	8 2	8 2	
23	g Eured ar Werc'hez-Vari.	7 34	16 34	10 48	24 1	8 23	6 40	8 29	8 29	
24	s S. Timothee, es. merz.	7 33	16 33	11 15	0 14	9 13	6 00	8 55	8 55	
25	S Konversio s. Paol.	7 32	16 35	11 44	1 15	10 13	5 70	9 85	9 85	
26	l s. Polikarp, eskop, merzer.	7 31	16 36	12 16	2 14	11 24	5 60	11 10	11 10	
27	m s. Iann Konzeur, dok.	7 30	16 38	12 52	3 12	0 1	5 65	0 52	0 52	
28	m s. Julian, eskop.	7 28	16 39	13 33	4 7	1 8	5 85	0 32	0 32	
29	g s. Franzez a Sal, doktor.	7 27	16 41	14 20	4 58	2 4	6 15	1 46	1 46	
30	g stez Martina, gwerchez, m.	7 26	16 43	15 13	5 45	2 49	6 45	2 29	2 29	
31	s s. Per Nolask, kovet.	7 25	16 44	16 12	6 27	3 29	6 75	3 8	3 8	

Er miz-ma : Labourat an douar ma deier hada enn-ho da nevez-amzer, ruilla goude ar skurn ar ruler diwar an ed hadet, touz ar c'haeu, skarza ar foziou ; — skulla an tremp 2^e, an t^h komposi war ar foenneler, digeri ar gwazioù er prajou ; — lamet ar man ha traou all griziennek diwar keffou ha brasa, brankou ar gwez-avalou, devi an traou fall-ze abalamour d'an amprevaned a zo enn ho touez ; hag evit laza an amprevaned all a zo choumei kuzet er c'hors, goalc'h ar c'hellou hag ar brankou teva gant dour raz pe gant eun tremp all bennak ken nerzuz ; — klieza an toutou da akast gwez nevez pa zeulo an nevez-amzer ; — er jardin, hada piz, karot, tez, rabez, kaoi-fleur, hag ognon
Gwelet ha douget eo hoc'h hano war listenn an elektourten.

AUX DAMES DE FRANCE VETEMENTS 95 à 99, Rue de Siam, BREST

Ulinucine Moreul

Un médicament très connu dans la région bretonne mais pas encore assez employé en raison des services immenses qu'il rend aux malades, c'est **L'ULMINUCINE MOREUL.**

Qu'est-ce donc que cet Ulinucine dont il est tant parlé? L'Ulinucine est un médicament composé avec de l'iode et des phosphates. Par l'iode il purifie le sang, le régénère; par les phosphates il fortifie.

Le docteur MOREUL a su trouver et composer avec deux produits très actifs: l'iode et le phosphore, le remède qui assure le succès la prompte guérison des malades.

L'Ulinucine remplace très avantageusement l'huile de foie de morue, le Sirop de portai, le Sirop de raifort-iodé et lodé ferré; tous ces vieux remèdes sont 8 ou 10 fois moins actifs que l'Ulinucine qui contient cinq centigrammes d'iode organique par cuillerée à soupe alors que les autres n'en contiennent pas du tout ou des traces et l'un d'eux, le Sirop iodo tannique, deux centigrammes seulement.

Quelles sont les maladies guéries par l'Ulinucine? En premier, la toque. — Le mot toque, en breton *an doken* est le nom générique de toutes les maladies de l'enfance, faiblesse, pâles couleurs, développement trop brut, glandes au cou, et plus tard, des maladies d'os, coxalgie, boiterie, tuberculose.

Si l'Ulinucine est le remède par excellence de l'enfance, il n'est pas moins le remède idéal de la femme au moment de l'âge critique et de la jeune fille au moment de la formation.

L'Ulinucine discipline le ventre, écarte les maux de reins, les crises d'estomac et d'étouffement, la constipation, la chlorosé, les maladies de langueur.

Par l'Ulinucine la femme évite les tumeurs malignes, fibromes, congestions, varices, phlébites.

L'Ulinucine en raison de son iode et du phosphore est le dépuratif idéal, il lutte contre l'anémie, la pauvreté du sang qu'il rafraîchit, épure et clarifie; il chasse les humeurs.

Parents qui avez tout essayé pour guérir vos enfants, ne vous désolés pas, prenez un flacon de ce précieux remède et vous garderez ensuite, comme des milliers de mères de famille, une reconnaissance sans borne à l'inventeur de ce remède sans pareil.

Surtout, ne vous laissez pas égarer par des conseils intéressés, exigez sur les flacons, les mots **Ulinucine Moreul**, n'acceptez pas les remèdes plus ou moins anti-toque que l'on peut vous offrir à la place et pour l'éviter, ne demandez jamais un remède contre la toque, spécifiez bien que vous voulez et entendez avoir l'Ulinucine Moreul.

Prenez garde et méfiez-vous des contrefaçons.

MIZ MEURS

And-z a zaston 1 h. 4 minu euz ar miz, 47 mi ul -uz ar pardaez

K. L. d'an 3, da 0 h. 20 | L. N. d'ar 16, da 23 h. 50
D. L. d'an 9, da 22 h. 00 | K. K. d'ar 25, da 0 h. 01

DEIZ	AR MIZ	Ad Hoel		Al Loat		E Brest		
		Sao	Kuz	Sao	Kuz	Kenta Brestena	Heuler ar mare	Kenta ar mare
1 S	s. Albin, Eskob.	6 35	17 32	16 5	5 37	3 4	6 70	2 44
2 I	s. Jaoua, esk kov.	6 33	17 33	17 13	6 10	3 42	7 10	3 21
3 M	s. Gwenole, abad	6 31	17 35	18 23	6 41	4 13	7 40	3 56
4 M	s. Kazmir, kovsour.	6 29	17 37	19 35	7 40	4 4	7 60	4 30
5 I	s. Jacut, abad.	6 27	17 38	20 48	7 39	5 31	7 70	5 7
6 G	s. Sano, eskop.	6 25	17 40	22 2	8 10	6 8	7 60	6 5
7 S	s. Tomaz a Akiu, doktor.	6 23	17 41	23 15	8 41	6 47	7 35	6 25
8 S	s. Ian Doue, kovsour	6 24	17 43	.....	9 21	7 30	7 00	7 6
9 I	stez Fransez a Rom	6 19	17 44	0 26	10 4	8 19	6 55	7 53
10 M	An Iwan-Digent Merzer.	6 17	17 46	1 33	10 54	9 23	6 10	9 6
11 M	s. Eutim, eskop	6 15	17 48	2 34	11 51	10 46	5 90	10 32
12 I	s. Adeodat, kovsour.	6 13	17 49	3 27	12 55	.....	.....	.....
13 G	s. Gregor I. pab. Dok.	6 11	17 51	4 12	13 2	0 55	6 25	0 39
14 S	stez Matild, Impalaerez	6 9	17 52	4 51	15 11	2 1	6 65	1 43
15 S	s. Epifan, eskop a Navend.	7 47	54	5 25	16 21	2 53	7 05	2 34
16 I	s. Elektran, esk. a Roazon	6 5 17 55	5 55	17 30	3 38	7 35	3 17	
17 M	s. Parra, eskob	6 3 17 57	6 23	18 37	4 17	7 55	3 55	
18 M	s. Gabriel, archeal.	6 1 17 58	6 50	19 42	4 53	7 55	4 29	
19 I	s. Jozef, pried Mari	5 9 18 0	7 16	20 48	5 28	7 45	5 4	
20 G	s. Sirill a Jeruzalem	5 7 18 1	7 44	21 48	6 0	7 20	5 35	
21 S	s. Penead, abad.	5 5 18 3	8 13	22 48	6 22	6 00	6 7	
22 S	s. Bienvenu, eskop.	5 3 18 4	8 47	23 48	7 5	6 50	6 40	
23 I	s. Victorian.	5 0 18 6	0 24	.....	7 42	6 10	7 19	
24 M	stez Kristina, gw.	4 48 18 8	10 5	0 40	8 25	5 70	8 4	
25 M	Gouel Maria Veur.	5 46 18 9	10 52	1 30	9 24	5 50	9 7	
26 I	s. Sul ar Bleuniou.	5 44 18 10	11 45	2 15	10 46	5 30	10 32	
27 G	s. Ian Damascen, dok.	5 42 18 12	12 43	2 56	.....	.....	11 53	
28 S	s. Ian Kapistran, merz	5 40 18 13	13 46	3 33	0 49	5 75	0 33	
29 S	s. Eutaz, abad.	5 37 18 15	14 53	4 7	1 46	6 20	1 23	
30 I	s. Amedee, dok a Savon	5 35 18 16	15 2	4 38	2 31	6 65	2 12	
31 M	stez Balbin gwerchez	5 33 18 17	17 14	5 8	3 11	7 10	2 51	

AUX DAMES DE FRANCE
 Membres - Amemblements
 95 à 99, Rue de Siam, BREST

Entreprise PREVOSTO

Ingénieur A. M. E. R.

Tél. 33-01 82, rue Victor-Hugo, BREST

Travaux de maçonnerie et de ciment
 Constructions industrielles en béton armé
 Réservoirs - Cuves à vin verrées, etc...

Teinturerie Lyonnaise

SPÉCIALITÉ
 DE NETTOYAGE
 A SEC

SOIE TEINTE
 au teneur

TEINTURES
 EN TOUTES NUANCES

NOIR POUR DEUIL
 EN 6 HEURES

J. DANET

11 et 13, Rue de la Vierge

BREST

Téléphone 36-23

R. C. Brest, 10984

SUCCURSALES :

29, rue Emile-Zola

Téléphone : 31-29

33, rue Jean-Jaurès

Téléphone : 33-83

MIZ EBREL

Ad dez a astenn 57 minut euz ar mintin, 43 minut euz ar pardaez

K. L. d'ar 1, da 12 h. 32 K. K. d'an 23, da 18 h. 10
 D. L. d'an 8, da 4 h. 43 K. L. d'an 30, da 21 h. 59
 L. N. d'ar 15, da 14 h. 33

ORIZ AR VIZ	GOUELIOU AR MIZ	An Heol		Al Loar		E Brest		Kenta- Gourleun ar Mars	Kenta- Gourleun e Pape-Luis
		Sao	Kuz	Sao	Kuz	Kenta- Gourleun	Heol ar Mars		
1 m	s. Ennius, es Naoned	5 31	18 19	18 28	5 35	3 50	7 50	3 28	
2 m	YAOU-GAMALOU	5 29	18 21	19 44	6 8	4 28	7 75	4 5	
3 K	Gwener ar Groaz	5 27	18 22	21 0	6 41	5 6	7 85	4 42	
4 S	s. Ildor, esk. dokt	5 25	18 24	22 15	7 18	5 47	7 75	5 22	
5 S	PASK-Alleluia	5 23	18 25	23 25	8 1	6 30	7 45	6 5	
6 l	s. Ignorok, esk., Gwened	5 21	18 27	...	8 50	7 13	7 00	6 48	
7 m	s. Albert, eskop.	5 19	18 28	0 29	9 45	8 5	6 50	7 43	
8 m	s. Edez merzer.	5 17	18 30	1 25	10 47	9 12	6 05	8 54	
9 l	stoz Mari Kleofas.	5 15	18 31	2 13	11 44	10 34	5 85	10 20	
10 g	s. Nikolaz, labourer donar.	5 13	18 33	3 53	13 2	...	...	11 49	
11 s.	s. Leon I, pab, doktor.	5 11	18 34	3 27	14 10	0 41	6 70	0 26	
12 S	SUL AR C'HASIMODO.	5 9	18 35	3 58	15 18	1 45	6 55	1 2	
13 l	s. Hermenejild, merzer	5 7	18 37	4 26	16 25	2 34	6 90	2 15	
14 m	s. Justin, merzer.	5 5	18 38	4 52	17 30	3 16	7 10	2 55	
15 m	s. Douan abad	5 3	18 40	5 18	18 34	3 53	7 26	3 31	
16 l	s. Patern, esk. Gwened	5 1	18 41	5 43	19 37	4 28	7 30	4 5	
17 g	s. Aniset, pab, merzer	4 59	18 43	6 14	20 38	5 1	7 24	4 37	
18 s	s. Kubillion, abad.	4 57	18 44	6 45	21 37	5 33	7 05	5 9	
19 S	s. Justin, beleg.	4 55	18 46	7 20	22 32	6 5	6 80	5 40	
20 l	D. E. Grignon Montfort	4 53	18 47	8 0	23 24	7 37	6 50	6 12	
21 m	s. Anselm, eskop, dok	4 51	18 48	8 45	...	7 13	6 15	6 48	
22 m	s. Soter, vains, merzerien	4 49	18 50	9 35	0 11	7 54	5 85	7 31	
23 l	s. Jori, merzer.	4 47	18 52	10 30	0 53	8 48	5 55	8 20	
24 g	s. Fidel, merzer.	4 45	18 53	11 29	1 31	10 0	5 45	9 45	
25 s	s. Mark, avieter	4 44	18 55	12 33	2 5	11 22	5 55	11 8	
26 S	es Klet ha Marsellin, merz	4 42	18 56	13 40	2 36	0 1	5 80	...	
27 l	s. Urlo, abad a Gempelle	4 40	18 58	14 50	3 6	1 2	6 15	0 46	
28 m	s. Paol ar Groaz, koveseur	4 38	18 59	16 2	3 35	1 53	6 55	1 35	
29 m	s. Per, merzer.	4 36	19 0	17 15	4 5	2 38	7 10	2 49	
30 l	stoz Ketez Sten, gwerc'hez	4 34	19 2	18 35	4 37	3 19	7 50	2 58	

Er miz-ma: Echui da bada avalou-donar, kanah, lin, karoutez, kaol, bostrabez, melchenn, luzern; — pruz-echui da goumpez ar fonn-ner, hag e lin ar miz, pa vezo klouar ad-merer, rikvat an dour kenta war-p-ho; — greff pe embouda ar gwez-avalou, krenna ar greffou pe emboudennou lakeet vaicene, ha terri, enn-oll wez frouez, ar skoultrou-laez evit ma choumo an oll-seo er brankou a z-goesi da rei frouez; — ober kement-all d'ar sivi, lamet digant-ho ho lostou hirr; — er c'hoajou ha brouskoujou eo arabad labourat ken gant aoun da zra l'ar brankoujou nev-z; — an amzer o veza dent d'glouaraat, e c'h'ler planta hep oen ebet, enn dache nnoal legumachou bet hadet er goasked: enn ho flas, bada avalou, -sukrin pe a m'ud.

AUX DAMES DE FRANCE Articles de Ménage 95 à 99, Rue de Siam, BREST

TY A FIZIANS SAVET E 857

GRENIER

Opticien-Spécialiste

51, rue Emile-Zola
(Près la Salle des Fêtes)

46, rue de Siam, 46
BREST
Téléphone : 25-54

96, rue Jean-Jaurès

LUNETTES

& PINCE-NEZ

Tous modèles

BAROMÈTRES

THERMOMÈTRES

COMPAS

Appareils photographiques
KODAK, LUMIÈRE, ZEISS, etc...

Pellicules - Produits de toutes marques

TRAVAUX D'AMATEURS

MIZ MAZ

Ar dez a estren 38 minut ouz ar minit 15 minut ouz ar pardez.

D. L. d'ar 7, da 12 h. 13 K. K. d'an 23, da 9 h. 11
L. N. d'ar 15, da 5 h. 45 K. L. d'an 30, da 5 h. 29

DEIZ AR MIZ	ROUELILOU		An Heol		Ar Loez		E livez		Kevandour ar Miz	Kevandour ar Diz
	Sao	Kuz	Sao	Kuz	Ar Loez	Ar Loez	Ar Loez	Ar Loez		
1 g	se. Filip ha Jakez, abestol.	4 33 19 3	19 53	5 13	4 0	7 75	4 2	5 24		
2 s	s. Athanasz, doktor.	4 31 19 5	21 8	5 52	4 3	7 85	4 5	5 3		
3 s	Ar Wir Grouz askavet.	4 30 19 6	22 18	6 10	5 27	7 70	5 5	5 3		
4 l	Lid a Josef, Patr. an Ila	4 28 19 8	23 20	7 35	6 15	7 40	5 50			
5 m	s. Pi V, pab.	4 26 19 10		8 37	7 2	7 95	6 37			
6 m	s. Ian enn eol bervet.	4 25 19 11	0 12	9 14	7 58	6 50	7 35			
7 i	s. Stanislaz, es. merz.	4 23 19 12	0 55	10 52	9 1	6 10	8 43			
8 g	Apparition s. Mikeal	4 22 19 13	1 32	12 1	10 19	5 30	10 4			
9 s	s. Gregor Nazians, ekt stez Janne d'Arc.	4 20 19 15	2 3	13 9	11 37	5 95	11 33			
10 s		4 19 19 16	2 31	14 16	0 5	6 20	0 1			
11 s	Tudi, abad.	4 17 19 18	2 57	15 21	1 16	6 40	0 59			
12 m	ss. Nere ha Kompagnonet	4 16 19 19	3 21	16 25	2 6	6 60	1 48			
13 u	s. Briek, eskob.	4 14 19 20	3 49	17 28	3 49	6 80	2 29			
14 i	Jaou-Bask.	4 13 19 21	4 16	18 29	3 27	6 90	3 6			
15 g	s. Isidor, lab. donar.	4 12 19 23	4 46	19 29	4 2	6 00	3 49			
16 s	s. Ian Nepomusen, m	4 10 19 24	5 19	20 26	4 36	6 95	4 13			
17 S	s. Paskal Bailon, kov.	4 9 19 26	5 57	21 19	5 9	6 85	4 45			
18 l	s. Venant merzer.	4 8 19 27	6 40	22 8	5 42	6 70	5 17			
19 m	s. Iouen, Euzen pe Ervoa	4 7 19 28	7 28	22 53	6 15	6 50	5 9			
20 m	s. Bernardin Sienn, k.	4 5 19 30	8 21	23 32	6 54	6 25	6 26			
21 i	s. Per Selestin, pab.	4 4 19 31	9 18		7 31	6 00	7 7			
22 g	s. Ubaid, eskop.	4 3 19 32	10 19	0 7	8 20	5 80	7 59			
23 s	ss. Rogasian, Donasian	4 2 19 33	11 23	0 38	9 22	5 65	9 5			
24 S	PENTEKOST.	4 1 19 35	12 29	1 7	10 33	5 70	10 19			
25 l	s. Gregor VII, pab.	4 0 19 36	13 30	1 36	11 44	5 95	11 30			
26 m	s. Philipp a Neri, kov	3 59 19 37	14 52	2 4	0 16	6 20	0 1			
27 m	stez Madalen Pazzi, gw.	3 58 19 38	16 7	2 33	1 13	6 50	0 50			
28 i	s. Augustin Cantorbet.	3 57 19 39	17 24	3 5	2 3	7 00	1 45			
29 g	s. Riagat	3 56 19 40	18 42	3 42	2 50	7 35	2 30			
30 s	s. Felix, pab, merzer.	3 55 19 41	19 57	4 26	3 37	7 60	3 15			
31 S	An Dreinded sakr.	3 55 19 42	21 5	5 18	4 24	7 10	4 1			

Er miz-ma : Planta kaol, Irvin, boetrabez ; chouennat ha sevel
douar oc'h an avatou-douar, kaol, boetrabez, kaol-irvin bet akec
er miz ebrel ha deuet hier awalch ; ha ma zeo mad an amzer ha
hao ar melcheun hag ar foenn, kommans h. - falcha. - lakaat dou
war ar foennel, dre ma o devez ezomm : - echui da cheff, ha
klask an neizou preved er gwez frouez ; evit mouda an amprev
nad ha pe weler ket, eo mad lakaat da virvi didan ar wezenn dou
ha saon du, pe dour butun, pe choaz dour ha petrol. - ar piz ha
de abred a zo enn ho bleun ; mad eo krenna d'ezho ho fenn evit
me savo kentoc'h greun er c'hlor : al legumachou galvet da joum el
laa c'h'm'ez in bet hadet - karottez, rabez a die beza roueset.

AUX DAMES DE FRANCE
 Nouveautés, Articles de Paris
 95 à 99, Rue de Siam, BREST

Eleveurs !

D'an apotikerezh vras, D' **Moreul**, e Landerne, e c'hoantus evit ho chatal louzeier a zo bet aprouvet abaoe ouспен ugen vloas a implij. Divoalit bea faziet Dreho brud vad al louzeier deuz ty **Moreul** an deuz great kals a c'hoantus. Aliès a vez essed guerza traou all en o blas Goulennit ato louzeier mad deuz ty **Moreul**, ha sellit mad ive var ar pakajou ma vez skrivet hano **Moreul** varnho ; refusit ho digemer ma ne vez ket skrivet sclear merk **Moreul** :

Les produits vétérinaires de la marque **Moreul** sont les plus connus et les plus appréciés. Il font la fortune de l'élevage breton :

- 1°) Poudre pectotale **Moreul**. — Louzou evit ar strakouillon. — Contre la toux, bronchite, gourme, pousse
- 2°) Poudre balsamique **Moreul**. — Louzou evit stanka an troaz ruz. — Contre l'hématurie du sang (pissement de sang).
- 3°) Poudre armoricaine **Moreul**. — D'ha laquad ar paretz d'ha toler ho gwele. — Pour hâter la sortie du délivre.
- 4°) Poudre craonnaise **Moreul**. — Louzou evit c'hlevet ar morc'h. — Contre la madadie des porcs.
- 5°) Poudre suisse **Moreul**. — Louzou evit stanka ar foerel d'al leoue ag d'har bouchou. — Contre la diarrhée des poulains et des veaux.
- 6°) Poudre vermifuge **Moreul**. — Louzou evit ar prevned.
- 7°) Poudre apéritive **Moreul**. — Louzou d'ha rei goud d'ha zribi.
- 8°) Poudre africaine **Moreul**. — Louzou d'ha laquad ar paretz d'ha goulenn par. — Assure la fécondité.
- 9°) Poudre ovarine **Moreul**. — D'ha lakad ar yer d'ha d'offir goanv. — Pour faire pondre les poules.
- 10°) Onguent rouge **Moreul**. — Vésicant. Evit dissipa ar c'hoent e divesger.
- 11°) Liniment breton **Moreul**. — Feu **Moreul** evit an angine, ar strakouillon, vésigons, tumeurs, suros, éparvins, etc., membron carguet.
- 12°) Réparateur **Moreul**. — Evit blessou ar c'hroc'hen, penou line dibenet. — Les blessures de la peau, des genoux couronnés, du collier
- 13°) Antiparasitaire **Moreul**. — Evit c'hlevenjou ar c'hroc'hen, eczéma, drebon, darouet, rogn, gale, laou.
- 14°) Breuvage **Moreul**. — Evit ar c'hoent ag ar c'holliqua var ar c'hezec. — Contre les coliques des chevaux.
- 15°) Météorifuge **Moreul**. — Evit ar chatal bet c'hoened gad ar boued glass ag d'ha distanka ar re zo c'hoaz bousd ho dissec'ha en enbo.
- 16°) L'Acrapaudine **Moreul**. — Louzou evit an toussog ag klevet boutellier ar c'hezec.

MIZ EVEN

An 10z a astenn 5 minutuz ar mintin, betek an 22, ha 13 euz ar pardaez: goude an 22, e tiverra 4 minutuz armintin

D. L. d'an 5, da 21 h. 26 K. K. d'an 21, da 20 h. 44
L. N. d'an 13, da 21 h. 02 K. L. d'an 28, da 12 h. 09

DEIZ Y MIZ	GOUELIOU AR MIZ	An Heol		al Tour		e Brest		Keñta Goude ar	Keñta Goude ar
		Sao	Kuz	Sao	Kuz	Keñta Goude ar	Keñta Goude ar		
1	s. Ronan, eskop	3 54	19 43	22	3 6 19	5 11	.60	4 47	4 25
2	m. sa. Marcellin, Per. Bra- m	3 53	19 44	22	52 7 26	6	7 35	5 37	5 31
3	m. stez Klouïda, rouanez	3 53	19 45	23	33 8 37	6	7 00	6 27	6 25
4	l. Gouel ar Zakramant	3 52	19 46	0	7 10 59	7 48	6 50	7 25	7 25
5	g. s. Bonifas, eskop, merzer	3 51	19 47	0	7 10 59	8 46	6 25	8 27	8 27
6	s. s. Norbert, eskop	3 51	19 48	0	36 12 7	9 52	6 00	9 37	9 37
7	S. s. Méridath, esk. Wend.	3 51	19 48	1	3 13 13	11 3	5 95	10 49	10 49
8	l. s. Madard, eskop	3 50	19 49	1	29 14 18	...	...	11 55	11 55
9	m. An Dreinded Sakr	3 50	19 50	1	54 15 21	0 40	6 15	0 25	0 25
10	m. s. Prins ha Felisian, m.	3 50	19 51	2	20 16 22	1 34	6 30	1 17	1 17
11	l. stez Mac'harit, itanves	3 49	19 51	2	49 17 22	2 0	6 4	2 1	2 1
12	g. Ar Galons Zakr a Jezus	3 49	19 52	3	31 15 29	3 1	6 55	2 41	2 41
13	g. s. Anton a hadou, kevener	3 49	19 52	3	52 19 15	3 34	6 65	3 17	3 17
14	S. s. Baz II, eskop ha doktor	3 48	19 53	4	37 20 6	4	6 70	3 52	3 52
15	l. s. Noug, eskop	3 48	19 54	5	23 20 52	4 48	6 75	4 25	4 25
16	m. s. Ian Frances Reja, kov.	3 48	19 54	6	15 21 33	5 22	6 65	4 58	4 58
17	m. s. Hervé, kevener	3 48	19 55	7	11 22 9	5 56	6 60	5 31	5 31
18	l. s. Mark, Marcellin, mer.	3 48	19 55	8	10 22 42	6 33	6 45	6 8	6 8
19	g. s. S. S. S. S.	3 48	19 55	9	12 3 11	7 12	6 25	6 47	6 47
20	g. s. Silver, pab merze r	3 48	19 55	10	17 23 39	7 57	6 19	7 34	7 34
21	S. s. Luis a Gontag, kevener	3 49	19 56	11	24	8 48	5 55	8 29	8 29
22	l. s. Paolin, eskop	3 49	19 56	12	33 0 6	9 50	5 93	9 34	9 34
23	m. s. Alban, merzer	3 48	19 56	13	44 0 34	10 58	6 05	10 44	10 44
24	m. s. Ian-Hadesour	3 49	19 56	14	58 1 3	...	...	11 50	11 50
25	l. s. Gwillan, abad	3 50	19 56	16	14 1 36	0 36	6 50	0 21	0 21
26	g. s. Iwan ha Paol, merzerien	3 50	19 56	17	30 2 13	1 33	6 80	1 16	1 16
27	g. s. Irene, esk. merz.	3 50	19 56	18	42 3 2	2 28	7 15	2 9	2 9
28	S. s. Leon II, pab	3 51	19 56	19	47 3 57	3 20	7 40	2 59	2 59
29	l. s. Per ha Paol, abostal	3 51	19 56	20	42 5 2	4 12	7 53	3 50	3 50
30	m. Envor euz a Paol, abostal	3 52	19 56	21	28 6 13	5 3	7 55	4 39	4 39

Er miz-ma: Hada ar gwint-du pe ed-du, ha kaol-saut evit ar goanv; c'houennat mad an ed ha ziken kement a zo enn douar labourer; fistic'ha ar meichenn roz, al luzern hag ar boues trizenn; evesaat mad ouz greffou laouank ar gwex-frouez, arroz ar gwex-avaton hag a zo treut pe a zoug kals frouez gant dour hanvez kevener mesket gant diou wech muioc'h a zour pur; — t'ada, evit ho c'hoant er penn diviza euz an haav, kaol fleur, irvin, pla, karottez; rouasaer an ognen hag ar pour, ha dour beudet oil louzou ar jardin; diouall da lezel korn ebet goude ma vezo dastumet an traou a oa sbartz; — ar gwanen eo deuet ar mare d'ezho da gommans teuler ha hed; evesaat out-ho.

AUX DAMES DE FRANCE
FOURURES
 65 & 69, Rue de Brest, BREST

Pour vos MEUBLES LITÉRIES COUVERTURES..

le fournisseur qui s'impose :

L. LE BIAN "HO-TY" Brest

5 et 7, rue J.-Jaurès et 19 à 25, place de la Liberté

Toujours les meilleures qualités et les plus beaux articles

MAISON où tout le monde parle le breton et livre franco dans toute la Bretagne — par fourgons automobiles capitonnés —

CHUPIN-BOULARD

11, rue Louis-Pasteur - BREST

CHAUFFAGE

OUTILLAGE

ÉCLAIRAGE

D UERIE

MÉNAGE

FERS ET ACIERS

MIZ GOURE

An dez a ziverra 31 minut euz ar mintin, 26 minut euz ar pardaez

D. L. d'ar 5, da 8 h. 58 | K. K. d'an 21, da 5 h. 13
L. N. d'an 13, da 12 h. 08 | K. L. d'ar 27, da 19 h. 14

DEIZ	AR	MIZ	An Heol		Al Loar		E Brest			
			Sao	Kuz	Sao	Kuz	Kenta (Journann)	Heulder ar Muz	Kenta Gourenn a Bova-Litia	
1	m		Gwad Prisiuz hor Zalv.	3 52	19 56	22 6	7 27	5 53	7.40	5 28
2	l		Bizit ar Werc'hez-Vari.	3 53	19 56	22 38	8 41	6 40	7.10	6 18
3	g		s. Anatol, eskop.	3 54	19 55	23 7	9 52	7 28	6.80	7 4
4	s		s. Teodor, merzer.	3 54	19 55	23 33	11 1	8 19	6.45	7 58
5	S		ss. Sirill ha Metod, eskib.	3 55	19 55	23 59	12 8	9 15	6 15	8 58
6	l		stex Noal, gwerc'hez, m.	3 56	19 54	.....	13 12	10 17	5.90	10 2
7	m		stex Pulcheri, gwerc'hez.	3 57	19 54	0 25	14 14	11 23	5.85	11 2
8	m		stex Elizabeth a Bortgal.	3 58	19 53	0 53	15 15	.....	.....	.....
9	l		s. Goulc'henn, eskapa Leon.	3 58	19 53	1 24	16 14	0 54	5 95	0 42
10	g		Ar Seiz Breur Merzerien.	3 59	19 52	1 58	17 10	1 50	6.10	1 32
11	s		s. Thei, manach.	4 0	19 51	2 37	18 2	2 7	6.25	2 18
12	S		s. Ian Gwalbert, abad.	4 1	19 51	3 21	18 50	3 17	6.45	2 56
13	l		s. Anaklet, pab, merzer	4 2	19 50	4 10	19 34	3 54	6.60	3 32
14	m		s. Donavantur, doktor	4 3	19 49	5 4	20 12	4 29	6.70	4 6
15	m		s. Herri, kovesour.	4 4	19 48	6 3	20 45	5 4	6.80	4 40
16	l		Itroun-Varia a Garmez.	4 5	19 47	7 5	21 16	5 40	6.80	5 15
17	g		s. Helier, ermid.	4 6	19 47	8 9	21 44	6 14	6.75	5 48
18	s		s. Kamill a Lellix, kovesour	4 7	19 46	9 15	22 11	6 51	6.60	6 26
19	S		s. Visant a Saol, kovesour	4 9	19 45	10 22	22 38	7 31	6 45	7 7
20	l		s. Jerom Emilian, kovesour	4 10	19 44	11 31	23 6	8 18	6 30	7 57
21	m		s. Tenenan, eskop a Leon.	4 11	19 43	12 42	23 36	9 12	6 15	8 54
22	m		stex Mari-Madalen.	4 12	19 41	13 55	.....	10 17	6 10	10 2
23	l		s. Apolluer, eskop, merzer.	4 13	19 40	15 8	0 11	11 29	6.20	11 45
24	g		s. Millio, kovesour	4 14	19 39	16 20	0 52	0 4	6.30	.....
25	s		s. Jaker, abostol	4 15	19 38	17 27	1 42	1 13	6.60	0 58
26	S		stex ANNA, Mamm ar W.	4 17	19 37	18 26	2 40	2 14	6 90	1 59
27	l		s. Samson, eskop.	4 18	19 35	19 17	3 47	3 9	7 25	2 49
28	m		ss. Naser ha Kompagnuz.	4 19	19 34	20 0	5 1	4 1	7.45	3 39
29	m		stex Martha, gwerc'hez	4 21	19 33	20 36	6 16	4 50	7.55	4 27
30	l		s. Gwiallon, eskop.	4 22	19 31	21 7	7 30	5 37	7.50	5 12
31	g		s. gna s a Loloia, kovesour.	4 23	19 30	21 35	8 44	6 20	7.25	5 58

Er miz-ma: Echui ar Iouen, c'houenna a. o. o. Trahez kaol-irv'n ha louzou all, medi an ed a zo hao: — arrozi c'hoaz gant dour ha dour haivoz kemmesket ar gwez-avalou hag a zo karget mad, ha jakaat harp d'ar brankou gwail-zister evit dougen ar frouez a zenn-ho; — hada saladenn, dour, mintin ha noz, ar plant ha louzou nevez-iakeet; ma n'oc'h euz ket dour awalc'h da zour an oil da c'hennou evel ma ve dleet, dourit mad diou pe deir zachenik hebken bemdez: gwelloc'h eo an dra-ze eged hanter-zour ha hebken ischen-nadou braz: an dachennou bian hag o pezo glepiet mad a c'hello hep riski ehed tremen daou ha tri devez hep kaout dour adarre, hag enn devezioz-ze c'houi a viro ho tour evit diou pe deir dachennadik all.

AUX DAMES DE FRANCE
 VÊTEMENTS pour MESSIEURS
 95 à 99, Rue de Siam, BREST

par l'emploi de la

Provende Bretonne irradiée

qui supprime le rachitisme et les maladies des jeunes porcs et des veaux.

Les nouvelles découvertes scientifiques ont démontré que tous les maux dont sont atteints les jeunes animaux sont dus au manque des vitamines A, B et D.

Si les vitamines A manquent, la croissance se ralentit, la vitalité diminue, l'animal meurt. Le manque de vitamines B produit des troubles nerveux ; paralysie du train postérieur, crises convulsives, articulations douloureuses, etc... L'absence de vitamines D empêche les cartilages de s'ossifier, l'animal se supporte à peine et chancelle, il y a donc du rachitisme.

La **PROVENDE BRETONNE irradiée** contient ce supplément de vitamines que le jeune animal ne trouve pas dans sa nourriture. Les vitamines A et D notamment sont produits par l'irradiation. Plus d'arrêt dans la croissance, plus de rachitisme, engraissement rapide par l'emploi de la **PROVENDE BRETONNE**.

Cultivateurs, éleveurs de porcs et de veaux, ne vous laissez pas convaincre par une imitation. C'est la **PROVENDE BRETONNE** (un produit français, puisqu'il est fabriqué en Bretagne) qu'il faut exiger pour être assuré du succès !

Doses. — Donner une cuillerée à soupe, matin et soir, par animal, dans son barbotage.

Fabriqué sous la surveillance du Docteur en pharmacie Th. Moreul, Lauréat de l'Académie de Médecine et de l'École de Pharmacie. Fabrication et vente en gros : Laboratoire du Docteur Moreul, à Landerneau.

La France aux Français et la Bretagne aux Bretons ! Ne prenez pas de produits étrangers quand vous avez meilleur chez vous. — C'est le cas de la **PROVENDE BRETONNE** très supérieure à toutes les autres. *Ar Bretonned n'int ket soñlec'h eged ar re all.* Il y a là une question économique et patriotique au plus haut degré. — Refusez le produit similaire étranger.

LA PROVENDE BRETONNE est dix fois plus active que les produits similaires

N'acceptez que cette marque, signée **D^r Th. MOREUL**

On demande des dépositaires :

Pharmaciens, Alimentation Générale, Grainetiers, Sons, Farines

MIZ BOST

Andez a ziverra 42 minut euz ar mimitin, 53 minut euz ar pardaez

D. L. d'an 3, da 23 h. 04 K. K. d'an 19, da 11 h. 30
L. N. d'an 12, da 2 h. 28 K. L. d'ar 26, da 3 h. 48

DEIZ AR MIZ	GOUELIOU AR MIZ	An Heol		Al Loar		E Brest		Kenta Gouriz ar Maras	Kenta Gouriz e Port-Louis
		Sao	Kus	Sao	Kus	Kenta Gouriz	Holder ar Maras		
11 S	s. Par erret. s. Friard, ermid.	4 25 4 26	19 29 19 27	22 2 22 28	9 52 10 59	7 2 7 46	6 95 6 60	6 37 7 23	
11 M	Korf a Stefan, kavet. s. Domilik, kovsour.	4 27 4 28	19 26 19 24	22 56 23 28	12 3 13 5	8 31 9 24	6 25 5 90	8 11 9 7	
12 M	Itroun-Varia an Er'h. Jesus var Menez Tabor.	4 30 4 31	19 23 19 21	23 58 24 15	14 5 15 3	10 23 11 39	5 70 5 70	10 14 11 25	
13 M	s. Gaetan, kovsour. s. Striak ha Kompagnanes	4 33 4 34	19 19 19 18	0 35 1 17	15 57 16 46	0 45 1 20	5 65 5 80	10 1 11 3	
14 S	s. Jermen, eskop.	4 35	19 16	2 5	17 31	2 12	6 05	1 53	
10 1	s. Lorans, merzer.	4 37	19 15	2 58	18 11	2 57	6 35	2 37	
11 M	s. Alfons a Ligeri, doktor stez Klara, gwerches.	4 38 4 39	19 13 19 11	3 56 4 57	18 47 19 20	3 34 4 44	6 60 7 00	3 13 4 21	
12 M	s. Hippolit, Kasian, merz. s. Matulin, kovsour.	4 41 4 42	19 9 19 8	6 1 6 20	19 49 20 16	4 44 5 18	7 00 7 10	4 21 4 54	
13 S	G. MARIA HANTEL-ROST. S. Joakim, tad ar Werches	4 44 4 45	19 6 19 4	8 13 9 22	20 43 21 10	5 52 6 28	7 05 7 00	5 27 6 3	
17 1	s. Rion, manach. s. Hissint, kovsour.	4 46 4 48	19 2 19 1	10 32 11 43	21 39 22 12	7 7 7 51	6 80 6 55	6 42 7 28	
18 M	s. Gwennin, esk. a Wened. s. Bernard, abad ha doktor.	4 49 4 51	18 59 18 57	12 55 14 5	22 50 23 34	8 41 9 45	6 30 6 15	8 21 9 29	
20 1	stez Franzeza a Chantal. s. Hippolit, merzer.	4 52 4 53	18 55 18 53	15 12 16 13	0 27 1 29	11 3 1 2	6 10 6 40	10 49 0 46	
23 S	s. Philip Beniti, kovsour.	4 55	18 51	17 6	1 29	1 2	6 40	0 46	
24 1	s. Bartelemi, abostol.	4 56	18 49	17 52	2 37	2 7	6 30	1 49	
25 M	s. Luis, Roue a Frans.	4 58	18 47	18 31	3 50	3 2	7 15	2 32	
26 M	s. Zedrin, pab, merzer.	4 59	18 45	19 4	5 5	3 50	7 45	3 28	
27 1	s. Josef Kalazans, kovs. s. Augustin, doktor.	5 0 5 2	18 43 18 41	19 34 20 2	6 19 7 31	4 35 5 16	7 60 7 55	4 12 4 52	
28 S	s. Ian dibenn.	5 3	18 39	20 29	8 40	5 54	7 40	5 29	
30 S	stez Rozza a Lima, gwerche	5 5	18 37	20 57	9 47	6 32	7 10	6 7	
31 1	s. Raimon Nonnat, kovs.	5 6	18 35	21 26	10 51	7 9	6 70	6 44	

Er miz-ma : Ober an eost, hag ar c'henta r gwella ; freuza ar parkeier hag e loa ed enn-ho evit disc'hrizenia a louzeter fall ; prepari parkeier all da zigemeret had melchenn, coiza, irvin ; tenna ar c'h-nab ; — doura gant evez ar foenneter, lakaat ar zaout-lez war-n-ho ; — kutuill ar per hag ar frouez all a zo hao, o lakaat evez da zralita ar brankou ; — kendelcher da arrou ; eyesaat ouz ar c'haol, ognon, rabez, karottez lezet da deuler had evit gastum ar greun dre ma vezint dare ; eosta an ognon, o lezet anezho eun nebeud deveziou war an douar da zizec'ha ; hada ognon gwenn da diana abenn fin miz here.

Ne gait d'ar marc'hajou nemed an nebeuta ha ma c'helloc'h a ed, sbalamour ma zistaolfe neuze ar briz.

AUX DAMES DE FRANCE
 CHAUSSURES
 95 à 99, Rue de Siam, BREST

ENGRAIS COMPOSÉ BUISSON

EMPLOYÉ et RÉCLAMÉ
Par tous les CULTIVATEURS

Société de Produits Chimiques de l'Ouest
USINE de St-MARC (près Brest)

MIZ GWENGOLO

An dez a ziverra 42 minut euz ar minin, 64 minut euz ar pardae

D. L. d'an 2, da 15 h. 42 K. K. d'ar 17, da 16 h. 56
L. N. d'an 10, da 15 h. 53 K. L. d'ar 24, da 14 h. 24

DEIZ AR MIZ	GOUELIOU AR MIZ	Al Loar		B Brest		Kenta Gourens ar Muz	Heider ar Muz	Kenta Gourens e Pore-Uais
		Sao	Kuz	Sao	Kuz			
1 m	s. Jiles, abad	5 7	18 33	21 58	11 53	7 49	6 35	7 26
2 m	s. Stefan, roue a Hongril.	5 9	18 31	20 31	12 52	8 34	5 05	8 14
3 l	s. Fiakr, jardiner	5 10	18 29	23 13	13 48	9 32	5 65	9 13
4 g	ss. Kadoan ha Perreux.	5 12	18 27	25 58	14 40	10 47	5 50	10 3
5 s	s. Lorans Justinian, eskop.	5 13	18 25	...	15 26	...	...	11 55
6 S	s. Hubert, eskop.	5 15	18 3	0 49	16 8	0 46	5 65	0 30
7 l	s. Dogmael, eskop.	5 16	18 2	1 45	16 46	1 45	6 00	1 27
8 m	Ginivelez ar Werc'hez-V.	5 18	18 19	2 45	17 20	2 30	6 35	2 11
9 m	s. Goygon, merzer.	5 19	18 17	3 48	17 50	3 8	6 70	3 28
10 l	s. Nikoaz a Dolantin, kov.	5 20	18 14	4 54	18 18	3 44	7 00	3 48
11 g	s. Gonval, abad.	5 22	18 12	6 2	18 40	4 19	7 25	3 56
12 S	s. Leviaz, abad.	5 23	18 10	7 11	19 14	4 51	7 40	4 29
13 S	an Hano Santel a Vari.	5 25	18 8	8 22	19 43	5 28	7 40	5 4
14 l	Ar Groaz Adsavet, enoret.	5 26	18 6	9 34	20 14	6 4	7 30	5 39
15 m	Itron Varia a glac'har.	5 27	18 4	10 46	20 50	6 44	7 10	6 19
16 m	ss. Kornel ha Siprian, m.	5 29	18 2	11 57	21 32	7 26	6 80	7 2
17 g	Gouliou s. Fransez a Asliz.	5 30	18 0	13 4	22 22	8 17	6 40	7 56
18 g	s. Jozef a Gubertin, kov.	5 32	17 57	14 6	23 19	9 25	6 10	...
19 s	ss. Janvier ha Komp.	5 33	17 55	15 1	...	10 51	6 03	10 37
20 S	s. Seni, eskop.	5 35	17 53	15 48	0 23	...	...	...
21 l	s. Vaze, abostol, avieler.	5 36	17 51	16 38	1 12	0 56	6 35	0 40
22 m	s. Thomas a Gernevez, esk.	5 37	17 49	17 2	2 45	1 59	6 75	1 41
23 m	s. Liu, pab, merzer.	5 39	17 47	17 33	3 58	2 50	7 13	2 30
24 l	s. Riwal, eskop.	5 40	17 45	18 1	5 10	3 34	7 40	3 13
25 g	s. Firmin, eskop, merzer.	5 42	17 43	18 28	6 20	4 14	7 55	3 52
26 s	ss. Siprian ha Justin, merz.	5 43	17 40	18 55	7 28	4 51	7 55	4 27
27 S	ss. Kom ha Damien, merz.	5 45	17 38	19 24	8 35	5 27	7 40	5 3
28 l	s. Wensesiaz, merzer.	5 46	17 36	19 55	9 39	6 0	7 15	5 35
29 m	s. Mikeal, Arc'heal.	5 47	17 33	20 29	10 40	6 34	6 85	6 9
30 m	s. Jerom, doktor.	5 49	17 32	21 8	11 38	7 10	6 45	6 45

Er miz-ma : Eosta an ed pe gwiz-du, peur-echui gant ar c'han-
nub; tenna an avalou-douar, o lasum al touzoù fall a vernidù evit
beza deuet; prepari parkeier da zigmeret an had-goanv, hag hada
zoken ar zegal hag ar c'herec'goanv; — kutuill an avalou-miret, o
lakaat evez d'no bionsa ha da derra brankou ar gwez, ha dibab deve-
ziou seac'h evit ober al labour-ze; — hada pour da jom enn bo fias,
lakaat ar sivi enn dachennou prepari evit-ho.

Bezit sonj euz ar wirionez-ma: seul-vut a ed a vezo kaset d'ar
c'hrignolou er mare-ma, seul-welloc'h-marc'had e teuto da veza
rak-se, gwerzit hebken ar peza a zo red evit gellout paea ho Kouel-
Mikeal, ha mirit al lodenn vrasa euz hoc'h eost betek divezetoc'h.

MEUBLES - AMEUBLEMENTS

AUX DAMES DE FRANCE

95 à 99, Rue de Siam, BREST

Tud divar ar meaz, Labourerien douar

Klevit mad !

Pehini eo ar c'henta vad er bed-man evit beza euruz !
Ar iec'hed, hep mar. Iec'hed ar c'horf kement ha iec'hed an
ene : « Eun ene iac'h enn eur c'horf iac'h. »
Ar iec'hed er familh, ar iec'hed etouez anevaled ar vercurei,
a ra joa ha fortun an tiegez.

C'honi hag am lenn, selaouit va c'huzulioù.
N'oun ket eun den dianav avid-hoc'h. Abaoue onepenn
30 vloaz 'zo ma renan ar **Grande Pharmacie
Moreul** n'am beuz ehanet da labourat da wellaat stad
labourerien an douar dre va c'hentelioù hag e kroui louzeier
nevez evit oll ezommoù ar familh hag an anevaled.

Evit ar re ha n'am anavezont ket c'hoaz, hag a c'houlenn
pion eo an Aotr. **Moreul**, e respontin.

An Aotr. **Moreul** a zo eur Breizad, ganet e Landerne,
a gomz ho iez kaer hag a vev enn ho touez Resevet eo het apo-
tiker gant an testiñ « très bien » hag an oll brizioù kenta en
deuz bet e konkourioù ar Skol Medisinerer hag Apotikerez.
N'ez euz apotiker breizad all ebed hag en devije bet evel-d-han
an huella testiñ roet d'ar vedisined : « Lauréat de l'Académie
de Médecine. » E Breiz-Izel n'ez euz ken nebeud nemet-han
hag a vije doktor-apotiker ha lauréat.

An Aotr. **Moreul** en deuz savet en « laboratoire d'analyses »
anavezet mad er vro, hag a rent servich braz e peb giz : « Ana-
lyses d'engrais, d'urine (disposition), crachats, humeurs, sang. »

Mar en deuz an doktor **Moreul** obtenet an huella testiñ
e-kenver ar skiantchou, var an dachenn-vrezel he wiziegez
hag he aked vardro ar zoudarded klanv ha bleset o deuz
gounezet d'ezhan ar groaz a vrezel hag ar groaz a enor.

Tud klanv er boan, e nep leac'h evel er **Grande
Pharmacie du Dr Moreul**, e Landerne, n'e gavoc'h
kuzulioù ha louzeier d'ho soulaji ha d'ho-para.

Ne zeus nemet an Ao. **Moreul** ebken a Doctor-Apotiker
er Breiz-Izel.

MIZ HERE

An deiz a ziverra 46 minut euz ar mizioù, 57 minut euz ar pardaes

D. L. d'ar 2, da 10 h. 27 K. K. d'ar 16, da 22 h. 58
L. N. d'an 10, da 4 h. 06 K. L. d'ar 24, da 4 h. 05

MIZ	AR MIZ	AU DEOL		AL LOAR		E BREST		
		SAO	KUS	SAO	KUS	Kenta Gouerien	Maerder ar Maro	Kenta Gourien + Douar-Lize
11	a. Remi, eskob	5 50	17 30	21 51	12 32	7 52	6 05	7 29
12	An Elzev Gardian	5 52	17 28	22 39	13 21	8 42	5 70	8 28
13	stez Thereza ar M. J.	5 53	17 26	23 32	14 4	9 53	5 50	9 38
14	s. Fransez a Aziz, k-vev.	5 54	17 24	...	14 43	11 23	5 55	11 9
15	s. Moris, abad.	5 56	17 22	0 30	15 18	0 6	5 55	...
16	s. Bruno, koves-ur	5 58	17 19	1 32	15 49	1 9	5 50	0 53
17	Introuñ-Vadik ah R-ZERA	6 9	17 17	2 37	16 18	1 58	6 35	1 40
18	stez Ber het Izaoua	6 1	17 15	3 44	16 46	2 38	6 80	2 19
19	s. Denisha Kompagnonez	6 2	17 13	4 54	17 14	3 15	7 19	2 51
20	s. Fransez Torja, koves.	6 4	17 11	6 6	17 43	3 50	7 50	3 28
21	S. dinien, eskob	6 5	17 9	7 19	18 14	4 26	7 45	4 13
22	s. Arnek pe Ternok, eskob	6 7	17 7	8 33	18 49	5 4	7 75	4 40
23	s. Ediam, s. Edonard	6 8	17 5	9 47	19 30	5 43	7 60	5 18
24	s. Kalixt I, pab, merser.	6 10	17 3	10 57	20 18	6 24	7 30	5 59
25	stez Thereza, gwer-hoz.	6 11	17 1	12 2	21 13	7 10	6 55	6 45
26	s. Konogan, eskob a Gerne	6 13	16 59	12 59	22 15	8 5	6 50	7 43
27	stez Mac'harit-Mari.	6 14	16 57	13 47	23 23	9 15	6 20	8 58
28	s. Lukas, avteier.	6 16	16 55	14 28	...	10 44	6 10	10 30
29	s. Per a Alkantara, koves.	6 17	16 53	15 3	0 33	...	...	11 53
30	s. Iad Kanti, kovesour.	6 19	16 52	15 34	1 44	0 45	6 31	0 29
31	s. Konogan, esk., koves.	6 21	16 50	16 2	2 55	1 43	6 70	1 25
32	s. Moderan, esk. a Rouzoum	6 22	16 48	16 29	4 5	2 32	7 05	2 52
33	Gouel Hor Zalver benniget	6 24	16 46	16 59	5 13	3 13	7 30	3 29
34	s. Rafael, a c'heal.	6 25	16 44	17 24	6 20	3 51	7 45	3 22
35	Ar Christ-Rose.	6 27	16 42	17 53	7 25	4 25	7 45	4 2
36	s. Alor, eskob a Gerne	6 29	16 40	18 26	8 28	5 0	7 35	4 36
37	s. Magloar, eskob	6 30	16 39	19 3	9 25	5 33	7 15	5 19
38	s. Simon ha Iud, onestel	6 32	16 37	19 44	10 24	6 5	6 90	5 40
39	stez Ediltrud pe Elhed	6 34	16 35	20 0	11 15	6 41	6 60	6 16
40	stez Landouan rouanez	6 35	16 34	21 12	1	7 18	6 25	6 54
41	s. Bieuzi, beleg.	6 36	16 32	22 17	12 41	8 4	5 90	7 42

Er miz-ma : Peur-echui da zastum an avalou-douar ; tenna ivez a
doar-brabaz hag ar c'haol-irvin ; kendelicher da hada sagal kerc'h
gwiniz-gouarn dibab-mad an had ; — skuitla-tremp war ar foennete
hag ho freuz da c'houde, gwelloc'h reot a roint ; — dastum an hac
gwez hag hada token gwez frouez ha gwez all ; lakaat plant labard
e leac'h ar gwez-maro ; — dastum an avalou da ober parr ; arabad
avad hac'hata ar gwez evit pilat an avalou, ne ouffet kemeret fal
oc'h kiz ; arabad ivez lakaat an avalou e gwiskadon re deo hag eo
lezel ditolo kaer er meaz, rak breina a reont mutoc'h neuz hag ar
re ne vleitont ket a goñ eveicio kiz euz ho druson ; — ar c'haol
hag an c'gron a oa bet hadet e miz eost hag e miz gwengolo eo poen
ho banta.

AUX DAMES DE FRANCE
 Nouveautés, Articles de Paris
 95 à 99, Rue de Siam, BREST

Le Sirop Celtique

Malades qui toussent, prenez du SIROP CELTIQUE du Docteur en Pharmacie MOREUL, de Landerneau.

Le Sirop Celtique est le spécifique de la toux, il agit graduellement comme calmant ; dès la première cuillerée il donne aux malades un sommeil réparateur sans les assommer comme le font les préparations opiacées, il décongestionne par l'expectoration qu'il provoque sans douleurs.

Il guérit les rhumes et la Grippe.

La Bronchite et l'Influenza.

Si vous êtes enrhumé, si vous toussent, prenez garde.

N'attendez pas qu'il soit trop tard.

Négligez pas votre état.

Méfiez-vous d'un début de rhume.

C'est un avertissement qu'il faut écouter.

Prenez du SIROP CELTIQUE MOREUL.

Coupe-Coqueluche

Louzou evit an dreo

La Coqueluche est une maladie contagieuse et douloureuse qu'il faut se hâter de soigner et de guérir dans le plus bref délai pour éviter des complications graves pouvant entraîner la mort.

Tous les remèdes employés jusqu'ici sous forme de sirops, potions, inhalations, mettent des semaines et quelquefois des mois pour amener la guérison.

Le Coupe-Coqueluche guérit en quelques jours, dès la première application, les quintes de toux douloureuses cessent immédiatement.

MIZ DU

An dez a ziverra 41 minut eu. ar mintin, 36 minut euz ar pardaet

D. L. d'ar 1, da 6 h. 18 K. K. d'ar 15, da 6 h. 56
L. N. d'an 3, da 15 h. 19 K. L. d'an 22, da 20 h. 24

MIZ ar MIZ	GOUELIOU AR MIZ	An Heol		Al Loar		E Brest		Kenta pour Lais e Perr-Lais
		Sao	Kuz	Sao	Kuz	Kenta Gouerna	Holder ar Marce	
1 S	Gouel ant HOLL ZENT.	6 38	16 30	23 16	13 17	9 8	5.65	8 50
2 l	Gouel an Anaoun.	6 40	16 29	....	13 49	10 29	5.60	10 15
3 m	s. Gwennad, abad.	6 41	16 27	0 19	14 18	11 47	5.85	14 33
4 m	Pl. eurus Frazeuz Ambou.	6 43	16 25	1 24	14 46	0 22	5.90	0 7
5 l	Religon Sant an Eskopt.	6 45	16 24	3 32	15 13	1 16	6.30	0 59
6 g	s. Ildut, abad.	6 46	16 22	3 42	15 41	2 1	6.80	1 43
7 s	ss. Ke ha Tremaer, mar z.	6 48	16 21	4 55	16 11	2 42	7.20	2 22
8 S	S. Volon, abad.	6 49	16 19	6 14	16 44	3 21	7.55	3 0
9 l	Dedi Ili Sant-Salver.	6 51	16 18	7 27	17 29	4 1	7.80	3 39
10 m	s. Andre Avelin koves.	6 52	16 17	8 42	18 9	4 43	7.85	4 20
11 m	s. Martin, eskop.	6 54	16 15	9 52	19 3	5 25	7.75	5 1
12 i	s. Martin, pab a merzer.	6 55	16 14	10 54	20 5	6 12	7.50	5 47
13 g	s. Stanislas Kostha, koves.	6 57	16 12	11 47	21 13	7 4	7.10	6 36
14 s	s. Jozafat, eskob, merzer	6 59	16 11	13 31	22 24	7 57	6.70	7 34
15 S	stez Jertrad, gwerc'has.	7 0	16 10	13 8	23 35	9 5	6.35	8 47
16 l	s. Melan eskob a Roazou.	7 2	16 9	13 40	....	10 26	6.25	10 42
17 m	s. Gregor ar Burzudou	7 3	16 7	14 8	0 45	11 45	6.35	11 31
18 m	s. Modéz, abad	7 5	16 6	14 34	1 54	0 20	6.25	0 5
19 i	stez Izabel a Hongrii.	7 6	16 5	15 0	3 2	1 16	6.5	1 2
20 g	s. Felix a Valoa, kov.	7 8	16 4	15 26	4 9	2 8	6.80	1 50
21 s	Ar Verchezenn Templ.	7 10	16 3	15 54	5 14	2 50	7.05	2 36
22 S	stez Sasilin gwerc'has.	7 11	16 2	16 25	6 17	3 28	7.20	3 7
23 l	s. Tangi, abad.	7 12	16 1	17 0	7 18	4 3	7.25	3 41
24 m	s. Ian ar Graiz kovesour.	7 14	16 0	17 39	8 16	4 37	7.25	4 14
25 m	stez Katel, gwerc'has m.	7 15	16 0	18 23	9 10	5 11	7.15	4 47
26 i	s. Silvestr, abad.	7 17	15 59	19 12	9 58	5 45	6.95	5 20
27 g	s. Didas, kovesour.	7 18	15 58	20 6	10 49	6 19	6.75	5 54
28 s	s. Alan, esk. a Gampar.	7 20	15 57	21 4	11 18	6 55	6.45	6 30
29 S	Sul genta ans Asvent.	7 21	15 57	22 4	11 51	7 37	6.20	7 13
30 l	s. Andreo, abostol.	7 22	15 56	23 7	12 21	8 29	5.95	8 8

Er miz-ma : Echui da lakaat an had-goany ha da zastum ar boera bez hag ar c'haol-vin ; — diersi gwazlou er prajou e choumfe re a zour war-n-ho ; — troucha ar Chosjou-med ; — nettaat keffou ha brankou braz ar gwez frouez, ar gwez-avalou dreist oïl, o lomet kuit ar man, al lichen hag ar rusk seac'h, oïl draou hag a vir ouz ar gwez da greski hag a zastum amprevaned fall ; lakaat gwez frouez ha tailla ar re goz ; a zastum an deliou maro da ober braz ; — bada, er gwasked, karottez ruz, ha panez enn dachennou ; troucha ar c'haol-fleur pa vezo seac'h an amzer ; — gwelet ha goloet ha goaskedet mad eo ar gwenan, lakaat mel pe traou all dar re anezho a zo paour.

BONNETERIE
AUX DAMES DE FRANCE
 95 à 99, Rue de Siam, BREST

MIZ KERZU

An dez a ziverra 22 minut euz ar minnan ha 3 euz ar pardaez betek ar 15; goude, e'ch astenn 10 minut euz ar pardaez

D. L. d'ar 1, da 1 h. 37 K. L. d'an 22, da 15 h. 03
 L. N. d'an 8, da 1 h. 59 D. L. d'an 30, da 18 h. 37
 K. K. d'ar 14, da 17 h. 47

DEIZ ar MIZ	GOUELIOU Ab MIZ	Ab Heo		Al Loar		E Brest		Kenta Gourlenn	Hualder ar Marez	Kenta Gourlenn e Pors-Luis
		Sao	Kuz	Sao	Kuz	Kenta	Hualder			
1 m	s. Tugdual, esk. a Dreger.	7 33	15 55	...	12 48	9 35	5 85	9 19		
2 m	s. Tudék abad, merz.	7 25	15 55	0 12	13 14	10 47	5 90	10 33		
3 l	s. Fransez Zavier, kov.	7 6	15 54	1 19	13 40	11 57	6 15	11 43		
4 g	s. Per komzou aour.	7 27	15 54	2 30	14 8	0 27	6 25	0 12		
5 s	stes Barba, gwerc'hez	7 29	15 54	3 43	14 39	1 20	6 65	1 3		
6 S	s. Nikolas, eskop.	7 30	15 53	4 58	15 14	2 8	7 05	1 50		
7 l	s. Ambroas, doktor	7 31	15 53	6 15	15 56	2 55	7 45	2 35		
8 m	Ar Werc'hez kronet dinam.	7 32	15 53	7 30	16 46	3 39	7 75	3 18		
9 m	s. Keno ermid.	7 33	15 53	8 39	17 47	4 23	7 90	4 2		
10 l	s. Koulé, eskop.	7 34	15 52	9 38	18 55	5 13	7 85	4 49		
11 g	s. Damas, pab.	7 35	15 52	10 28	20 7	6 2	7 65	5 37		
12 s	s. KORANTH, patron Kerne	7 36	15 52	11 9	21 21	6 52	7 35	6 27		
13 S	stes Lusia, gwerc'hez, m.	7 37	15 52	11 43	22 34	7 47	6 95	7 24		
14 l	s. Guigner pe Eguiner.	7 38	15 52	12 13	23 45	8 46	6 60	8 27		
15 m	stes Filomen, gwerc'hez, m.	7 39	15 52	12 40	...	9 54	6 36	9 39		
16 m	s. Euzeb, eskop, merzer.	7 40	15 53	12 6	0 54	11 7	6 25	10 53		
17 l	s. Judikael, koveseur.	7 40	15 53	13 32	2 1	...	...	11 59		
18 g	Gortoz ar Mabik Jezus	7 42	15 53	13 59	3 6	0 46	6 25	0 30		
19 s	s. Briak, abad.	7 42	15 53	14 28	4 9	1 39	6 45	1 22		
20 S	s. Jul, merzer.	7 42	15 54	15 0	5 10	2 27	6 70	2 8		
21 l	s. Thomaz, abostol	7 43	15 54	15 37	6 9	3 7	6 85	2 47		
22 m	stes Eulalia, gwerc'hez, m.	7 43	15 55	16 19	7 4	3 45	7 00	3 23		
23 m	s. Delon, eskop.	7 44	15 55	17 7	7 55	4 20	7 10	3 57		
24 l	s. Denoual, koveseur.	7 44	15 55	17 59	8 40	4 34	7 10	4 30		
25 g	Gonec WEDELER.	7 45	15 57	18 55	9 19	5 28	7 05	5 4		
26 s	s. Stefan, kenta merzer.	7 45	15 57	19 54	9 53	6 2	6 90	5 37		
27 S	s. Iah, abostol, avleier.	7 45	15 58	20 56	10 21	6 37	6 75	6 12		
28 l	An Innozantel Merzerien	7 46	15 59	21 59	10 52	7 15	6 55	6 50		
29 m	s. Thonasa Gantorberi, esk	7 46	16 0	23 4	11 18	7 58	6 35	7 35		
30 m	stes Tigrida, c'hoar Graldon	7 46	16 1	...	11 43	8 49	6 15	8 30		
31 l	s. silvestr, pab.	7 46	16 1	0 11	12 9	9 51	6 05	9 33		

Er miz-ma. Kendic'ber da zigen gwaziou er prapu, da netaat ar gwez-tronez ha d'ho zalila; rouc'ha an buet-var hag a zav ken stank war ar gwez-avalou; — ha da vezo re fall an amzer da labourer er meaz, poanta da lakaat urz er c'hardiez hag er c'hreier; raparivez ar benvid ha kemeret ar voazamant d'ho lakaat neb bini enn he bias, evit ma oio an oile pe leac'h ho c'haout da vezo ezomm anezho.
 Ar botred saouant hay o dez 19 vloaz echu a die lakaat ho hano, er miz-ma, var listenn ar botred saouant a dleo en em ginnig ar bloaz a zeu dirag konseil ar reform evit qu'let ha mad int do zoudarded. — Ar chas naq ar c'hezek a die heza, er miz-ma ivez, di-kleriet enn ti-kear

VÊTEMENTS pour MESSIEURS
AUX DAMES DE FRANCE
 95 à 99, Rue de Siam, BREST

Comptoir National d'Escompte de Paris

Société Anonyme au capital de 400.000.000 de francs entièrement versés

Siège Social : 14, rue Bergère, 14 — PARIS

Registre de Commerce Paris 50.876

Agences de : QUIMPER - 26, rue du Parc et Quai du Steir
 BREST - 25, rue du Château et 28, rue d'Aiguillon
 CONCARNEAU - Place de la Mairie
 MORLAIX - 1, Place de Viarmes

Toutes opérations de Banque et de Bourse
 Dépôts de titres — Location de coffres-forts

Librairie :: Papeterie

F. LIDOU

96, RUE JEAN-JAURÈS, 96 - BREST

Arts religieux :: Paroissiens et Missels
 Objets de Piété :: Articles de Bureau
 Fournitures scolaires :: Stylos

Pour les Etrennes, le Cadeau qu'on attend de vous...
 — UN BEAU LIVRE —

ASSUREZ-VOUS à :

LA NATIONALE

FONDÉE EN 1820

Vie - Rente viagère
Accident - Maladie
Assurances agricoles
Assurances spéciales

AGENT GÉNÉRAL, pour l'Arrondissement de Brest

A. LE POUTRE

161, Rue Jean Jaurès, Kérinou-LAMBÉZELLEC

TÉLÉPHONE : 33-93

— 27 —

FOARIOU AR FINISTER

ARRONDISAMANT BREST

BRELEZ, ar 26 a viz du. — *BREST*, al lun kenta euz a bep miz, ar meurs araog ar laou-Bask ha kenta lun a viz here. — *DAJULAZ*, ar merc'her kenta euz a bep miz. — *DIRINON*, an trede merc'her euz ar viziou genver, meurs mae, gouere, gwengolo, du. — *FOLGOA1*, 9 genver, 5 meurs, 6 ebrel, 23 even, 20 eost, 7 ha 9 gwengolo. — *GOUESNOU*, derc'hent ar laou-Bask, ar 25 a viz here, ar pevare iaou a viziou genver, c'houevrer, meurs, ebrel, even, gouere, eost gwengolo, du ha kerzu. — *GOULC'HEN*, an 20 a viz ebrel, hag an 2 a viz gouere. — *GUIPAVAZ*, an eil iaou a bep miz. — *GWISENI*, an eil sadorn a ebrel, here. — *GWITALMEZE*, an trede lun a bep miz. — *HANVEC*, an eil iaou a bep miz, hag an 22 a viz gouere. — *HOSPITAL-CAMFROUD*, al lun kenta a c'henver, meurs, even, gwengolo. — *IRVILLAC*, ar pevare meurs a bep miz. — *KER-BER*, ar c'henta meurs a bep miz. — *KONKLEON*, eil meurs a viz mae, ha meurs araog ar 15 a gwengolo. — *LAMBEZELLEC*, ar meurs araog Sul-ar-Lard, an trede meurs a bep miz. — *LANDERNE*, an trede sadorn a bep miz, Gouel-Mikeal, ha da 25 a viz du. *E Landerne e vez ive foariou evit ar chatal lard* d'an eil lun a viziou genver, meurs, ebrel, here, du ha kerzu. — *LANDUNVEZ* (Kerzent) eil meurs kerzu. — *LANNILIS*, kenta merc'her a bep miz ; foar kezek, kenta merc'her genver, meurs, mae, gouere, gwengolo, du. — *LESNEVEN*, al lun diveza a bep miz, hag ar 25 a viz gouere, hag an eil lun a vae, even, gouere, eost, gwengolo, here; bep lun foar moc'h. — *LOG-EGUINER*, ar gwener araog sul an Dreinded. — *LOKOURNAN*, ar zadorn kenta euz a bep miz. — *AR MERZER*, 25 a ebrel (*foar ejenned lard ha bioc'hed*), an eil lun a c'houere (*foar kezek, denved ha leueou*) a bad tri devez. — *PLABENNEC*, an eil meurs euz a bep miz. — *PLOUGASTEL-DAOULAZ*, ar iaou diveza a bep miz. —

NOTA. — An nep a gavfe ama foariou ha n'int mui anavezet, pe re all bet chenchet devez d'ez, a zo pedet da skriva d'ar *C'hourrier du Finistère, Brest*.

PLOUGERNE, an trede iaou e bep miz. — **PLOURIN-WITALMEZE**, ar iaou kenta a vae, here. — **PLOUVIAN**, eil sadorn c'huevrer, ebrel, gouere, here. — **PLOUZIRI**, ar c'henta lun a c'henver, c'huevrer, meurs, ebrel, du, kerzu. — **PORS-PODER**, ar iaou diveza a vae. — **RELEK-KERHUON**, trede merc'her a bep miz. — **SANT-DIVI**, ar bevare meurs a c'henver, meurs, mae, gouere, gwengolo, du. — **AR ROCH**, ar iaou kenta a bep miz. — **SANT-ALAR KERNE**, antronoz gouel s. Fransez (kerzu), iaou diveza bep miz. — **SANT-MARC**, pevare meurs a veurs, even, gwengolo, kerzu.

ARRONDISAMANT MONTRouLEZ

BERVEN (e Gwitevede), ar pevare iaou euz a bep miz. — **BOTSORHEL**, lun araog an 23 ebrel, lun araog hanter eost. — **AR C'HLOASTR**, ar iaou diveza euz a bep miz, hag al lun goude sul an Dreinded. — **AN DRE**, ar gwener kenta euz miziou genver, c'huevrer, meurs, ebrel, du ha kerzu. — **GWERLESKIN**, kenta lun genver, lun-zantel, pevare lun gouere, kenta lun here. — **GWIKLAN**, eil lun c'huevrer, ebrel, even, eost, here, kerzu. — **GUIMEK**, ar meurs varlerc'h ar zul kenta a viz gouere. — **GWIMILIO**, an trede lun a bep miz. Ar bemped lun eus ar miziou goanv (eus miz du da viz meurs) foar ar zaout lard. — **GWINEVEZ-LOCHRIST**, an trede iaou a c'henver, meurs, mae ha du. — **KASTELL**, pevare meurs a bep miz. — **KLEDER**, 28 genver, 18 du. — **KOMMANA**, meurs diveza bep miz ; 30 gwengolo ha 27 kerzu. — **LAMBAOL-GWIMILIO**, al lun goude ar sul kenta a vae, hag ar pevare gwener euz miziou here, du, kerzu, genver, c'huevrer ha meurs. — **LANDIVISIO**, foar Sant-Vaze, ar 15 hag an 22 a gwengolo, hag an eil merc'her bep miz. *Foariou evit ar chatal lard*, bep merc'her euz miziou mae, even, gouere, eost, gwengolo hag here. — **LANHOUARNE**, ar 25 ebrel, 6 mae, 11 even, 17 gouere. — **LANMEUR**, eil lun ar C'horaiz, 6 a vae, 11 a even, kenta gwener ha kenta sadorn a here, 9 a gerzu. — **LANNEANOU**, 25 a veurs, 24 a even, diveza lun a eost, 26 a gerzu. — **LOG-EGINER**, pevare sadorn a genver, c'huevrer, meurs, ebrel, gwengolo, here. — **LOCHRIST** (e Gwinevez), ar 24 a gwengolo. — **MESPAUL** (Santez Katell), lun kenta peb miz. — **MONTRouLEZ**, an eil sadorn e bep miz, ar 15 a viz

here (*Foar an Neac'h a bad 2 zevez*) ar 25 a viz du (*Foar Santell Katell, 2 zevez*), foar kezek d'ar 15 a veurs, iaou goude ar Pentekost, 4 gouere. — **PENZEZ** (e Taule), al lun kenta a bep miz ha 29 a gwengolo. — **PLEIBER-KRIST**, pevare lun bep miz, eil iaou miziou genver, c'huevrer, meurs, du, kerzu. — **PLOUEGAT-GWERRAND**, 21 a genver, 20 c'houere, 22 a gerzu. — **PLOUESKAT**, 10 a eost, 18 a here, ar zadorn kenta miz ebrel, an eil sadorn an nao miz all. — **PLOUEZOC'H**, ar 17 a viz genver, 20 ebrel, 17 gouere ha 27 kerzu. — **PLOUGONVEN**, eil merc'her meurs, 17 mae, Sant-Eutrop, 30 ebrel, 9 here, ha pevare meurs, gwengolo ha kerzu. — **PLOUIGNO**, an eil lun a c'henver, merc'her al ludu, antronoz ar Iaou-Bask, eil meurs, a wengolo, pevare meurs a zu, hag al lun goude Foar an-Neac'h e Montroulez. — **PLOUNEOUR-MENEZ**, an trede meurs a bep miz. — **PLOURIN**, 13 a viz here. — **PLOUVORN**, sadorn diveza bep miz, 17 here (ma tiguez ar 17 d'ar zul, ar foar a vez great d'ar zadorn diveza). — **AR PONTYOU**, ar meurs kenta euz miziou genver, meurs, mae, gouere, gwengolo ha du. — **AR RELEK** (e Plouneour-Menez), ar merc'her kenta a genver, ebrel, mae, even, gouere, here ha du, 1 c'huevrer, 24 meurs, 14 eost, 7 gwengolo, 7 kerzu. — **SAN-THEGONNEC**, ar c'henta meurs euz a bep miz (*kas a c'heller kezek d'ar foariou-ze ivez*), ar iaou kenta ar C'horaiz, eil meurs gouere, ann 10 a wengolo, ar iaou araok ar gwener kenta a viz here. — **SIBIRIL**, 28 here, 6 ha 27 kerzu. — **SIZUN**, an trede iaou a bep miz, hag an trede lun, a viz du da fin ebrel.

ARRONDISAMANT KEMPER

BEUZEK-CAP-SIZUN, lun ar Rogasionou. — **BRIEK**, al lun kenta a bep miz. — **DOUARNENEZ**, trede lun a bep miz. — **EDERN**, pevare lun goude Pask. En Niver, lun ar Pantekost, 8 gwengolo. — **ELLIANT**, ar 5 a viziou genver, meurs, ebrel ha gwengolo, ar 25 a vae, an 1 a viz kerzu. — **ERGE-GABERIC**, al lun goude an eil sul a wengolo, e chapel Kerdevot. — **AR FOREST** (e Fouesnant), ar merc'her Pask, meurs ar Pantekost, hag an eil lun a wengolo. — **FOUESNANT**, ar merc'her goude trede sul gouere. — **GOAYEN**, merc'her diveza bep miz. — **GWENGAT**, al lun diveza a viz c'huevrer. — **GWILVINEC**, trede lun meurs, mae, gwengolo, du. — **KEMENEVEN**, lun ar Pantekost, diveza lun a zu. — **KEMPER**, an trede sadorn euz

miziou genver, c'houevrer, meurs, even, gouere, east, here, du ha kerzu, ar 15 a ebrel, an 2 a vae hag ar 25 gwengolo. — **KERFEUNTEUN**, kenta dez a viz mae (pe 30 a ebrel, 'z euz sul pe c'houel en derc'hent). — **KLOAR-FOUESNANT**, al lun diveza a veurs, al lun goude kenta sul gouere. — **KONFORT** (e Meilar), ar 25 a viz genver, ar 26 a viz meurs, ar 25 a viz du hag ar pevare lun gwengolo. — **KONK-KERNE**, al lun goude an 11 a viziou c'houevrer, mae, east ha du. — **AR IEUC'H** (e Ploare), an 9 a vae. — **LANDREVARZEK**, lun an Dreinded ha trede lun a viz kerzu. — **LANDUDEC**, an 10 a bep miz. — **LANGOLEN**, an 28 a veurs, mae ha gwengolo. — **LANRIEC**, 2 genver, lun goude trede sul gouere. — **LANVERN** (e Plonéour), an 1 a viz here. — **MEILAR**, ar 15 a vae, lun kenta a viz gouere, hag ar 7 a gwengolo. — **PEUMERIT**, trede meurs bep miz ; e Sant-Joseph, pevare lun goude Pask. — **PLOARE**, trede merc'her a veurs hag a gwengolo. — **PLOGASTEL-SANT-JERMEIN**, an 28 a vae, Sant-Jermen, al lun diveza euz ar miziou all. — **PLOGONNÉC**, al lun goude sul ar Basion hag al lun diveza a viz du. — **PLOMEUR**, lun diveza a vae, an Treminou, pevare sadorn a gwengolo. — **PLONEIS**, 8 a viz kerzu. — **PLONEOUR-LANVERN**, an 13 a bep miz. — **PLOUHINEC**, an eil lun a viz gwengolo. — **PLOVAN**, al lun goude an trede sul a gwengolo. — **PLOZEVET**, lun an Dreinded, kenta lun a bep miz. — **PONT-KROAZ**, trede iaou a bep miz. — **PONT-ANN-ABAD**, iaou kenta a bep miz, eil iaou a c'houevrer, ebrel, here ha kerzu. — **POULDAHUT**, ar gwener kenta a bep miz. — **POULDERGAT**, kenta merc'her c'houevrer, even, gwengolo. — **POULDREUZIC**, 22 a bep miz. — **POULLAN**, al lun goude sul kenta gwengolo. — **ROSPORDEN**, trede iaou bep miz, ar 7 a viz genver, ar 6 a viz kerzu. — **SANT-YVI**, 1 genver, lun varlerc'h eil sul goude Pask. — **TOURC'H**, an 1 a viz ebrel, hag al lun goude an trede sul a gwengolo. — **TREGUENNEC**, kenta gwener goude ar Pante-kost. — **TREGUNK**, 5 genver, merc'her diveza c'houevrer, eil merc'her ebrel, kenta merc'her gouere, gwengolo, du. — **TREMEOC**, trede lun goude Pask, 28 a gwengolo. — **TREGAT**, meurs goude trede sul a gwengolo.

ARRONDISAMANT KASTELLIN

ARGOL, al lun goude ar zul diveza a viz east, an 19 a gwengolo. — **BERRIEN**, ar 4 a viz kerzu, hag al lun goude goude

ar Zakramant. — **BOLAZEC**, ar zadorn goude ar Iaou-Bask. — **BOTMEUR**, ar gwener diveza euz miziou mae, gouere ha gwengolo. — **BRASPARTZ**, al lun kenta a bep miz, al lun goude ar Zul-Bleuniou. — **BRENNILIZ**, al lun goude ar pevare sul gouere. — **AR C'HLOASTR**, ar pevare sadorn a viz genver, hag ar pevare sadorn goude Pask. — **DINEOLT**, an 22 a viz c'houevrer hag ar 16 a viz du. — **AR FAOU**, bep sadorn diveza ar miz, ar 17 a viz genver, 15 a veurs, 3 a vae, 15 a even, 14 a gwengolo, ha 10 a here. — **AR FOUILLEZ**, an eil meurs bep miz, an 2 a viz mae, an 25 a viz even hag ar 14 a gwengolo. — **GOUEZEC**, 25 meurs, 26 mae, 29 gwengolo. — **HUELGOAT**, antronoz ar Chandelour, iaou kenta ar C'houraiz, antronoz gouel Maria-Veurs, deiz gouel Mark, 16 east, an 19 a vae, 25 even, 16 east, 29 gwengolo, 28 here, 21 du, an trede iaou a bep miz. — **KAMELED**, trede merc'her genver, gouere, east, here. — **KAST**, al lun goude an eil sul a vae, al lun goude an trede sul a viz gouere. — **KASTELLIN**, ar iaou kenta euz a bep miz, 12 a veurs, 6 a vae, 18 a here, 23 a zu. — **KASTELL-NEVEZ**, ar merc'her kenta euz a bep miz, 20 genver, c'houevrer, meurs, gouere, east, gwengolo, kerzu, 23 ebrel, 11 even, 15 here, 11 du. — **KEMENEVEN** (e Kergoat), lun ar bleunio, an 2 a viz gouere hag an 29 a viz east. — **KERAEZ**, eil ha diveza sadorn c'henver ; eil sadorn a c'houevrer; 13 meurs, (*daou zevez foar*), unan evit ar c'hezec, unan evit ar zaout, ar zadorn goude Pask; ar zadorn goude ar Iaou Bask; ar zadorn goude an 29 even; eil ha diveza sadorn a east; ar zadorn goude an 19 gwengolo; an 2 a viz du, (*a bad daou zevez*); diveza sadorn a viz du; bep meurs marc'had libr ar chatal lard. — **KERGLOFF**, al lun goude an eil sul a gwengolo. — **KIMERC'H**, 19 a ebrel. — **KLEDEN-POHER**, ar meurs kenta a vae hag a here. — **KOLLOREC**, gwener goude an Dreinded, trede lun meurs, mae, ebrel ha du, al lun goude trede sul gouere hag here. — **KORE**, 2 genver ha 25 c'houevrer, 26 meurs, 28 ebrel, 19 mae, 28 gouere, 1^e east, 14 gwengolo, 28 here, 29 du, eil meurs a gerzu. — **KRAON**, 2 ha 7 genver, 3 c'houevrer, lun ened, 26 meurs, ar zadorn araok ar 15 a ebrel, 28 mae, 30 even, 22 gouere, 28 gwengolo, 9 a gerzu; e *Sant-Fiakr*, 10 mae; e *Sant-Laurans*, 11 even, 11 east, 2 here. — **LANDELO**, an 30 a ebrel, 22 even, 22 gouere, 29 gwengolo ha 13 a c'houevrer. — **LANDEVENNEK**, ar 15 a c'houere ha 24 a gwengolo. — **LANVEOC**, an 23 a genver, ar merc'her Fask, antronoz ar Iaou-Bask, ar iaou goude Gouel-Mikeal, an 11 a viz du hag an 23 a viz kerzu, gwener kenta a veurs. — **LAZ** an 31

a viz meurs, an 2 a vae, 3 a even, ar merc'her goude an trede sul a wengolo. — *LENNON*, lun an Dreinded, hag an eil meurs a viz kerzu. — *LEUHAN*, an 18 a viz ebrel, hag al lun goude ar sul kenta a viz here. — *LOK-MARIA-BERRIEN*, al lun goude an Dreinded, al lun goude sul diveza gwengolo. — *LOKEFFRET*, al lun araok ar 26 a viz gouere, an trede gwener a veurs, gwengolo, al lun goude an Dreinded. — *LOKRONAN*, ar meurs kenta euz a bep miz. — *LOPEREC*, trede merc'her ebrel, 8 kerzu. — *MENEHOM* (e Plomodiern), ar 17 a viz even, ar 16 a viz eost hag an 9 gwengolo. — *PLEYBEN*, an trede meurs a bep miz; 29 genver, 25 c'hoevrer, 29 mae, 1 eost, 29 eost, 29 here. — *PLOMODIERN*, ar 27 c'hoevrer, an 19 a vae, al lun goude sul diveza wengolo. — *PLONEVEZ-PORZAY*, al lun kenta a viz meurs hag a viz here. — *PLONEVEZ-AR-FAOU*, 25 genver, 12 mae, 6 kerzu; foar Sant-Herbot, ar gwener araok sul an Dreinded. — *POUYE*, foar kezek e Sant-Salaun, da lun ar Pantekost. — *PORZ-LAUNAY*, 12 c'hoevrer, 25 gwengolo. — *POULLAOUEN*, al lun araok ar sul ened, 3 mae, al lun goude kenta sul gouere hag here. — *ROSKANVEL*, gwener diveza a viz c'hoevrer, gwener kenta a viz mae hag even ha d'al lun goude ar 14 a viz gwengolo. — *SANTEZ-ANNA E LANVEOC*, gwener (goude pe araog ar 26 gouere). — *SANTEZ-ANNA-AR-PALUD*, (e Plonevez-Porze), al lun goude sul diveza eost. — *SANT-IIERNIN*, an 1 a veurs, 15 a viz gouere, hag 1 a here. — *SANT-RIVOAL*, an 21 a wengolo. — *SANT-VIK*, 10 ebrel, lun goude eil sul here. — *SKRIGNAC*, bep eil meurs ar bloaz, ar 24 a viz c'hoevrer, ar merc'her Fask, meurs kenta ebrel, meurs goude sul diveza even, an 1 a viz eost, ar meurs kenta a viz here, an 21 a viz kerzu. — *SPEIET*, 15 genver, 28 ebrel, meurs goude an Dreinded, meurs goude eil sul gouere, meurs goude sul kenta gwengolo hag here, ha 15 a viz du. — *TELGRUC*, an 18 a veurs, 12 here. — *TREGARVAN*, al lun goude ar sul kenta a viz gouere. — *TREGOUREZ*, 24 gouere hag an 29 a wengolo.

ARONDISAMANT KEMPERLE

ARZANO, ar meurs kenta a bep miz. — *BANNALEC*, an eil merc'her, euz miziou genver, mae, even, gouere, eost, gwengolo, here, du, kerzu, hag ar merc'her kenta, euz miziou c'hoevrer, meurs hag ebrel. — *GUILIGOMARCH*, lun goude eil sul gouere, e Sant-Alar. — *KEMPERLE*, lun ar Basion, ar

faou-Gamblid, pevare gwener a viz gouere, eil gwener a eost, diveza gwener a wengolo, eil ha diveza gwener a here; foariou vit ar c'hezek, an trede gwener eur genver, c'hoevrer, mae, even, du hag ar 24 a viz kerzu. — *KERRIEN*, ar pevare iaou a genver, ebrel, even hag here. — *KERNEVEL*, eil lun c'hoevrer, ebrel, even, gwengolo, here, du. — *LANRIEC*, 2 genver, ha lun goude trede sul gouere. — *MELVEN*, eil merc'her c'hoevrer ha meurs, lun an Dreinded, lun diveza eost, meurs, kenta here, 26 kerzu. — *MOELAN*, an eil iaou a veurs, mae hag even, hag ar c'henta iaou a wengolo. — *PONT-AVEN*, an trede meurs a genver, ar c'henta hag an diveza meurs ar C'horaz, ar 6 a vae, 23 a even, ar meurs kenta euz miziou even, gouere ha gwengolo, ar meurs araok Gouel-Mikeal, ann 1 a gerzu, hag ar meurs araok Nedeleg. — *RIEK*, trede lun ar C'horaz, lun an Dreinded, lun goude 8 gwengolo, trede lun kerzu. — *SKAER*, foar ar goumanantchou d'an 3 genver, ar 15 a genver, 15 c'hoevrer, 12 meurs, 10 ebrel, 3 mae, ar sadorn goude Gouel ar Sakramant, an 1 a gouere, 1 ha 24 eost, 7 gwengolo, 1 here, 2 ha 26 a viz du ha 16 a viz kerzu. — *SANT-THURIAN*, trede merc'her c'hoevrer, ebrel, even, gwengolo, du, kerzu.

DEVEZ AR MARC'HJOU BRASA

- LUN*. — Brest, Douarnenez, Gwerleskin, Kont-Kerne, Kraon, Lesneven.
- MEURS*. — Daoulas, Kastel, Konk-Leon, Pleyben, Pont-Aven.
- MERC'HER*. — Goyen, Kastelnevez, Kemper, Landivisio, Lannilis.
- IAOU*. — Gouesnou, Huelgoat, Kastellin, Pont-e-Kroaz, Pont 'n Abad, Rosporden.
- GWENER*. — Brest, Douarnenez, Kemperle, Kont-Kerne, Lanmeur.
- SADORN* — Ar Faou, Goyen, Kemper, Keraez, Landerne Lokournan-Leon, Montroulez.

KONKOUR DIVINADENNOU

ALMANAK AR BREIZAD

— Kant priz a vezo. Eur billet kant lur d'ar c'henta. Hanter-kant lur d'an eil. Daou-ugent lur d'an trede. Levriou evit ar 97 priz all.

— Meur a hini er memes familh pe er memes stal a c'hell kas ar respontchou, gant ma vezo lakeat ar bon a-unan gant peb listen respontchou.

— Kas ar respontchou beleg ar Chandelour. (Concours de l'Almanach, au Courrier, 4, rue du Château, Brest). Arabad rekommandi ho liziri. Mes red eo lakaat eun timbr pevar real var hoc'h envelopp. A hendall a vezo refuset ganeomp.

— Hanoioù ar re o devezo gounezet a vezo embannet gant ar C'hourrier, e niveren genta miz meurs.

— Ar respontchou hep ar bon ne gontont evit netra.

— Ar prizioù a vezo da gemeret e ti ar C'hourrier. Ar mizou-kas, a hent all, a vije da baea gant ar perc'hen.

BON ar C'HONRUOK DIVINADENNOU 1942

Skrivit an ugent respount, er memes renk evel m'eo bet moulet ar goulennou, var an tamm paper a geroc'h. Arabad skriva ar goulennou.

Lakith hoc'h hano, lez hano, adress, e traon ho pennad-skrid. Distagit ar bon-ma eus hoc'h Almanak, ha kasit anezan hag ho pennad-skrid dindan eun envelop (timbr 4 real varni).

Kantik evit bennoz an had gwiniz hag an danvez bara kan

TON: *Ama pell diouz an trouz.*

1

O Jezuz, Salver mat,
Roit bennoz d'hon had
A deuy da veza dizale
Bara d'hor c'horf ha d'hon ené.

2

Darn euz hor greunigou
Daolimp en douarou :
Evit diwan o deus ezom
A c'hlaou, a c'hliz hag a heol tom.

3

Roit d'ezo, Jezuz,
Glao, gliz hag heol founnus
Ma savint buan d'ar vuhez,
D'ober d'hor c'horf magadurez.

4

C'houi ren war ar bed holl;
Ne 'z ay netra da goll
Ma virit d'comp hon drevajou
Diouz amzer fall ha klenvejou.

5

Had, labour ha c'houezenn
Gant ho pennoz ouspenn:
Hag e welimp hor parkeier
Deut glas gant an nevez-amzer.

6

Na dous e vo klevet
Hor gwiniz alaouret

O sourral pa vo deut an hanv
Dindan an ezen flour ha skanv!

7

N'eo ket a e gorf hebken
Eo red bara d'an den,
Dre m'ho peus savet, o Jezus,
D'hon ene bara burzudus.

8

Evit kaout d'hor parrez
Bara sakr an Elez
Ni ginnig d'eoc'h a galoun vat
Peb a lodennig euz hon had.

9

Grit ganto d'hon ene
Bara saourus an Nenv;
Ni deuo d'e zigemeret
Gant feiz ha karantez bepred.

10

O bara dudius!
Gant korf ha goad Jezus
Digemeret er Zakramant,
Hon ene jomo yac'h ha drant.

11

Elez hag arc'helez
Kanit ganeomp bemdez:
Bennoz, mil bennoz d'eun Doue
A vag an dud korf kag ene!

Aotre da voula :
21 a viz Here 1941.
P. JONCOUR, vikel vras.

1. — Ronan, a Vro-Iverzon (Irland), desket braz
var skiantchou ar bed, a ia da vanac'h hag a zesk ar
skiantchiou sakr.

An Iliz hag ar Pab

DA NEDELEK 1940, Hon Tad Santel Pi Daouzek a lavar d'an aotrounez Kardinalek e pado an urs nevez en Europ ma vez torret ar gasoni zo etre ar boblou, an difiziants a vir outo d'en em glevet mad dre gontrajou leal, ar vizer a vir ouz tud broiou a zo da veva deread, ha ma teu ar poblou d'en em garet ervez lezen an Ao. Doue, da labourat a-unan, da jom digabestr peb hini var he douar.

ALUZENNOU. — Pi Daouzek a ro 130.000 lur evit hor c'henvrois prizoniet pe rivinet gant ar brezel.

EAT DA ANAON. — *C'huevrer.* — An ao. Lequien, a Urs ar Spered Santel, eskop Fort-de-France en enezen Martinik abaoe 1915, maro en oad a 68 bloaz. Prezeger brudet, misioner dioc'h an dibab.

An ao. André Jarosseau, eskop an Ethiopi, ganet en eskopti Luçon e 1858. Eat da Dad Kapusin e 1878, eskop abaoe 1900, e rankas dizrei e Bro-C'hall, e kear Toulouse pa voe didronet impalaer ar vro. Eur zant hag eur skrivaniar mad.

Meurs. — An tad jezuist Hippolyte Delehaye, 82 vloaz, prezidant emgleo ar Bollandisted, jezuisted karget da glask ha da skriva ar virionez divarbenn sent an Iliz katolik. Maro e Bruxelles.

An Tad jezuist Simon Boubée, bet rener-braz Abostolaj ar Beden e Bro-C'hall, aumônier marine, sekretour jeneral Boda-degou meur ar Zakramant meulet ra vezo.

Alfons Trizek, roue Spagn abaoe deiz e c'hinivelez (1886), mignon braz d'ar Frans, bet didronet e 1931 gant ar Framasoned, maro e Rom. E vap Yann a zalc'h e wiriou var ar gurunen.

---

2. — *Eun Eal a lavar da Ronan ez eo galvet da brezeg an Aviel da baianed Breiz.*

»—»

FRANS

■ LEZENNOU nevez a vez savet dalc'hmad, divarbenn bep tra kouls lavaret: labour ar vicherourien, ar bayzanted, ar besketaerien, an dud a lezen, ar vedisined, farmasianed, ban-kerien, rejanted, soudardet ha martolodet, fonctionerien, etc.

E touez al lezennou-se, re a skoliou a gont kals, peguir ar marechal Petain a lavar (ar pez zo guir) e ranker koumans dre ar yaouankis evit adsevel Bro-C'hall. Hiviziken mistri ar skoliou publik a ranko beza bet kelennet er skolachou evel ar skolidi all, beteg ar bloaz araok mont d'ober skol: er bloaz di-veza-ma eo e teskint o micher e skolachou all. Difennet eo dezo ober politik hag enebi ouz ar relijion. Diou vech er sizun, araog ar c'hlas, ar vugale a vezo laosket da vont da skol-gatekiz an ao. person. Kef ar skoliou e peb kammun a c'hell zikour skoliou publik ha skoliou libr da rei boued ha levriou d'ar vugale dibourvez, da domma ha sklerijenna ar c'hlasou; ar gommun hag an departamant a c'hell rei arc'hant d'ar skoliou libr; ar c'houarnamant a ro yale'hou-skolia (*bourses*) da vugale an daou seurt skoliou, gant ma vezint resevet en exam. Ar Frered hag ar Seurezed a zo aotreet da ober skol, gant m'o devezo an diplomou red.

■ RENADUR AR VRO. — Dioc'h ma lavarer: ar rener bro, pe « penn-rener » prezidant conseil ar vinstred, a zibato ar re-ma evel ma karo, hag o c'haso kuit pa garo. Diou Gambr a vezo: Kampr an Daou-C'hant, eun hanter anezo hanvet gant rener ar vro evit amzer o buhez, eun hanter dibabet gant pen-nou braz ar c'horporasionou; Kampr an deputeed, tri c'hant anezo, darn hanvet gant prefeted pe gouarnourien ar rannou bro, darn gant izili ar c'horporasionou.

E penn peb rann-vro (19 anezo?) eur gouarnour hanvet gant ar penn-rener; konseillou her sikouro, fonctionerien en unan anezo, sitoyaned fur hag akuit en eil. Ar gouarnour en devezo prefeted e peb departamant, a greder, gant eur c'hon-seil jeneral; mes conseil arrondisamant ebed...

Konseillou ti-kear a vezo evel brema. Marteze ar sitoyaned a voto, da vihana er c'hommuniou bihan; mes ar meariou a vije hanvet gant ar c'houarnamant, er c'hommuniou braz, ha paet gant ar gommun.

■ AR FRAMASONED o devoa eur garg benag en o emgleo fall a zo bet embannet gant ar *Journal officiel*. Ar re anezo a ioa senatourien, deputeed, konseillerien jeneral, tud e karg, a zo torret euz o c'harg. An holl fonctionerien a rank toui ne vezont ket ha ne vezint ket framasoned, hag e vezint fidel da rener ar Vro.

■ Ar vinstred koz Daladier, Reynaud, Blum, hag ar jeneral Gamelin a zo o c'headal beza barnet.

■ Kommunisted, sosialisted, juzevien a zo kaset da gamp-chou, da viret outo da ober droug er vro.

■ Ar sosialisi Dormoy, bet ministr, a zo lazet en e gambr gant eur vomv lakeat eno gant eur paotr yaouank.

■ An ao. Laval hag an ao. Deat, bet ministred, a zo gloazet gant an normand Colette o tenna gant e bistolenn varno, pa edont e Versailles o sellet ouz kazarn ar volonterien o vont da stourm enep bolchevisted ar Russi. Colette, barnet d'ar maro, a zo bet pardonet gant ar maréchal Pétain, var goulea an daou c'hloazet. Mes d'ar galeou e vo kaset da echui e vuhez.

■ Ar marechal Petain en deus bizitet keariou kreisteiz ar Frans, pobladoù tud oc'h ober lid dezan.

■ Gaullisted a zo barnet d'ar maro.

TREGONT LUR AR GAOU!

Viltans o veza lazet teir maouez a voe barnet d'ar maro.

N'oa ket re, a gav d'in. D'an deiz merket, e voe kaset d'ar c'hillothin. En hent e lavaras:

— Ah! hennez, ma vijen evit tapa krog ennan!...

— Red eo pardoni d'hon hol! enebourien, eme an aomonier dezan.

— Oh! n'oa ket enebour d'in, eme Viltans.

— Ah! me zonje...

— Eur fakir eo! Eun diot, hag a ouie an amzer da zont, var e veno. Paet em boa tregont lur dezan evit anaout va flanden, hag e lavaras e varvfen ampoezonet gant kabellou-tousek!... Tregont lur!... Toussok e-unan, ia!

BREIZ

ANAOUT BREIZ. — An ao. n'eskop Duparc a zigas da zola d'ar vistri-skol kristen en deus gourc'hemennet e 1930 hag e 1935 deski d'ar vugale yez, istor ha jeografi Breiz.

Her gourc'hemenn a ra a-nevez.

OFFIS CENTRAL. — An ao. komt Hervé de Guébriant a zo hanvet, gant ar marechal Pétain, présidant ar Gommision a die bleina Korporasion ar Bayzanted, ha depute e Konseil ar Vro. Eun enor braz eo dezan hag ive d'ar re o deus heuliet e aliou hag e reolennou.

KONSEIL RENERIEN AR FINISTER, a zo hanvet gant ar marechal Pétain evit ober labour ar C'honseil jeneral betek ar voterez da zont. Ennan em a aotrounez Bertrand de l'Hôpital, konseiller jeneral; Jean Crouan, depute-mear Qué-ménéven; Jean Audren de Kerdrel, konseiller jeneral, mear Lannilis; Yves Caill, konseiller jeneral, mear Gwitevede; François Danion, mear Kerfeunteun; Jean Drevillon, pesketaer e Kraozon; Vincent Inizan, depute, mear Kernoues; François Quéinnec, avoué e Kemper; Pierre Schang, uziner e Kemper.

RANN-VRO BREIZ a vezo enni ar pemp departamant: Ille-et-Vilaine, Côtes-du-Nord, Finistère, Morbihan, Loire-Inférieure, evel araog an Dispac'h-Vraz. Roazon a vezo ar gearbenn. En Naoned e vezo eun intendant (mestr-pourvezer, mear), ha marteze eun all e kear Angers dindan galloud gouarnour Breiz.

EAT DA ANAON. — *Genver.* — An ao. Bagot, 78 vloaz, medisin e Kastel-Paol hag e Rosko epad oc'hpenn 50 vloaz, kristen kalonek, mad d'an holl, brudet dre Vro-C'hall abez.

An ao. 'n eskop Hippolyt Tréhiou, 60 vloaz, eskop Guened, abaoe ar bloaz 1929. Ginidik a eskopti Sant-Briek, doktor e theoloji hag e filozofi, bet vikel-jeneral Sant-Briek. Breizad a galon, mad da goms e peb yez breton, prezeger dispar, ha beleg santel.

C'hevrec. — An ao. Villiers, maro e Plougastel-Daoulas en oad a 89 bloaz. Bet er brezel 70, depute e 1893, beteg ma voe hanvet da zenafour e plas an ao. Delobea. Er bloaz 1921,

ne voe ket hanvet adarre, dre fazi billeji-vot great fall. Klanv abaoe eun nebeut bloaveziou, e kendalc'has da ober ar mad ha da rei skouer an holl vertuziyou, o konta gant fizians var madelez an Doue en doa ato servichet mad.

An Tad Jean-Louis Malgorn, a Urs sant Beneat, 78 bloaz, maro en abati Kergonan (eskopti Guened), Bet rejant e kloerdi Ponte-Kroaz, manac'h e 1901, skrivancier (gallek ha brezonek).

Meurs. — An ao. Jean-Louis Henry, mear Lennon, bet depute ar Finister (1924-28) katolik dispont ha direbech, barz ha gwenaner, epad bloaveziou e kasas d'ar *C'hourrier* artiklou skrivet brao, talvoudus ha kristen.

An ao. Jean Marzin, prezidant Emgleo-studi Montroulez abaoe 1935, oberour meur a bennad-skrid divarbenn Montroulez, ha kristen dioc'h an dibab.

Ar c'hommandant Vannier, president Emgleo katolik an eskopti. Commandeur Urs Sant-Gregor, offiser euz al Legion d'honneur. Ginidik euz al Lorraine, e teuas da jom e Pouldavid goude e eured. Eun den great evit komandi, dispont hag helavar, en deus great eur vad dreist en eskopti.

Even. — An itron Mathild Delaporte, a Lannilis, skrivanierez brudet hag a rea enor d'hor rann-Vro.

Guengolo. — An ao. August Chancerelle, a Zouarnenez, 69 bloaz, lazet dre zarvoud var hent ar Yeuc'h. Katolik dispar, uziner brudet, patron madelezus e kenver e labourerien, mad da rei d'ar paour, dekoret gant ar Pab euz Kroaz Urs Sant-Gregor abalamour d'ar zervichou meur rentet d'an eskopti. Mervel a reas evel eur Breizad dispont hag eur c'hristen santel.

LEVRIOU. — A touez meur a hini, lakeomp:

Levrigou an ao. chaloni Perennès (divarbenn parreziou Plomeur, Ploneis, Ploneour-Lanvern, Plouescat, Plougastel-Daoulas, Plougerne, Poullan, etc., hag e levr braz « an Ao. 'n eskop Jollivet » a Bont 'n Abad, kenta vikel apostolik Afrik ar C'hreisteiz, levr kurunet gant an Akademi C'hall.

Etat du clergé du Léon en 1790, gant an ao. Daniel Bernard, levr talvoudus kenan da istor hor c'horn bro epad an Dispac'h-Vraz.

L'abbé Joseph Landuré, de Kernilis, gant an ao. Mercaud;

buhez ha maro eur beleg yaouank kalonek ha santel, serjant mitrailleur lazet er brezel.

Bretons en Cerdagne; Osséja, gant an ao. Noël Speranze: istor rann-vro Cerdagn, var harzou Bro-Spagn; aze ema o chom bep bloaz eur 80 benag a Vretoned. — Imachou kaer.

Me a zesk brezonek: levr dispar an aotrounez Séité hag Uguen, mistri-skol Santez-Barba e Rosko. D'ar vugale ha d'ar re vraz e vezo mad da zeski ervad yez Breiz, d'her c'haret, d'he istimout, da jom ive kristenien vad.

L'avenir de la langue bretonne, gant Herve Trézien hag a ginnig eur « brezoneg nevez » easoc'h da zeski, da lenn ha da skriva eget an hini a zo bet dilezet a nebeldou gant re a Vretoned, memes var ar meas!..

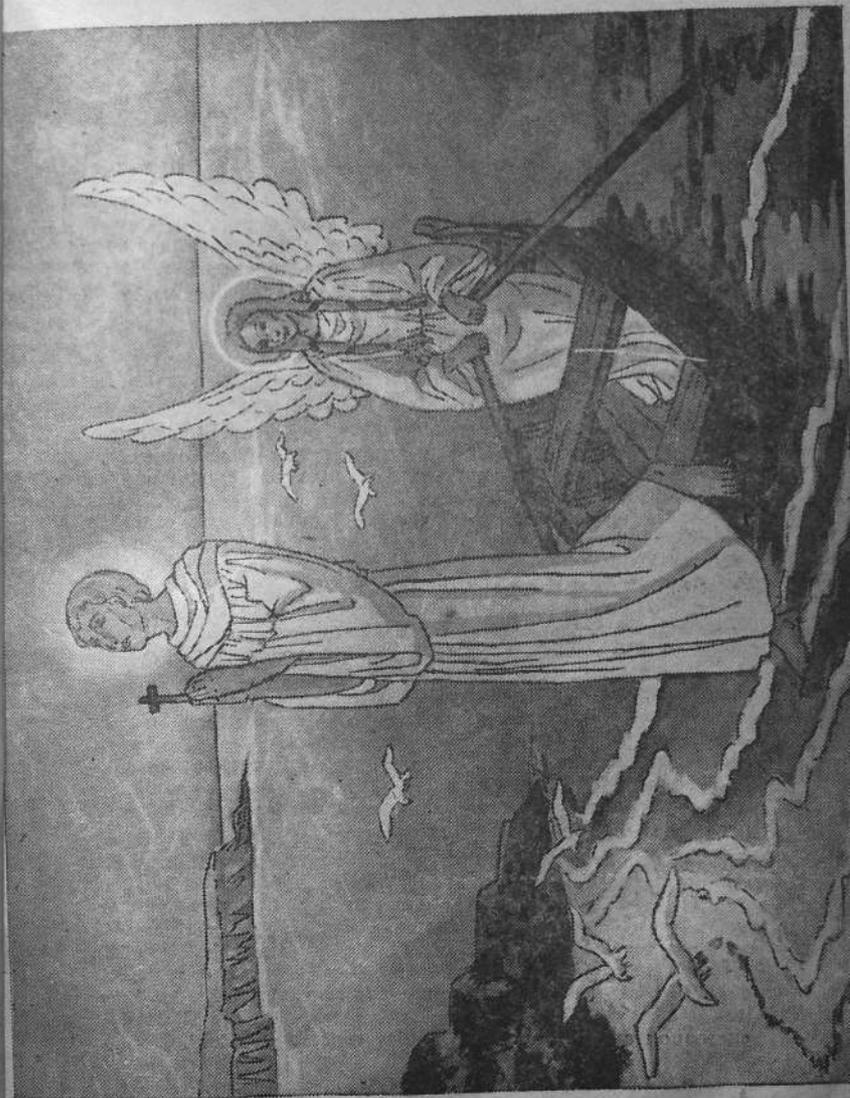
La pomme de terre en Bretagne, gant Goulven Mazéas: istor, re nebeut anavezet, euz al legumaj a ro boued da dud a vilionou, pinvidigez da veur a hini memes en eur c'hornbro, hag a voe skignet en eskopti Leon gant daou dreist-holl: an ao. Barbier de Kerjean euz Sant-Nouga hag an ao 'n eskop de la Marche, evit sikour ar beorien.

La Révolution à Brest, vie religieuse (1789-1809), gant an ao. chaloni Cardaliaguet: konta ra ar bersekusion savet dreist-holl gant ar framasoned, hag al labour tenn a voe goudeze evit adsevel ar relijion, dreist-holl e Brest ha tro war dro.

P.-S. — An ao. Emmanuel Rousseau euz Trelez a zo maro e miz guengolo, e Paris. Mab d'an ao. Rousseau, depute, gouarner jeneral an Indochin, an ao Emmanuel a voe e zekretour eno ha mignon braz d'ar marechal Lyautey. Ijiner jeneral er Marine, e voe hanvet da Brezidant an Académie de marine. Mervel a reas, uzet gant e labouriou divent evit ar Vamm-Bro. Kristen dioc'h an dibab ha den mad e kenver an holl.

An ao. Eugène Le Bellec, vikel jeneral Sant-Briek, a zo hanvet e miz here eskop Guened; 51 bloaz eo; doktor e theoloji ha filozofi, licenciet e Skiantchou ar Skritur Sakr.

3. — *Hentchet gant an Eal, Ronan a ziskenn var aotchou Breiz, tost da Lokournan-Leon.*

BREZELIOU

AFRIK. — Ar Saizon o doa kemeret var an Italianed al loden vrasa euz an Etiopi hag euz al Liby. An Allmandet a deuas da zikour an Italianed e penn kenta miz c'huevrer 1941. E miz ebrel, keariou Agedabia, Bengazi, Tengeder ha Derna a voe askemeret. Tobrouk a voe kelc'het. Harzou an Ejipt a voe treuzet. — Porziou Alexandri, Ismailia, Suez, a zo bet bombardet gant kirrinij allmand hag italian. — An Etiopi a jom kazi holl gant ar Saizon, hag o deus kollet al Liby neme! Tobrouk.

YUGOSLAVI. — D'ar 25 a viz meurs, renerien ar rouantelez a zinas euz c'hontrad a unvaniez gant an Allmagn, an Itali hag ar Japon, en ano ar roue yaouank Per (mab d'ar roue Alexandr, bet lazet e Marseill). D'ar 26, jeneraled a reas d'ar roue Per en em lakaat e penn eur c'houarnamant nevez ha terri ar c'hontrad sinet en derc'hent. D'ar 27, ar Fuhrer a ordrenas stourm enep ar Yougoslavi hag enep ar Saizon deuet er Gres. — D'ar 6 a viz ebrel, ar brezel a zirollas. Eun armee allemand a valeas varzu Salonik, eun all varzu an Albani, da zispartia ar Serbed euz ar Greked, eun deirved (kirri-nij) var Belgrad. D'an 9 a viz Ebrel, Salonik a voe paket; evel Nish ha Marburg; d'an 10, Zagreb; d'an 13, Belgrad kear benn an rouantelez; d'ar 15, Sarajevo. D'ar 17, Mostar, Raguz ha Cattaro a voe paket gant an Italianed. An armeou yougoslav en em rentas neuze, nemet kals euz ar Groated, o doa en em rentet kerkenet hag er sizun kenta. — Ar Roue Per hag e vinnistred o doa ranket nijal kuit. — Eun niz da roue an Itali a zo bet lakeat da roue var ar Groated, e ano Aymon ar C'henta.

GRES. — D'an 10 a viz ebrel, an Allmandet a dreuzas harzou ar vro, e kear Florina. — D'an 15, kear Goritza en Albani a voe paket. D'an 18, ar menez Olymp. D'an 19, kear Janina. D'an 23, ar Saizon o veza kilet guella ma c'hellent, armeou grek ar Macedoine hag an Epire kelc'het gant an Allmandet hag an Italianed, en em rentas gant enor. D'ar 25, kear Thèbes, d'ar 27 kear Athènes (kear-benn ar rouantelez); en derveziou varlerc'h, enezennou Thasos, Samothrace, Lemnos, Mytilène, Chio hag all a voe paket gant an Allmandet; enezennou an Ionj hag ar Cyclades gant an Italianed.

A voe prizoniet: 350.000 yougoslav, 11.000 saoz, 220.000 grek.

ENEZEN CRET. — An enezen-ma, etre enezen Malt hag a zo d'ar Saizon, ha pors Alexandri en Ejipt (eleac'h m'ema kals listri bras dezo) a voe paket dreist-holl gant allmandet diskennet euz kirri-nij: soudardet var droad gant mitraille-rezou, hag artillierien. Pors-kirri-nij Malemes a voe paket d'an 20 a viz mae. D'ar 27, pors La Canee, kear-benn an enezen. Ar stourm diveza a voe great d'ar c'henta a viz even, e kichen Stakia. Italianed hag Allmandet o doa gounezet ar peur-rest euz an enezen. Ar Saizon o doa kollet kals listri ha kirri-nij; en em denna rajont en Ejipt. — Ar roue Jori, tec'het, en deus ranket mont da jom e Bro-Zoaz.

Vardro 5.000 grek hag 11.000 Soaz a zo bet prizoniet en enezen Crète.

SYRI. — E miz even, ar Saizon skoazellet gant soudardet ar jeneral de Gaulle a zaillas var Bro-Syri, roet d'ar Frans d'he diouall ha d'he ren gant Emgleo ar Boblou e 1920. N'hon doa ket kals a zoudardet hag a vartolodet eno, ha ne voe ket posubl kas sikour dezo. Padal ar jeneral Dentz a enebas euz e vella. E Damas, e meneziou Bro-Liban, e Merdjayoum, e Damour, Palmyre, Djezzin, Saïda, Beyrouth, hor soudardet kalonek en em gannas unan enep ugent, hag hor martolodet e reas ker brao all, tri lestr enep nao. Red e voe plega erfin. Mes ar pemzek mil a zo bet digaset e Frans en dro. — Ar jeneral Catroux, hag a zo da eil d'ar jeneral de Gaulle skoazeller ar Saizon, a voe hanvet gant ar re-ma da c'houarnour ar Syri.

RUSSE. — Eun tachad a oa, Stalin a gase soudardet a gant milierou var harzou an Allmagn, petra benag an diou vro o doa sinet eur c'hontrad a beoc'h hag a vignonaj. An Allmagn a zisklerias brezel dezan d'an 22 a viz even.

Finlandiz a en em unanas gant an Allmandet, evit aske-meret ar rannou-bro bet laeret diouto gant ar Russed e 1940; da fin miz guengolo, o doa peur c'hreat, hag edont o kelc'ha kear Saint-Petersbourg a-unan gant an Allmandet.

Bro-Roumanj a zavas ive, evit aspaka var ar Russed ar rannvro Bessarabi; Bro-Hongri, evit kaout en dro ar rannvro Transylvani, bet tennet diouti e 1919; Bro-Itali evit skoazia ha c'henstourmerez Bro-Allmagn.

A benn fin miz guengolo, teir Republik a ioa delivret euz

ar Soviet: Estoni, Lettoni, Lituani. Rann-vro an Ukraine, pinvidik-mor (30 million a dud enni), a ioa e galloud an Allmanded. Ar C'hrimée a ioa varnez koueza ive. Keariou Novgorod, Smolensk, Mohilev, Kiev, Poltava, Dniepropetrowk, gant douarou divent, a ioa kollet gant ar Russed, hag a ziskar bep tra dre ma kilont. Leningrad (Saint-Pétersbourg) ha Moscou na za-leint ket da veza kemeret ive.

Var a greder, ar brezel a ielo dizale beteg ar menezioù Caucas, etre ar mor Du hag ar mor Kaspian, abalamour da zri zra: da genta, meinglezioù petrol a zo dre aze; d'an eil, hent saoz an Indes a dremen tost aoualc'h; d'ar trede, ac'hano e c'heller diskenn var ar Syri, ar Palestin, an Ejipt, al Liby, an Etiopi, etc., ha rivina eno galloud ar Saozon. Guelet e vezo. Lavaromp hepken ez eus Gallaoùed eat da stourm enep ar Bolchevisted, gant asant ar marechal Pétain.

Bete vrema, oc'hpenn daou villion a Russed a zo prizoniet, ha lazet fors pet.

IRAK HAG IRAN. — O sonjal en em ziuall a ziu war hent an Indes, a gleiz war hent an Afrik, ar Saozon o devoa great da rouantelezh an Irak (Mezopotami) plega dezo, dre heg kentoc'h eget dre gaer. Eur vech mistri var ar Syri, hag o velet an Allmanded o c'hounid var ar Russi, e kasjont impalaer ar Iran (Perse) diwar e dron ha deuz e vro, hag e lakjont e vap Mohammed en e blas. Brema emaint oc'h ober var an Afghanistan (7 million a dud) hag ar Beloutchistan (eun hanter-million a dud) broiou var harzou an Indes, evit miret outo da drei gant an Allmanded. — Russed ha Saozon a stourmo a-unan e menezioù Caucas, en Iran, ha pelloc'h, mar bez red, keit ma c'hellint.

CHIN. — Ar Japon a gendalc'h da ober brezel eno, o c'hounid kearioù nebeut a nebeut var ar marechal chinoa Tchang-Kai-Chek, hag a zo skoazellet gant marc'hadourez, arc'hant hag armou Stadou-Unanet an Amerik, ha gant re Bro-Zaoz.

THAILAND. — Ar Siam pe Thailand, savet enep an Indochin hag a zo d'ar Frans pe da rouaned gwarezed gant ar Frans, en deus resevet kearioù ha douarou var ar ster Mékong, dre eur c'hontrad sinet e Tokio er Japon.

4. — Brud e zantelez a ra d'an dud tro var dro dont d'e gaout, darn da zelaou e brezegennou, darn da c'houlen miraklou.

→

BRAN

Ar c'homt Even euz Lesneven, mil bloaz a zo, a stourmas vardro Kerlouan ouz ar Normaned diskennet euz an Norvej. O zrec'hi a reas hag o bunta kuit. Mes prizonidi a voe kaset gante d'o Bro: Bran en o zouez. Ar ganaouen-ma a ziskouez glac'har e vaouez.

Religioso.

Mar-c'hek Bran a zo bet ti-zet; Rag e kad Kerlouan
e ma bet, Rag e kad Kerlouan e ma bet.

Marc'hek Bran a zo bet tizet;
Rag e kad Kerlouan e ma bet.
E kad Kerlouan, etal ar mor,
Oe tizet mab bihan Bran-Vor.
Daoust d'hor gonid oe-kemeret
Ha glaz-aleuret oe kaset.
Ha glaz-aleuret pa zeuas,
E-barz eun tour, hen a voelas:
— Va c'herent a drid hag a iou,
Ha me war va gwele: ah! iou!
Me garfe kaout eur c'hannader
A zouge d'am mamm eul lizer. —
Ar c'hannader pa oe kavet,
Ar marc'heg en deus kemennet:

Kad = Stourm.
Glaz-aleured = en tu all d'ar mor.

— Eur gwisk all, va den, a wiski,
Gwisk eur c'haskour boed a zevri;

Va bizou ' gemeri ivez;
Va bizou aour, en arouez;

Ha d'am bro dal' ma tigouezi,
D'am mamm itron he ziskouezi.

Ha mar deu va mamm d'am dasprenn
Kannader, arouezi e gwenn;

Ha, siouaz d'in, ma na zeu-hi,
Va faotr, e du ec'h arouezi. —

II

Pa zigouezas e bro Leon,
E oa o koania an itron,

E oa gant he zud, dioc'h an daol;
An delenourien en ho rol.

— Nozvad d'eoc'h, itron an ti-man:
Setu bizou aour ho map Bran,

E vizou kouls hag eul lizer:
Red eo e lenn, e lenn e-berr. —

— Tavit, telenourien, ho son;
Glac'har vraz a zo em c'halon;

Tavit, telenourien, buan,
Paket va mab, ne ouien man!

Ra farder eul lestr d'in fenoz,
Ma treuzin ar mor antronoz! —

III

Antronoz, eveuz e wele,
An aotrou Bran a c'houlenne:

— Gedour, gedour, d'in livirit,
Lestr ebed o tont na welit?

— Aotrou, marc'hek, na welan-me
Nemed ar mor-braz hag an Nenv.

An aotrou Bran a c'houlennas
Gand ar gedour, da greiz-teiz c'hoas:

— Gedour, gedour, d'in livirit
Lestr ebed o tont na welit.

— Aotrou marc'hek, na welan tra
Nemed mor-ezned o nija. —

An aotrou Bran a c'houlennas
Gand ar gedour d'ar pardaez c'hoas:

— Gedour, gedour, d'in livirit
Lestr ebed o tont na welit? —

Ar gedour-gaou, pa e glevas,
C'hoarzin-droug outan a reas:

— Eul lestr a welan-me pell-pell,
Hag hen foetet gand an avel.

— Na pez' arouez? livirit krenn!
Daoust eo hi du, daoust eo hi gwenn?

— Aotrou marc'hek, 'vel ma welan,
Du eo, m'en toue ruz-glaou-tan! —

Ar marc'hek keaz, pa 'n deus klevet,
Na mui na ken n'eus lavaret;

Distroi a reas e zremm c'hlas,
Ha gand an derzien a grenas.

IV

Hag an itron a c'houlenne
Gand ar geriz pa zouare:

— Petra nevez a zo ama
Pa glevan ar c'hleier tinsa? —

Eun den koz en deus lavaret
D'an itron pa'n deus he c'hlevet:

— Eur marc'hek paket oa ama,
Mervel en deus gret en noz-ma

Oa ked e gomz peurlavaret,
An itron d'an tour zo pignet.

En eur redeg, o voela ken,
Dispak-kaer ganti he bleo gwenn.

Ken a oa ' geriz souezet,
Souezet braz oc'h he gwelet,

Gwelet eun itron zivroad
Oc'h ober kanv hed ar stread.

Ken a lavare peb unan:
— Piou eo houman, hag a be ban?

An itron baour a lavare
Da dreizer an tour, pa errue:

— Digor, digor, primm an nor d'in!
Ma map! ma map! ra he welin! —

Pa oa digoret an nor vras,
War gorf e mab en em strinkas;

Hag e vriataat a reas,
Ha biken goude ne zavas.

V

E meaz ar stourm, e Kerlouan,
Zo eun derven a-uz ar c'hlan,

Eun derven, e-leac'h m'argilas
Ar Zaozon raog dremm Even-Vras,

War an derven, pa bar al loar,
Bep noz en em zastum adar,

Mor-adar du-baill o fleuniou,
Eul lommig goad war o fennou.

Ganto, eur Vraneg-goz louet,
Ganti eur Vran iaouank kevret.

Skuiz o daou ha gieb o eskel:
O tont glaz-aleured, dioc'h pell.

Hag an eñned a gan eur c'han,
Ker kaer, ma tav ar mor ledan.

Ar c'han-ze, 'n eur vouez hi e gan
Nemed ar Vranez hag ar Vran.

Hag ar Vran en deus lavaret:
— Kanet, eznedigou, kanet.

Kanet, eznedigou ar vro;
Pell euz a Vreiz n'oc'h ket maro.

1. Va iliz-parrez a zo santel evel...

me	ti	lez	a	ar	e	vou	'dia
ske	jom	me	vel	Pal	ter	vel	tel
ar	ru	tel	Dou	o	Jar	c'hra ou	Nen
mas	dus	an	pri	er	e	San	tel
zier	Wer	Vap	san	din	il	an	ar
ar	on	Ha	vez	gwir	fin	San	ver
c'bez	saa	tel	re	Hor	van	'vel	'vel
San	spe	nen	gwad	e	jou	zal	tel

Klaskit ha kavit
daou-ugent ger bre-
zoneg, 64 sillabenn
etrezo holl, oc'h ober
2 goublad a 4 gwer-
zen. Er c'harre-ma
emaint holl, toueziet
mesk ha mesk. Skri-
vit-o renket mad,
hag e veloc'h evel
petra eo santel hoc'h
iliz-parrez. Ger di-
veza peb gwerzen a
zo: dister, Salver,
Werc'hez, Olivez,
Mene, Doue, Nen-
vou, Sperejou.

Diou vech ar ger *evel* a zo skrivet '*vel*. — An divinaden-ma
a gont evit diou: 10 poent.

5. — *Ronan a c'houlen bolontez Doue. Kompren
a ra e rank mont da jom e Bro-Gerne, en eul lochen-
nik e Koat Nevel.*

»→

An Tad Yann-Vari

Pell amzer zo, pegwir e tremene kement-se daou pe dri vloaz araok va dimezi: chom a raen e ti va zad.

Eun nosvez hanv, an amzer a oa kaer-tre ha tomm kenan, achuet oa ganeomp hon labour ha debret ar soubenn. Me a lavaras neuze d'am c'hoar yaouank dont ganin d'ober eun droiad hale, evit kemerout eur bannig ear fresk araok mont da gousket. Mat eo; ha setu ni en hent breac'h ouz breac'h. Pik avel ebet: pell a-walc'h e oamp dija, pa glevjomp eur ruilhadenn ha ne ehane ket hag a zeue diouz an tu kleiz. Sevel a rajomp hor fri.

O va Salver! eme va c'hoar yaouank, kurun a ra! Aon am eus, deomp d'ar gear dioustu.

Sellout a ris ouz an oabl. Glas oa, glas kenan, glas holl, hep eur goumoulenn bennak, ken pell ha ma c'heller gwelout. Koulskoude an trouz a deue gwasoc'h-gwaz; met war an douar, a dra zur, nann en nenv, hag en hor c'hichen. Selaou a ris: na ehane ket. Respont a ris d'am c'hoar:

— Alo 'ta! gwelout mat a rez n'eo ket ar gurun, gant eun oabl ken glas, gant eun amzer ken sklear, sodez vihan. Ha neuze, ma vije ar gurun, hen a ehanfe a vare da vare, hag an trouz-se a heuilh hep harzout.

— Al ya! gwir eo, met ma ne d-eo ket ar gurun, petra eo eta?

— E feiz, me n'ouzoun ket: selaouomp hep kaozeal, klevout a raimp gwelloc'h.

En eur astenn ar skouarn, e komprenis ne oa ket ordinal an trouz-se, hag e anavezis 'oa hini karrigell an Ankou; lavaret e viche bet eur c'harr pounner o ruilha buan war ar vein torret gros pe strevet a nevez-so, evel ma vez great war an hent-chou bras evit o delc'her start ha mat da vare ar goanv. Klevout a ris anezan ken mat n'em bije gellet merka, hep fazia, al leac'h m'en em gave. Hen a dlie tremen, a gredan, war hent Kerlenn. Sonjal a rean en doa breman tremenet an hanter pe eun draig bennak ouspenn marteze, eus an hent, pa jomas a zav war an taol, ha ne voe klevet trouz ebet ken. Hon diou, e raemp, gant hon daouarn, eur c'hornig ouz hon diouarn evit klevout finoc'h: son ebet ken.

En amzer-se ne gilen rak netra; gwall-hardiz e oan; neuze, o tapout krog em c'hoar yaouank, e liviris d'ezi:

— « Karrig-an-Ankou eo! Karrig-an-Ankou eo! Sur oun; deomp buan war hent Kerlann; kurius e vezo, ma c'hellomp gwelout eur vunutenn, eur vunutennig hepken, ne c'houlennan ket muioc'h, ar c'harrig brudet-se. Her gwelet a dal ar boan a dra zur; deomp buan. En em hej eun tammig. »

Va c'hoar ne felle ket d'ezi, hag e chome o krena, prest da ouela. Koulskoude e stlejis anezi kazi dre fors. Ret e veche bet hor gwelout, en amzer-se eus hor yaouankiz, o c'haloupat evel follezed, o redek buan, o lammout dreist ar vurlou hag ar foziou. Ha setu, e-kreiz hor redadenn, ar ruilhadennou a gomansas adarre, ar pezh zihunas va c'hoant gwelout. Va c'hoar ne c'helle mui.

— « Kalon, kalon, va merc'h! eun tammig bec'h c'hoaz, na zialanez ket re; gwelet e vezo c'hoaz marteze e korn an distro... setu ni digouezet! »

Ya, sur mat: e oamp war hent Kerlenn; met ne welimp netra. Tri fenn-danvad hepken a beure sioulik ar geot war vevenn an hent.

Ha ma 'vat! ober a raemp gwad fall? ha kalet c'hoaz! Pennaos? beza en em skuizet da goll alan, da grevi kogozik; ar c'houezenn o tivera diouz hon bougenno ha kement-se evit gwelout petra? Tri fenn-danvad o peuri geot en eur foz! Merk ebet eus ar c'harrig hag a gleved a-boan er pellder.

E oamp war-nes mont kuit, e feiz, drouk-kontant, pa velis, o sellout hep sonjal dirazoun, eun takad du war gostez an hent, goude tremen Pont-Kerlenn.

— « Dal! petra zo du-hont? emeve d'am c'hoar: eur penn-danvad du, hennez? nann, eur mean bennak kentoc'h. Nann, n'eo ket eur mean, met kentoc'h eur pakad dilhad ankouaet eno, pe moarvat kouezet diouz eur c'harr hep gouzout d'ar blenier. Ha ma! pegwir hor beus en em zirenket evit netra, deomp atao da welout. »

— « Memes tra; deomp dit! » eme va c'hoar.

Digouezet e-kichen, e hopis en eur c'hoarzin:

— « Eur pakad dilhad! ya, unan eo; met eun den a zo e-barz: eun den pladet aze, eun den chomet war ar blasenn, stouket gant an evach-krenv, hep gallout d'ezan mont pelloc'h; a! ar pezh divalo! d'eomp kuit. »

Koulskoude c'hoant hor boa gouzout piou a oa ar mesvier-se a oa o vont da dremen eun nosvez dindan ar stered; eur mes-

vier chansus, a dra-zur, rak ne c'hellche ket kaout eun amzer bravoc'h evit kouskét er meaz.

Chouka ' ris evit gwelout piou oa, mej kila ris buan en eur boulza eur griadenn a souez. Dirazon en em gave astennet an tad Yann-Vari hag a anavezen mat-tre: an tad Yann-Vari astennet war e gein, e fas disliv, e zaoulagad dispourbellet, digor braz evel e vuzellou en e veg, a zelle hep gwelout; ar gwad a rede diouz e fri taken-ha-taken; e ziourveac'h reut a oa stag-ha-stag ouz e gorf, an ilinou e traon, e zaouarn savet en ear: trista arvest, dreist-holl evit merc'hed yaouank, me hen tou.

Tremenet e oa, abaoe nemeur; ha se, d'ar mare ma ehanas war an taol trouz ar c'harr: ene ar paourkeaz koz a oa bet dizouget gant ar c'harrig, hag ansavout a ran e reas kement-se eun tammig droug d'in ha d'am c'hoar ivez, ha d'ezi dreist-holl, kizedik kenan, hor c'halon a oa dinerz d'eomp hon diou. Kredi a ris eur pennadig e oa va c'hoar vihan o vont da goueza war he c'hein gant ar spont hag an heuz; stleja ' ris neuze anezi dioc'htu war-du ar gear gant keuz d'am redadenn foll.

Hag e c'hellfed beza gwelet diou blac'h yaouank o tigouezout er gear, kalz nebeutoc'h skanvik, kalz nebeutoc'h laouen eget pa oant eat kuit. Konta ' rejont an darvoud d'o c'herent, hag ar re-man a hastas kas kelou da diegez an hini maro.

D'an noz-se, hor c'houked a yoe fall a-walc'h; ne c'hellomp ket zoken serri an daoulagad; eun nosvez wenn, d'am c'hoar ha d'in-me.

An noz am sponte; eur seurt terzienn, terzienn an aon a domme va holl izili; kaer em boa klask sonjal e traou all, ne velen ato nemed hent Kerlenn hag an hini maro astennet war e gein.

Evit redek da bardaez abaoe, ah! morse avad!

Aux Elégants COSTUMES
70, 72, 74, rue de Siam - BREST POUR 1re COMMUNION
TUD AN TI A OAR BREZONEG

---

6. — Ronan koseat a gers var ar menez dirag ar mor, eleac'h ma teu pelerined a villierou da ober an Dromeni.

En eur zont d'ar gear

Sed aman eun istor hag am eus klevet konta em yaouankiz; tremenet eo breman ez eus oc'hpenn kant vloaz.

Eul labourer-douar o chom en tu bennak e kostez Lann-Vihan, a zistroe, eun nosvez kaer, eus ar vourc'h e-leac'h m'oa bet o kerc'hat traou ret, eus ar reta; rak ne daole ket e arc'hant dre ar prenestrou, ha ne fouete e zanvez, o veza eun den renket, evel ma fell a-hend-all. E ano badiziant a oa Per, a gredan; met ankouaet em eus e lezano.

E touez an tiad bugale, en devoa eur verc'h oajet d'ar mare-se a bemzek vloaz bennak, hag hen tregase kalz. Ar plac'h-se a en em gave paket, hervez ma lavared, gant eur c'hlenved kuz ha ne c'helled digas na frealz, na pare d'ezan. Ne ouezed ket petra deufe da veza. An derzienn a groge enni dibaouez. Ar glanvourez yaouank-se a oa ouspenn-se ken dinerz, ken dister, ma viche bet gelllet moarvat he zeurel d'an douar netra nemet en eur c'hoeza warni. Ar c'houezenn a oa warni a-hed an deiz, hi a c'houzanve dibaouez en he c'horf; eur verzerenti pemdeziek, e gwirionez! Endro d'ez i nemet buredou, boutailhou; bepred disliv, skuizet pa grede ober kant kammed; c'hoant ebet da zebri, blaz ebet, na tamm c'hoant kousket. He zad, enkreziat a vouele warni, hag a lavare alies etrezo penaos, mar gendalc'hfe an traou da vont evelse, ne rafe ket ho merc'h keaz eskern koz; met, ma teufe an enkrez braz-se da goueza warno, n'oa rebech ebet d'ober dezo, da vihana, rag evit ober muioc'h ha guelloc'h egeto evit eur verc'h klanv, den ne vije bet gouest.

Per eta a zistroe d'e di, divezad enep d'e gustum. Chomet e oa da gaozeal gant eun nebeut kamaladed ha mignonned oc'h eua eur werennad pe ziou a jistr mat, met hep beza mezo na zoken dreo eun tammig re. An hent a oa dilec'het kaer; tremeniad ebet, trouz ebet. Klevet e viche bet eur gelienenn o pasaat. Kerzout a rae mat evel eun den pres warnan; rak epad an dervez, e verc'h a oa en em gavet falloc'h.

An noz a goueze; ne weled mui kalz; e seurt ma, goude beza tremenet merouri ar Roz, Per a gemeras, evit trouc'ha berroc'h, eun wenojenn a dreuz. Klevet a reas eur seurt ruilhadenn

tri pe bevar kant metr dioutan; met ne reas da genta vann ebet, rak e spered a oa gant e verc'h, hag a vire outan da zonjal e traou all. Koulskoude, evel ma n'ehane ket ar ruilhadenn ec'h en em lakeas da selaou, hep kerzout difounoc'h.

— « Al emezan, drol eo; kredi a rafed e vale eur c'harr er c'hostez-se e-leac'h n'eus hent ebet. Evelato. Eur c'harr ne c'hell ket tremen en eul leac'h trouc'het gant foziou, kleuziou, bodou-spern ha traou all... Sapristi, evelkent, pebez trouz a ra! pebez cholori! Penaos eta en deus gelllet eur c'harr bennak en em goll dre eno? Ne c'hell ket beza pell a-hendall; dont a ra a benn d'in, var a gredan. Pebez trouz! ha mont a ra d'en em vreve a dammou? Al mat, petra eo? Setu klemmadennou, klemmou Jeremi... gouladegou, hirvoudou. Hag ez eus unan bennak oc'h ober eun torfed?... Poent eo mont da zikour, neuze!... Pe gentoc'h ha n'eo ket se eun darvoud. Ar marc'h spontel en devezo tec'het d'an daoulamm ruz, stlejet e garg a dreuz parkeier ha prajeier. Eur marc'h spontel, a-hend all, ne anavez mui mestr ebet. Gurun! fostaat a ra atao koulskoude; neuze 'ta n'int ket c'hoaz stlapet; ne zaleo ket. Pebez redadenn! Pebez trouz! Re garget eo, a dra zur. Dalc'h mat, va faotr, dalc'h mat, eman an holl o vont d'en em ziframma... Koueza ra en eur roudenn-gar; ha chom a ray eno breman?... Nann, ar c'harr a sav, adarre; askoueza ' ra c'hoaz! Kei 'ta! bec'h; ne deuo ket er-meaz an taol-man. Torr-e-c'houzoug! dont a ray, ne ray ket... eo, evelkent, dont a ray; eur chans eo... Hogen ne vije ket er vro den ebet sod-a-walc'h evit kemer an hent-se ha ne gas nemet er parkeier. Hag estranjourien int, rederien-bro, laeron, pe tud all er-c'hiz-se, pere, o kaout eun taol-fall bennak war o c'houstians, n'o deus ket c'hoant beachi e goulou an deiz, hag a gav gwelloc'h d'ezo kemer hentou distro gant son rag al lezenn? Dibunet em eus ar gudenn, me gred. Ya vat!... Koulskoude ' ne gavan ket fa ordinal... »

Mes Per a sponte, a nebeudou.

— Nann, emezan outan e-unan, karr ebet graet gant prenn hag houarn, loan, ebet great gant kig hag eskern, na c'hellfe mont araok eno. D'ar genta kammed e vijent bet harzet... hum! hum!... neuze, kurun! e c'hellfe beza karrig-an-Ankou e-unan; digouez fall, digouez fall tre, a dra zur... Karrig-an-Ankou eo! sur oun breman... Henez a dremen fors e pe leac'h. Petra e teu-hen d'ober dre ama? Hag evit piou? Va merc'h d'in, siouaz? Al eur pennadig, va c'hamalad! an dra-ze na dremeno ket evel-se; a!

nann! a! nann! fellout a ra d'in gouzout, avad! A! ya! mar va che va merc'h er c'harr-se, me he dennfe er-maez dre nerz; m zalefe ket... pe e leuskfen eno va c'hroc'henn.

Per a oa kalonek. Eun all ha marteze an tri-c'harr eus gwaz zed Lann-Vihan o defe buan troet war o seuliou, hep ober c'homplimanchou, ha redet buan d'an daou-lamm ruz en a drenv, kuit d'ober eun distro hir evit mont d'ar gear. Evit Per en em blantas soun en e zav, e zivesker stennet, e-kreiz ar weno jenn. Eun tad e oa prest da zifenn ha da zispaka e verc'h kouste pe gousto.

Per a glevé mat stok ar c'holhierou a grake gant an heja dennou, c'houtelladenn ar c'herdin hag a dlee, a bennadou beza stegnet betek breva, triperez al loened paour a stleje, dia lanet-kaer... han... han... han... Ar c'hlemmou ivez a rae eun trouz gwasoc'h c'hoaz, gwerz an dud paour gwasket er c'harr. Erfin ar c'harr a zigouezas e beg an distro. Eur sklerijenn glas, henvel ouz mil elumetezenn frotet hag oc'h enaoui asamblez, a sklraas, da genta en araok, o tont moarvat eus leterniou ar c'harr; ha neuze eur c'houes a ziabarz, eur c'houes brein, eur c'houes fléarius tud varo a en em skignas en ear...

D'ar mare-se, Per a grenas eus ar penn d'an treid, a welas bep tra o tansal endro d'ezan hag e kredas koll e skiant vat. Santout a rea e gorf sammet en ear gant nerz en despét dezan, ha koulskoude hen oa eun tamm den postet-mat.

En em heja ' rea, a doue, a c'hourenne eus e holl c'halloud, ar pezh ne viras ket outan d'en em gaout a-istribilh daou droatad en ear, lusket eur pennad a zehou hag a gleiz; ha setu hen taollet war e gof, a blad-kaer e-barz toull dour ar foz; ha koulskoude, den ebet beo, nemetan, d'ar mare-se, ne oa eno.

Ne vern: ne c'hellas ket sevel na finval e benn an nebeuta, na fichal zoken bizied bihan e dreid. Eur pouez pounner a oa war e gorf. N'oa ket brao dezan! Chom staget, e fri er vouillenn, e ziouskoaz, e gein, e ziouvrec'h, e zivesker, e ziou-groaz-lez flastret evel dindan pouez eur varrikenn leun!

Klevout a reas, evelkent, ma ne c'hellas her gwelout, klevout a reas mat ar c'harr o tremen goustadik, hep prez ebet, nebeutoc'h eur gammed dioutan; klevout a reas c'houez al loened skuiz, ha trouz ar rodou brallus war ar vein; klevout mat a reas klemmou hag hirvoudou.

Ouspenn-se, eur yenien-skorn a roste e groc'henn evel eun tan beo, eur reo-goanv hen dalc'he, her c'hroune, holl, ken start

ma strake e zent; daskrenou a waske e beultrin. Kredi a rea mervel war al leac'h evel eur c'hi.

Dizale ar c'harr a dec'has, en eur vont araok gant e hent. Dre ma tec'he Per a zante ar riou o tilezel anezan a-nebeudou. Ar pouez her flastre, a zisterae nebeut ha nebeut ivez. E penn eur vunutenn pe ziou e c'hellas adsevel e benn, sellout a gostez, sevel war e zaoulin, ha war e dreid. Ne velas netra; an noz a ioa du-pod... Ar c'harr a oa tec'het pell. Eun tammig trouz distret hepken... hag a baouezas prim.

Al ar paour keaz Per! chom a reas eur pennadig er weno jenn penn-sodet a-walc'h, o klask kompren e blanedenn.

— « O! e hopas-hen, ô! Va diou groaz-lez, va c'hein, va divesker a zo brevet! Hag e c'hellin-me c'hoaz en em vanea, brema? Deomp d'ar gear, mar gellan. Ne vezin ket mui tapet da glask harza eur c'harr war an hent breman; ar gentel a dalvezo d'in, me a ouezo petra d'ober hiviziken.

E wreg her gwelas o redek diskabell, e vleo en avel, glebiet, trempet, fanket, dislivet e fas, e zaoulagad kollet, o vouela:

— « Va merc'h! va merc'h, emezan. Va merc'h baour a zo maro a dra zur, ha n'edon ket en he c'hichen evit kimiada dioutl evit ar wech diweza; ha n'her gwelin mui biken! biken!... Respontit, respontit ouzin buan; pe goulz, da bet heur eo digouezet an darvoud? »

E wreg n'he doa ket bet amzer da respont, ha Per a velas ar glanvourez yaouank, azezet sioulik war eur gador e-tal an daol. Neuze, hen ivez, a rankas azeza; astenn a reas e ziouvrec'h skuiz-mar, hag e chomas pemp munutenn vat hep finval, evel moredet. Pa zihunas, e wreg hag e verc'h a c'houlennas outan:

— Petra c'hoari ganeoc'h? Kollet ho spered, pe gollet ho yec'hed?

— A! va gwreg, a! va merc'h, a! va bugale! muioc'h aon am eus bet eget a zroug. Hag e kontas dezo e nozveziad trubuilh. Goudeze e rankas mont d'e vele hag e chomas klanv pemzek dervez pad!

Ne echuin ket an istor-man hep lavarout d'eoc'h ne oa ket e verc'h mad evit ar vered, a drugarez Doue. Goude beza choanet eur bloavez fall a-walc'h, sempl, dinerz hep c'hoant-debri hi a bareas. Ar yec'hed a zeuas adarre d'ez, dre amzer, gwir eo; koulskoude parea ' reas. He dremm a adkemeraz liviou, he bougennoù a rountaas, hag he c'horf a grenvaas. Divezatoc'h

e timezas hag he devoe kalz a vugale. N'eo ket eta evit he faka e teuas karrig-an-Ankou wardu ar Roz; nann, ober a rea eun droiad evit eun den koz o chom demdost, hag a varvas en nos-vez-se, e-leac'h n'en em gavas ket Per er fest. Alies e komzas divezatoc'h eus an traou-se evit c'hoarzin ha fenta, en em c'hoapaat e-unan war e wall-sonjenn, war e spontou didalvoudus; met d'an ampoent ne rea ket, eas eo kompren.

Kirri-an-Ankou a chomo bepred, kaer e vezo ober, kuzet ouz hon daoulagad. Setu perag e c'heller lavaret e teuont d'hor sponta.

FUR AOUALC'H

En hospital ar re zod, daou a ra o sonj d'en em denna kuit.

— Dre ar prenest e c'hellomp lammet er meas, eme Lann.

— Ia, ma vije eur gorden, eme Lukas.

— Deomp da gerc'hat unan, eme Lann.

Abenn daou zervez goude, o deus kavet unan e lochennik ostillou ar jardiner. Laouen evel an heol, e pignont d'o c'hambri, e stagont ar gorden ouz o frenestr, hag e sellont: eur pennad mad euz ar gorden a gouez var al leur, rodellet. Lukas ha Lann a ziroll da lenva:

— Ar gorden a zo re hir, eme Lann. Ne ra ket hon affer.

— Guir eo. N'omp ket evit diskenn dreizi, eme Lukas.

— Ah! va breur, na pegen dies eo beva! eme Lann.

Ha ne ziskennont ket: re hir ar gorden!

2. Grit eur c'harre all (64 karre bihan ebars) henvel ouz ar c'henta. E kreiz peb karre bihan grit eur poent, eur pik du. Grit eul linen euz ar pik kenta, er c'harre eleac'h m'o pezo kavet ar sillabenn genta, beteg an eil eleac'h m'o pezo kavet an eil sillabenn, hag evelse euz an eil d'an trede, etc., beteg ar pevare-hatri-ugent. M'her grit mad, ho pezo eun dresadenn goant, hag ho pezo 5 poent.

Aux Élégants

70, 72, 74, rue de Siam - BREST

MAISON

RECOMMANDÉE

TUD AN TI A OAR BREZONEG

AR BLEIZ HAG AR C'HI-GARD

Le loup et le chien (LA FONTAINE, Livre I. f. 5)

Eur bleiz treut, a welet an eskern war e gein
O sevel uhel evel drein,

A zigouezas, eun deiz, gant eur mellad ki-gard
Flour e vleven, ha teo ha lard.
Petra d'ober? Kerzet a-lamm
D'e lakat e nao pe zek tamm?
N'eo ket dies; met evelkent
Ar c'hanfart ki zo lemm e zent

Ha gouest d'en em zifenn. Eun tamm mat gwelloc'h eo
Miret ar peoc'h gant ar c'hi teo.

Ar bleiz eta d'e gaout a ia 'n eur vousc'hoarzin,
Hag a ro kaol d'ezan: — Pebez tonen, mastin!
— Ma karez, kenderv bleiz, te vezo ken lard-all,
A respontas ar c'hi. Lez 'ta da vuhez fall,

Deus ganen, gra da bakajou,
Ha dilez pelloc'h da goajou,
Pa ne gavez enno, da genvreudeur ha te,
Nemet traou dister da lipat,
Goude tapout meur a flipad
Brezel ha kannou beteg re.

— Ha ma 'z afen ganez, petra vije va c'harg?
— Netra kouls lavaret, mont gant da vestr d'ar park.

Fichal da lost d'ezan, d'e wreg ha d'e baeron
Hag eur wech an amzer harzal ouz al laeron;
Hag heb ezom d'en em ganna,
Te dapo digant Marianna

Tammou kig hag askorn, kement ha ma kari,
Hag a vo flouret c'hoaz gant an holl, me bari.

O klevet dibuna kement a gomzou flour,
Ar bleiz en e lagad a zav uhel an dour.
Met en eur vont e wel n'eus war gouzoug ar c'hi
Bleven ebet muioc'h eget war gern e fri
— Sell! emezan, penaoz? Kouezet da vleo dija?

— Seurt ebet. — Penaoz, seurt? — Lakomp nebeut a dra
— Lavar sklearoc'h, kenderv. — Selaou, pa vezan stag,
E teu d'in awechou drebon eun tam bennag.
— Stag? Te vez stag? Ne c'hellez ket
Mont en tu ma karez, heb chaden ha d'ar red?
— **Eur** pez-kaer! — Eur pez-kaer? Evidon-me ir'ez in
Morse da veva stag, nag hirio na warc'hoaz.
Pa rofet friko hemdez d'in,
Ha kerkent ar bleiz treut a dec'h, hag a red c'hoaz.

AR BISAG'H

La besace (LA FONTAINE I-7)

Doe lakas embann: — Ra deui kement zo beo
Touez an anevaled da ziskouez d'in e zremm.
Neb a gav eo krouet pe re voan pe re deo,
Re vras pe re vihan, hag en deus c'hoant da glemm,
Ne 'n deus ken 'met hel lavaret
Hag an droug a vo diskaret.

Marmouz, komz da genta te; rak me oar ervat
Out reuzeudik evel da dad.

Sell ouz al loened all, hag hep klask digarez,
Lavar d'in-me: bez e peus ar pez a garez?
Kontant out, loenig keaz?

— Perag ne vijen ket?

Ene 'r marmouz; sellit, diganeoc'h em eus bet
Pevar droad koulz hag ar re-man.

Va follred ne gavan abeg ebet ennan:
Me 'n em gav koant egiz m'emaoun.
An ourz avad, hennez 'm eus aoun,

N'eo ket bet lipet flour: gant e stum brezellour
E tie kaout mez bep gwech ma sell er mellezour.

An ourz, d'e dro savet, edo 'n holl o c'hedal
Ma stagfe da vouela pe kentoc'h da vlejal.

Fazia reant, pell diouz eno:
Martin oa koant war e veno,
E leac'h an olifant, emezan, hennez 'vat,
Gant e drompilh korn-boud hag e ziskouarn plat
Hag e damik lost berr, a zo mez e welet.

An olifant penn-hir, kontet lemm e spered,
A fougeas d'e dro 'n eur lavaret ouspenn
Eo re stank al logod etouez ar berniou foen,
Eo re vras ar balum, re govek ar moroc'h.

Hervez ar gelienen eo pec'hed kroui traou
Ken dister, ken noazus hag ar c'houenn hag al laou.
Doe skuiz dizale gant kement a zoroc'h,
A lorc'h, a zroukprezegerez,
A varnas p'eo gwir holl ec'h en em gavent koant
E chomjent holl egiz ma oant.

Etre ma tizac'hent o diskianterez
Dirag o mestr barker, an dud, eas eo kredi
N'ehanjent ket d'en em zrebi.

Lemm o lagad evel ar c'haz
Da welet en dud all mankou bihan ha braz
E vezont dall evel ar c'hoz

Da welet en o c'hreiz mankou nevez ha koz
Evel ma vijent graet da zougen heb paouez
Eur bisac'h war o chouk, ar gwaz hag ar vaouez,
Eur c'hodel striz a-drenv evit o zechou fall,
Eur c'hodel vras araoek evit re an dud all.

AR GWENILI HAG HE LABOUSED BIHAN

L'hirondelle et les petits oiseaux (LA FONTAINE I-3)

Eur gwenili, 'n eur redet bro,
He doa desket skiant. N'eo ket o chom er c'hraou
He dije desket kalz a draou!
Houman d'ar martolod a gemenne bep tro,
Ha pell-bras araoek ma tarze,

An disterra barrad arne.
Eun dervez e welas er park oc'h hada lin
Eur goaz kroummet e gein ha pleget penn e c'hlin:

— Taolit evez, emezi d'he labousigou;
Gwelet a rit hennont, e zorn o vont, o tont?
N'oun ket evit miret da grena gant ar spont,
Pa zonzan e savo diwar e c'hreunigou
Danvez d'ober antellou treiz
D'o naska, labousigou keiz.

Me c'houezo 'n em ziwall, dre ma chomin a-bell;
Met c'houi, traou dibreder, gouzout a rit e c'hell
Hennont gant eun tamm nead ho tastum en e zac'h
Evit ho taoler badaouet
War eur billig pe 'n eur gaoued?
M'ho peus c'hoant eta da jom yac'h
It buan da bipat ar greun.

Al laboused, hep ober vâ, n,
A respontas, gant eur bom kân:
— Ama 'z eus boued awalc'h; buzug bihan zo, leun!

Pa voe deut glaz ar park, e lavaras d'ezo:
— Tennit buan ar geot; labour start ho pezo,
Met labour red. — Penaoz, emezo, tenna geod,
A daoliou beg, a daoliou teod?
Mil devezour n'o dije ket
O zennet araok fin ar bed!

Hag hep loc'h tamm
E reani goap euz o mamm.
Pa voe savet al lin ha trouc'het da zec'ha
Ar gwenili roas he c'hentel ziveza:

— Va bugale, tres fall a zo; gwelet a ran,
Kaer em eus prezeg, ne rit vâ.

Daou c'her c'hoaz koulsgoude: c'houi welo dizale
An douar hadet a zoare,
Ha goloet an douar hag an had
Gant trapou trubard, lasou treiz
Steuennet a zehou hag a gleiz
Ahl neuze taolit evez mat!

Me vo ket ar mare, betek ma vo loc'het

An houad hag ar gioc'hed
Da vont da bell-bro. N'oc'h ket gouest
Da vont war nij euz a Gastel da Vrest.
Nann, chomit, labousigou keiz,
Chomit en tomm, chomit er gear, fur en o neiz.

Al labousigou, skuiz o klevet kenteliou,
A stagas muioc'h-mui da zotal en neziou.
Ha petra zigouezas? Kalz voe tapet el las
Ha taolet er billig, pe drebet gant ar c'haz.

*Ar vugale diboell ne reont nemet o fenn,
Heb aoun rak ar fuzul betek ma tarz an tenn.*

RAZ DOUR AR C'HEARIOU HA RAZ MEAZIOU

Le rat de ville et le rat des champs (LA FONTAINE, I-8)

Eun dervez raz-dour ar c'heariou,
Kroumet e benn hag e gein,
En doa pedet raz ar meaziou
Da zont d'e vaner da lein.

Eun tapis turk war al leuren
Oa fichet dindan peb plad,
Hag e peb plad ar geusteuren
Oa lipouz hag aozet mat:

Kig diwar morzed eur c'hlujar,
Bara deuz laouer ar c'hi,
Bruzun pesked, brein, eun drugarl
Mesket gant eur melen-vi.

Aes eo kredi voe plijadur
Epad lein an daou loen rous.
Sionas! e kreiz e renadur
E klevjont eun tammik trouz.

Dirak an nor toerien sklent
O doa harpet troad o skeul:

Raz ar c'heariou raktal en hent,
Ha raz ar meaziou d'e heul.

Trouz ebet ken: aet kwit e oant;
Hag ar razed deut en dro,
Raz ar c'heariou lavar drant:
— Geomp enor d'ar pezh a zo!

— Nan, awalc'h, eme Yann Gouer;
Deus 'ta d'am zi-me, warc'hoaz,
N'em eus na tapis na touzier
Na lipouzeres da joaz;

Met ne vezan ket direnket
Em frejou, na noz na deiz.
Dalc'h ganez plijadur trenket
Gant en enkrez zo 'n e greiz.

AN ANKOU HAG AR C'HEUNEUTER

La mort et le bûcheron (LA FONTAINE, I-14)

Eur paour keaz keuneuter, karget a skourrou glas,
O tortal, o termal, o luskat e leziou
Dindan e zamm keuneut ha samm e vloaveziou,
A gerze d'e di soul demdost da Veg-ar-Raz.
Souden e nerz a vank, hag arak mont d'e goan
E taol e zamm d'an traon da bleustri war e boan.
Daoust hag hen en deus bet eur blijadur bennak?
Piou zo ken paour hag hen? Piou zo ken berr e stag?
Poan o kaout e vara, morse diskuizaden,
Gant greg ha bugale kant ha kant abaden,
War e gein, e giz spontailhou,
An urcher ha paotr an tailhou:
Nann, n'eus ket er bed-man ken reuzendik hag hen;
Hag e c'haly ar maro. — Petra glaskez ganen?
A c'houlen an Ankou, digouezet war al leac'h.
— Ho tourn evit sevel va beac'h,

Eme 'r paotr koz; trugarekât!
Po ket pell da c'hedal, moarvat.

*Gwelet a rit? Goude ma renfe buhez tenn,
Etre ma talc'ho mat d'e benn,
Gant eun tamm bara zeac'h hebken,
E vuhez a vo c'houek d'an den.*

AL LOUARN HA MAC'HARID GOUZOUG-HIR

Le renard et la cigogne (LA FONTAINE, Livre I, f. 15)

Eun dervez al louarn, troet d'an dispignou,
A zalc'has da leina Mac'harid gouzoug-hir.
N'en doa da rei d'ezi na kig yar na kouignou,
Netra ken nemet yod. Alanig, evit guir,
Oa treut e gesteuren: paour e ranke beval

Pa voe skuilhet ar yod gant an trubard louarn
Hep na pebr nag holen en eur pladig houarn,
Mac'harid hir-he-beg a dostas d'en eva.

'Met Lanig en eul lipaden
A rinsas a-grenn ar bladen,
Ha Mac'harid keaz n'he doa bet
'Tamm ebet.
C'hellit kredi
Oa gueonv enni!

Eun nebeudig goude, ' vit kas an dorz d'ar gêr
E pedas Lân d'he zro da lein war ribl ar ster:
— Hag ez in, eme Lân, ' baoue m'oun dizounet
E plijas d'in atao leina gant mignonet.

D'an deiz merket eta, setu Lânig d'he zi,
Yac'h e galoun, na petra 'ta.

Ar c'houez vat eus a bell o tont beteg e fri
A lake 'n e lagad levenez da bara.
Ha pa wel dare lein, ha poazet mat ouspenn,

Kig e tammou bihan, ha re vras, ha re grenn,
E c'hoarz en e varo. Met Mac'harid he deus,
'Tre ma wele Lânig o tont war gein ar c'hleuz,
Taolet ar fritaden en eur voutailh toupok
Founset teo, 'met moan e gouzog.
Mac'harid gant he beg a dapas tammou brao.
Ha Lân... nag e fri nag e bao
Na 'z eant ebarz. Ne 'n doa gellet
Nemet chom a zav da zellet.
War yun e rankas dont d'ar gear ar Mestr Louarn
Mezek, kouezet e lost ha pleget e skouarn:
Evel ma vije bet tapet en e lochen
Gant ar c'hilhog pe gant ar yar glochen.

Eur gentel vat d'an drubarded:
Abred pe zivezad d'o xro vezint lardet.

BODADEG GANT AR RAZED

Conseil tenu par les rats (LA FONTAINE II-1)

Er vilin-vras ar c'haz Mignaon
A gutuilhe ken braoik ar razed,
Kement anezo 'n doa lazet,
Ma n'o gwelet mui ken, na war laez nag en traon.
Eun neubeudig oa beo, met o doa ken bras aoun
Ma choment en toullou da vervel gant an naoun.
'Vit ar re-ze Mignaon n'oa ket eur c'haz hebken,
Met eun diaoul mevel gant an den.

Eun dervez, aet ar c'haz da redet tro war dro,
D'ober charivari gant kizier all ar vro,
E voe gant ar razed, e pleg eun tamm moger,
Bodadeg da welet petra vije d'ober.

Eur raz dour, koz ha fur, leun a skiant prena,
A zisklerias en eur grena
Oa red, kenta vije gellet

Staga dindan gouzoug an targas marellet
Eun ourouller. Neuze, 'mezan, pe glevfent trouz,
Brezel ha tân gant Mignaon lous,
E klaskfent buhan riboullou
Da vont d'ar red en o zoullou.
N'oa ken silvidigez, emezan, ne oa gour.
Ha peb hini gavas komze mat ar raz dour.

Met staga 'n ourouller a voe 'n abaden all:
— 'Vidon-me ne rin ket, rak Mignaon n'eo ket dall.
— 'Vidon-me ne rin ket, me vije tapet fall,
A lavarjont bep eil. — N'oe kavet raz ebet
D'ober al labour a oa dleet.

An dud ivez gar alies
En em voda da zivizout: n'eo ket diaes:
Met pa vo d'ober tra pe dra,
'Staga 'n ourouller ouz al laer,
Furchal e zac'h d'ar pilhaouer,
Unani Yann hag e vam gaer,
An holl a dec'h ha den n'her gra.

AN ASKEL-GROC'HEN HAG AN DIOU GAEREL

La chaise-souris et les deux belettes (LA FONTAINE, II, 4)

Eur pezh askel-groc'hen a gouezas a benn-herr
E neiz eur gaerel goz, a viskoaz kounnaret
Ouz al logod hag ar razed.
Ar gaerel he doa c'hoant d'he lonka krak ha berr:

— Petra, 'mezi, logod o deus hardisegez
D'en em ziskouez em ziegez
Goude 'n droug a ra d'in o gouenn?
Logoden out! N'out ket? Diskouez aman da benn,
Rederez noz, ha lavar freaz.

— Nann, n'oun ket, eme 'r baourez keaz.
Me, logoden? Eur gwall-deod hen lavaro d'eoc'h;

Met sellit 'ta, mar plij ganeoc'h,
Ouz an diouaskel vras em eus!
Me zo labous! Herr en avel, iao dreist ar c'hleuz!

Komz a rea braoik evelkent
Hag hi lezet da vont en hent.

Daou zervez goudeze va labous dibreder
A gouez, evel eun elfen tañ
E neiz eur gaerel all kounnaret ouz ar vras.
Ar bik, ar voualc'h, an alc'hueder
Ha kement labous a weler.
Ha beac'h adarre war he c'hein!

— Sell, eul labous d'in-me d'am lein,
Eme 'r gaerel goz diredet.
— Eul labous, me? N'oun ket moarvat,
Eme 'n askel-groc'hen. Plijet ganeoc'h tostât,
Introun kaerel. Deuit da welet:
Petra 'n deus peb labous? E blu:
Me n'em eus ket, na gwenn na du.
Me zo merc'h d'al logod, ha kiniterv d'ar raz.
Malloz eternal war ar c'haz!

Hag hon labous ken brao-teodet
Eur wech all en em zistrobet.

*Eveldan kalz a dud n'eo ket eur wech na diou,
Met bemdez pa vez red d'o banniel a jench liou
Hag a lavaro d'eooc'h ez int pe ruz pe wenn
Diouz an neb zo dirak o fenn.*

AR C'HAD HAG AR GWESKLIVI

Le lièvre et les grenouilles (LA FONTAINE II-10)

Ar c'had a oa 'n he ched
Oc'h hunvreal bepred:

AN IZILI HAG AR SAC'H-BOUED

Les membres et l'estomac (LA FONTAINE, III-2)

Eun Impalaer a skriv e penn e destamant
Eo henvel ar sac'h-boued ous ar c'houarnamant,
Rak pa vank d'ezan tra pe dra
Ar c'horf a-bez zo klanv ha netra ' vat ne ra.

Eur wech an izili, ma 'r plij, en-em glevas
D'ober d'ar zac'h, o mestr, eur'pennadig tregas.
— Hennes, a lavarent, hennes ne ra netra!
Ni rank stourm ha c'houezi 'vit e garga bemdez,
Gwasoc'h eget kezek stag ous eun dournerez
Hep delc'her tamm ganeomp! Chomomp pelloc'h a-zav,
Hag e lonko, ma kar, diwar ar gournaouok,
Avel da lakat c'houez en e boull ginaouok.

Hag e chomont raktal, an daouarn hep kregi,
An diouvrec'h heb dougen na kinnig da zrebi,
Hag an diou c'har, sounnet, o lavaret d'ar zac'h
Mont e leac'h ma karo da glask mevel pe blac'h.

Allaz! Keuz a deuas dezol
Pa ne zave d'ar zac'h taken bevans dreizo,
Ne deue d'ar galon beraden goad nevez;
Setu ma kouezjont holl er brasa dienez.

Dû gant an naoun hag ar zec'hed,
O termal evelhen peb hini voe klevet:
— Ah! na pebez kempenn! M'eus aoun,
E rankimp mervel gant an naoun.

An hini gave d'eomp a oa suner hor goad
A ra gwelloc'h labour egedomp, eun tamm mat!

Ar gentel-ma, kredabl, a ziskouezo d'an holl
Pa baeomp hon tailhou ne reomp netra war goll.
Rak ar c'houarnamant, hervez e garg, a ro
Kement ha ma testum diwar danvez ar vro,

A ro d'al labourer digoll eus e c'houezen
Paeamant d'an archer ha d'an den a lezen,
Harp da goz ha yaouank, skoazel bepred, ha skor
Da gement den a vev war zouar pe war vor.

BLEIZ LOGIK, AET DA BASTOR

Le loup devenu berger (LA FONTAINE III-3)

Bleiz Logik o welet bemdez o vihanaat
Al lodennik denved a zamme deuz ar prat,
 A gredas oa deut ar mare
Da c'hoari louarn fin, o chench stumm ha doare.
 Stumm eur pastor a felle d'ezan kaout.
 Setu, gwisket gant kroc'hen maout,
 E ra gand eur skour lann e vaz,
 Hag e vombard gant kelen glas.
Kerkent all en dije skrivet war gern e dok
 — « Me zo Laouik bihan, pastor denved e Log. »
 Stummet ha gwisket evelse,
Sioulik e tosta war e zaou droad a-drenv,
 E dreid araok harpet war e damm skour.
Laouik, ar gwir Laouik, war ar letonen flour
 A oa kousket, bouzaraha dall;
 Kousket e gi, bombard hag all;
Kousket en e gichen, an holl vagad denved,
P'eo guir pa deue 'r bleiz, hini n'en doa lenvet
 An trubard n'o dihunas ket;
 Nemet o kredi vije ret,
Evit kas an denved betek e lok er c'hoad,
 Difrez Laouik en e barlant
 Ouspen dougen e wiskamant,
E trenkas e zouben, hon danvez pastor mat!
 Pa voe klevet son skiltr e youc'haden
O lakaat da dregern ar c'hoad hag ar brajen
 An holl a zihunas, denved, pastor ha ki;
 An holl en em vodas en eur grial: harao!
Ar bleiz, gant e zilhad strobet e bevar bao,
 Kaer en doe klask kuzat e fri,
Ne c'hellas na tec'het, na difenn e groc'hen.
 Taolet d'an traon war an dorgen,
E voe drailhet, tourtet, ha lazet war al leac'h.
Kaer en deus c'hoari fin, an trubard en deus beac'h
O telc'her pell-amzer d'ober goap euz an holl.
Bezomp leal atao. N'hor bo netra da goll.

AR GWESKLIVI O C'HOULEN EUR ROUE

Les grenouilles qui demandent un roi (LA FONTAINE III-4)

Ar gvesklivi, 'n dro d'al lenn,
 Skuiz oc'h en em ren etrezo,
 A c'houlennas a vouez-penn
 Kaout eur Roue da Vestr d'ezo,
 Sant Alar n'oa ket bet nec'het
 Evit taoler eus an nenv
 Da genvreudeur an touseged
 Eur Roue founnus ha krenv.
 Met ar Roue-ze, 'n eur goueza,
 En doa graet kement a drouz
 Ma 'n doa lakat en dro d'ezan
 Ar gvesklivi, diou wech rouz,
 Da zaoulamet dreist ar poullou,
 Dreist ar raoskl ha dreist ar foenn,
 Ha da vont en dounna toullou
 D'en em guzat war o fenn.
 Gredent ket taoler o sell
 Euz a dost nag euz a bell
War ar roue gave d'ezo, n'oun ket perag,
 Dlie beza 'n Diaoul bennag.
 Padal n'eo ken ' met eur goaden!
 Unan pelloc'h a dostas,
 En eur grena touez ar raden,
 Hag eun all, hag eun all c'hoas,
 Hag eun toullad war o lerc'h
 Stank evel eur parkad kerc'h,
 Hag an toullad-ze, dizale
 A gemeras hardisegez
 E kenver o Mestr-tiegez
 Betek sevel war e gein da vale.
Aet war e gein, peb hini red, peb hini lamm,
 Hag ar Roue founnus ne loc'h ha ne finv tamm,
 — Allaz, emezo, sant Alar, pebez anken!
 Ar Roue-man n'eo ken ' met eur planken!

Digasit d'eomp eun all, unan hag a vo beo.

Raktal ar zant a daol d'eo
Eur sparfel ha n'eo ket teo,
Met hag o drailh hag o laz
Iag o lonk evel ar c'haz,
Treut ha lard, bihan ha bras,
Gant e veg kalet ha lemm.

Hag adarre va gvesklivi da glemm :

— **Petra,** ' lavar ar zant, c'houi gav d'eoc'h e rin atao
Kement tra po kavet brao?
Perag o peus graet chenchamant
E reizen ho kouarnamant?
Ar Roue kenta peus bet,
Vit hennez n'oa ket drouk, perag n'hen dalc'hit ket?
Breman
Grit gant heman
Gant aoun, ma ne jomit ket peoc'h,
Ne deufe gwasoc'h hini d'eoc'h.

*Ar gvesklivi ro d'eomp d'anaout:
Eur Roue mat zo diaes da gaout.
Rak-se gwell-a-ze mar gouezomp
En em c'houarn kenetrezomp.*

AR BLEIZ HA MAC'HARID GOUZOUG-HIR

Le Loup et la Cigogne (LA FONTAINE, III-9)

Marlonk evel ar bleiz,
A lavarer e Breiz,

Eur bleiz o trebi d'e lein
Eul louarn tapet er c'hleuz
A lonkas ken trumm ar mell-kein
Ma chomas eun askorn a-dreuz

En e c'houzoug. N'oa ket maro; da vihana,
Tost edo da zialana,

Kenta welas, dre jans vat,
O tont er penn all d'ar pra
Oa Mac'harid gouzoug-hir.
Dre zinalou (pa 'z eo gwir
Sevel e vouez ne c'hell ket)
Ar bleiz he galv; ha deut d'ar red
Mac'harid, gant he beg moan,
A denn an askorn hep poan.

Met pa c'houlen beza paeet:
— Beza paeet? Hag an askorn e peuz laeret,
Eme va bleiz, n'eo ket brao d'it,
Bet da benn em gouzoug ha lezet da zont kuit?
Lapous dianaoudeg! kerz atao
Diwall da zont dindan va fao.

*Evel ar bleiz,
Va zudou keiz,
An digalon a gar goapaa.
An neb en deus d'ezan graet vad.*

AN AZEN HAG AR C'HI BIHAN

L'âne et le petit chien (LA FONTAINE, IV-2)

Arabat d'eomp klask tapout
Na sevel dreist hor galloud.
Morse groziard, kaer en dezo, ne vo dare
Da gaout brud eun den a zoare.
An dud a blij d'an holl, azalek o c'havel,
N'int ket stank er pevar avel.

Diwallomp ta d'ober henvel ous eun azen,
A lakas en e benn, en eur douza 'r c'hlazen,
Ober flourik d'e vestr e giz Medor ar c'hi,
A oa moumoun an holl en ti.

— Penaoz, a lavare Martin, en e benn hir,
 Eur c'hoz-tamm ki bihan en deus ama peb gwir,
 Vez graet d'ezan bep seurt ardou
 Gant an Itroun hag an Aotrou,
 Ha me 'm eus, ken 'met taoliou baz,
 Muioc'h eget a velchen glaz!
 Petra ra Medor goulskoude?
 Nebeut a dra, fidamdoue!
 Dun tam siboudik, ha bep frap
 E pokont d'ezan 'vel d'o mab.
 Pez-kaer! D'in-me n'eo ket diaes
 Sevel va fao d'am mestr koulz ha ki pe giez.

Ha setu va Martin, pa wel er marchosi
 E vestr o tont da zigas foenn
 A daol d'ezan war gern e benn
 E bao kalet ha leun a loustoni
 Hag a zistag, founnus, dious renk,
 Teir blejaden gant e vouez trenk.
 — Hop! eme 'r mestr, Martin, petra glaskez?
 Taoliou baz a dalv d'it muioc'h eget glazvez?
 Ha dao! Martin war e vel-kein
 A gwez an taoliou baz ken iud ha taoliou mein,
 N'eo ket bet pell o teski :
 Eun azen n'eo ket eur c'hi.

AN UZULIER, KOLLET E DENZOR

L'avare qui a perdu son trésor (LA FONTAINE IV-17)

Ne dalvezo ket d'eomp kaout leun ha dastum c'hoaz.
 Leve, paper hag arc'hant bras,
 Ma ne reomp seurt ganto. Petra ' danvimp biken
 Muioc'h eget ar paour o chom 'n eur varriken?
 Netra nemet tregas, trubuilh ha nec'hamant,
 Aoun oc'h ober hon testamant;
 Ha dre ma teulmp da gosaat,
 Aoun rak al laer ivez moarvat.

An uzulier Jakez, eun den pinvidik mor,
 E korn ar c'hleuz, e-tal e zor,
 En doa kuzet eur yalc'had aour.
 Siouaz d'ezan, e galoun baour
 Strobinellet, ne zonje ken nemet enna :
 E kreiz e gousk, e kreiz e bred,
 Da grenna ne baoueze ket
 Gant aoun ne deufe 'l laer d'e gaout ha d'e denna.
 Ken alies e voe gwelet
 War dro korn e bark o redet,
 Ma teuas, eun nozvez, al laer.
 Setu sammet an tenzor kaer,
 Ha va Jakez, da c'houlou-deiz,
 Ne gavas mui nemet an neiz.
 Ah! na pebez strafuilh! An den keaz, anter-veo,
 'N eur vouela forz a jache war e vleo :
 — Asa, tad koz, eme 'r paotr yaouank o tremen,
 Petra ra d'eoc'h gouela kement?
 — Va zenzor, emezan, zo laeret diganen !
 — Pe leac'h edo, mar plij? — Ama, sell, er c'horn-tro,
 — C'houi guz hoc'h aour en douar yen
 Da douelli laeroun ar vro?
 'erak en ti n'hen dalc'hit ket,
 Evit e voulc'ha pa ve red?
 — E voulc'ha, paotr keaz, te gav d'it
 E teu 'n danvez 'vel ma 'z a kuit?
 Ne rean netra gantan; bevans awalc'h em eus.
 — Oh! mat, evit neuze peus ket tro da gaout keuz;
 Souezet oun zoken ganeoc'h:
 Lakit eur mean ebars ar c'hleuz,
 Hag e talvezo kement d'eoc'h.

AR C'HILHOG AR C'HAZ HAG AL LOGODEN VIHAN

Le cochet, le chat et le souriceau (LA FONTAINE VI-5)

Eur logoden vihan,
 Ken hir he lost hag he skiant,
 Hag he doa bet eur spontaden
 A lavare d'e mamm epad eur veilhaden :

— Me 'm eus gwelet e penn ar c'hraou,
Pa 'z oun bet o klask va boued,
N'eo ket eun aneval, 'met daou:
Unan ruz hag unan louet.
An hini louet, koant ha reiz;
An hini ruz, epad an deiz
O krial gant e vouez garo,
Eun tourbaper, eun divalo,
Peadra da jom sebezet:
War gern e benn, eun tamm kig ruz dantelezet;
Gant e ziouvrec'h, o klask, mar plij,
Evel al labous mont war nij,
Hag e welen ne zave tamm
Kaer en doa fichal e lost kamm.

Eur c'hilhog oa. Ne c'honie ket
Al logodennig, n'eo ket drol,
P'e gwir oa nevez-deut er bed
Logoden n'oa ket bet er skol.

— Gant e ziouvrec'h, emezi c'hoaz,
E stagas da skei war e skoaz
Ouspen dek guech, ken a zoune.
N'oun ket aounik, her goud a rit, ha koulsgoude,
Kement a drouz a reas en ear
Ma voen spountet, ha me d'ar gear,
Anez hennez 'm bije gellet
Sellet a dostoc'h ous an eil,
An hini louet marellet,
A oa kouchet war ar bern teil.
Hennez avad, evel al logod flour e vleo,
Lost hir hag eün, na treut na teo,
Lagad tener, eun tammig lemm,
Eun nebeut baro war e zremm,
A dle beza, diouz e skouarn hag e vale
Kenderv kompez d'ho pugale.
Edon o vont d'e gaout, pa grias al lost kamm,
Ha me d'ar gear, d'ar red, va mamm.
— Merc'hig, eme 'l logoden goz,
Diwall ouz hennez deiz ha noz,
Diwall ous da ganfart louet

Rag hennez eo Mignaon ar c'haz
A zo bet trubard a viskoaz,
A zo d'eomp enebour touet
Hag hon dreb: ne 'n deus ken boued:
E leac'h egile, kleo, va merc'h,
Ne zaiio morse war da lerc'h.
Marteze 'n deiz bennag, her savimp ouz hor staon.
Diwall na vez araok distripet gant Mignaon.
N'eo ket aes
Anaout an dud diouz an diavéz.

TADIG KOZ HAG AN AZEN

Le vieillard et l'âne (LA FONTAINE VI-8)

Diwar gein eun azen an tadig koz Guillaou
A welas en eur park eun dachen melchen ruz
Danvez kant pred a beuri druz.
Dizale oant er park o daou,
Tad koz aet eun tamig a-guz,
Martin o peuri dre ma 'z ea
O fringal, o vresa, spontus an droug a rea.
Dal ma weljont a-bell o tont
Ar perc'hen kounnaret: Deomp d'ar gear 'ta, Martin,
Eme Wilhaou, mall eo d'eomp mont.
— Perag? eme 'n azen, en e yez, o c'hoarzin,
Mont d'ho kear-c'houi? Ma 'z an gant hennont en e graou
Daoust a red e vo d'in dougen muioc'h a draou?
— Nann dal 'me 'n tädig koz, o tec'het kuit d'ar red.
— O mat! it d'ar gear, m'o peus aoun;
Me jomo da derri va naoun;
Mont gantan pe ganeoc'h, me ne ran forz ebet,
Rak me lavaro d'eoc'h en va brezoneg yac'h:
— *Peb mestr a vez atao spontailh mevel ha plac'h.*

AR C'HAD HAG AR VAOT

Le lièvre et la tortue (LA FONTAINE VI-10)

*Ne dalv ket mont d'ar red
Ma ne loc'her abred.*

Ar vaot her gouie mat, ar c'had n'her gouie ket.
— Greomp, eme 'r vaot d'ar c'had, greomp eur bariadenn
E vezin en da raok e kichen ar raden.
— N'ouzout ket petra levezet,
Eme 'r c'had rouz o c'hoapât;
Kea 'ta d'an apotikerez
Da glask louzou skiant vat!
— Ezom ebet; c'hoarz ar pezh a gari
En da raok e vezin, eur wech c'hoaz me bari.

Klaoustre voe graet raktal; war pe briz, n'ouzon ket;
Na piou 'varnfe: kementse ne ra seurt ebet.

E pevar lamm founnus va gad
He dije treuzet holl ar prad
M'he dije graet lemme, evel pa ve red en erc'h
Gant daou pe dri gi war he lerc'h;
Met amzer he doa da beuri
P'edo pell dious peb mereuri,
Ha da zelaou boud an avel
'Vel eur bugel en e gavel;
Setu ma lez ar vaot da loc'h.
Houma 'gerz hag a jach gant tiz
War he dresik etouez ar gliz.
Etre ma kerz, ar c'had a roc'h,
Dre m'he deus mez eun tamm, o kaout enor ha treac'h
Evit ken nebendik a veac'h.
Ne finv ket, ar c'had: chom a ra
Da vori, da beuri, da c'hoari gant netra.
Met pa wel eme tost ar vaot d'ar bern raden
E tistag a benn-herr peder pezh-rampaden...
Siouaz! War lerc'h oc'h en em gaout!
Ha gant ar vaot ez eas ar maout.
— Ac'hanta, dimezel, m'oa ket lavaret d'eoc'h
E vijen bet treac'h? C'houi zo skanv;
Eur pezh-kaer! C'houi 'vije bet klanv;
M'ho pije 'veldon-me douget ho ti ganec'h!

AR C'HAZ, AR GAEREL HAG AL LAPIN

Le chat, la belette et le petit lapin (LA FONTAINE, VII-10)

Eur mint'nevez, ar gaerel rouz a zeas da jom
E palez eul lapin, eun toullik doun ha krom.
N'oa ket diaes d'ezi! Yannik n'oa ket er gear;
Kerkent ha goulou-deiz oa aet da glask an ear
Ha da fringal hervez e c'hiz
Etouez ar melchen hag ar gliz.
Pa 'n doe peuret, fringet, graet troidellerez,
Distroet en e di,
E wel ar gaerel rouz deut, mar plij, er prenestr
Da ziskouez beg e fri:

— O Doue bennigel, petra 'welan aman?
Eme Yannik. Eur gaerel o klask diframma
Va lojeiz diganen! Er meaz, er meaz, Introun!
Anez dizale 'chenchot soun;
Rak me c'halvo d'ober archer
An holl razed euz ar c'harter

An Introunig beg moan 'respont heb lenta
Eo peb douar d'an nep a dap krog da genta,
Ha n'oa ket tro d'ober na brezel na prosez
Evit eur c'hoz-toullik ken braz hag eur votez;
— Ha pa vije ken braz ha Breiz
Me garfe gouzout pe seurt reiz,
Emezi, zo douget evit hen rei da-vat,
Kentoc'h eget d'in-me, da Yannik pe d'e dad.

Al lapin a gomzas euz gizioù fur ha koz
A ren ar gwir war gement toull ha kement foz.
— Gant ar c'hiz, emezan, an toull zo bet roet
D'am zad koz ha d'am zontoned
Ha d'in-me war o lerc'h... C'houi garfe vije 'n traou
Da-vat d'ar c'henta laer, d'ar c'henta samm-al-laou?

— Peoc'h! eme 'r gaerel, deomp da gaout
Ar c'haz Minaou. Henez zo maout
E kreiz ober e bedennou
Da zifuilha 'n holl gudennou.

Ha raktal ez eont o daou
Da gas an abaden dirag lezvarn Minaou:

— « Va bugale, 'me 'r c'haz, puchet en e zav, soun,
Deuit ama tost; rak me zo koz, gwall vouzar oun.

Hag i dostaet heb difsians,
Ar targaz a zell a vichans,
Ha dao, diouz an daou du, taolet e skilfou lemm,
O moug, ha graet ar peoc'h: hini 'bet ken o klemm!

Setu petra zigouez gant daou roue bihan
A za da gas tammou chikan
Da zifuilha d'eur Roue bras:
O daou 'vezont luet ha laeret seac'h ha glas!

AN AZEN HAG E VISTRI

L'âne et ses maitres (LA FONTAINE VI-11)

Azen eul liorzer a glemme gwasoc'h-gwaz
Dre ma ranke bemdez sevel araok an deiz:
— Ar c'hilhog, emezan, ne vez ket dihun c'hoaz
Pa starner an azenned keiz
Da gas ar c'haol d'ar vagazen:
Ne goust ket ker d'an dud trouc'ha kousk eun azen!
Dre c'halloud sant Alar, hon azen mil-vizer
A voe gwerzet d'eur c'hivizer.
Eno n'eo ket glazvez en doa da gas e kear
Met krec'hin rouz, ha louz, ha pounner, leun a flear.
Klemmou trenk adarre: — Na pebez lorgnez brein!
Eme Vartin. Gwechall da vihana
Va liorzer a garie chom da zistana
Ha pa vije troet e gein
E c'hellen, araok mont en hent,
Tapout awechou gant va dent
Eun delien kaol bennag d'am boued.
E leac'h aman? n'em eus ken nemet taoliou fouet!

Sant Alar, o welet pegement e terme,
A gemennas e werza d'eur C'herne,
Fanch koz, ar marc'hadour truilhou.
Red hen anzaou, n'eo ket eur vicher gaer
Dougen e zamm d'ar pilhaouer:
Setu va Martin baour o vlejall er ruiou.

— Doue mat! eme sant Alar;
Daoust ha Martin a gav d'ezan
N'eus loen all ebet o kaout poan nemetan?
Ouz ar c'har nag ouz an alar
Ne gavfet ket eun ibil fall
Gouest da wigourat kement all!

E gwirionez, koulz hag etouez al loened mut,
E vez klemm ha gwigour bepred etouez an dud.
Rouez int an dud a gav mat
Ar pez a gavont en o stad.
Perak? Abalamour gwir eurusted hebken
A zo gouest da leunia kalon c'hoantus an den.

MAC'HARIT GOUZOUG-HIR

Le héron (LA FONTAINE VII-2)

Eun dervez Mac'harit, gouzoug-hir ha beg du,
A lea dre ribl ar ster n'ouzon ket e pe du,
Gwintet war he divesker treut.
A-dreuz mantel an dour, lintrus evel an deiz,
E wele meilhed bras ha leonveded e-leiz
O c'hoariellat en o bleud,
Hag o tont war an aod. N'he doa ken 'met kregi
'Vit kaout peadra da zebri;
'Met gwelloc'h e kave, 'm eus aoun,
Gedal m'he dije brasoc'h naoun.
Rak figus oa: ne garie ket
Ret terzien d'e c'halon o chench mare d'he fred.
Abenn eur pennadig, deut naoun pelloc'h d'ez, i,
O taoler eur zell war ar ster

E welas o tont diwar-herr
 Brezilligou bihan, — O truez! emezi,
 Koz-truilhou bihan er giz-ze
 O klask dont ous va staon d'in-me?
 Eun dismegans e ve! Koulz ganen chom war yun
 Eus ar gwener beteg al lun. »

Eur pennadik larkoc'h, e wel siliennou
 Oc'h orjellat en houlennoù:
 — Siliennou? 'mezi; me zigorfe va beg
 Da goz-traou n'eus enno na penn na lost na pleg?
 Amzer, amzer! Gedal a rin
 Ken na deuo traou founnus d'in.

Siouaz! ne welas, va c'hommer,
 Na traou dister na traou pounner.
 Gras voe d'ez, da derri naoun, o skrabat plouz
 Kaout eur velc'houeden rouz.

*Paotrezig vihan, naoun e peus?
 Na jom ket da zellet a-dreuz
 Na da c'headal lipouzerer
 'Vel Mac'harid ar vouzerez.
 Krog en da damm, bihan pe vras,
 Ha pa ve ken 'met bara kras:
 Sac'h goullou jom ket en e zav;
 Gwelloc'h nebeut eget netra.*

LEZ AL LEON

La Cour du Lion (LA FONTAINE VII-4)

Eul leon bras o klask an dro
 Da c'houzout a be leac'h oa deut e vouenn er vro,
 En doa kaset d'e zujidi
 Peb a lizer, roud e ziel war bep hini,
 D'o gelver da zont d'e gaout.
 Al liziri roe d'anaout

Da gement hini c'houie lenn,
 E vije bodadeg, eur miziad penn-da-benn
 E maner al Leon, ha da genta 'l lein vras,
 Hag e weljent eno 'n eur lounka peb a damm
 Ar marmouz Dom Jilez oc'h ober troiou kamm
 Hag eun neubeudig jiminaz.
 Met n'o galve ket en aner:
 C'hoant en doa da ziskouez
 E c'hloar hag e binvidigez!

Setu deut an holl d'ar maner.
 Pebez maner! pebez karnell! Nag a c'houez krenv!
 An ours bleveck chomet eun tamm a-dren-
 A voustras war e fronellou.
 Pez-divergont! Gwelet oa bet;
 Ha war an taol e voe kaset a rodellou
 Da zeski beva giz m'eo dleet.

Ar marmouz, boaz da dostennat,
 A lavaras o rei d'hennet eur galkennad,
 An aotrou Leon a rea brao.
 Meuli reas al Leon hag e vuhanegez,
 E nerz ha skilfou lemm e bac
 Hag ar c'houez dudius a voa 'n e diegez.
 — « E kenver eur seurt c'houez, na bleuen na kouignen
 N'o dea ken, emezan, nemet c'houez ar c'hignen. »

Ezans re-grenv da fri 'n Aotrou,
 Ha Dom Jilez, d'e dro, diskolpet e skasou.
 Al louarn a oa tost: « Ha te, petra glevez?
 Eme 'l Leon d'ezan. C'houez vat zo 'm ziegez!
 Lafañ a zigarezas, en eur jom da c'hriat
 En doa tapet eur gwall-friad,
 Setu ne zante mui,
 Dre m'oa stanket e fri,
 Na ki, na gad, na yar, na vi.
 Ar gaouiad
 A voe lezet da c'haloupat!

E tiez ar re-vas m'o peus c'hoant da blijou
 Na dit ket na d'o disprijout
 Na da dostennat re. Peurvuia gwella reot,
 Eo 'vel eun Tregeriad lakat dek tro 'n ho teod

AR C'HI TURK PORTEZER

Le chien qui porte au cou le diner de son maitre

(LA FONTAINE, VIII, 6)

An danvez hag ar goantiri
Zo touellus da bep hini.
Rouez int ar re zifenno
Gant ar pled
A ve dleet
An tenzoriou fiziet enno.

Turk a iea d'ar warem da gas e lein da Yann,
Stag abouez e golier, kik sall ha bar' hag amann.
Karet en dije kaout e lod
Eus ar bakaden rond ha blod,
Met desket oa da jom heb ket;
Ha mantrus eo gwelet chas mud
O teski gwelloc'h eget tud
Ober pinijen pa vez ret.

Turk eta iea d'an drot dre 'r wenojen d'ar park,
Pa deuas eur c'hi-bleiz da glask laerez e garg.

N'oa ket ken aez ha ma krede;
D'an eil taol-dant pe d'an trede,
Turk a lez e zamm war an hent

Evit beza skanvoc'h d'e zifenn gant e zent.
Ha drailh, ha yud, ha tân!.. Met dizale oa deut,
Klevet trouz, eun toullad chas kalet ha treut,

Ha lemm o dent, eun tri pe bevar landrusen
O veva diwar aluzen...
O welet n'hello ket rei lamm

Da gement a laeron, na difen mat e zamm,
Turk a ziviz da vihanan
Delc'her eul lodennig gantan:

— « Kenvreudeur, eme 'n Turk, lezomp an drailh ha peoc'h!
Me dap va lod, ar pezh a jom zo d'eoc'h. »

Ha distaget eur pezh skolpad
Ez a dreist ar c'hleuz d'e jaokat,
Hag ar chas all d'o zro, ki bleiz ha kanailhez,

Peb hini zrailh,
Peb hini zailh
Gant lein Yann a ra morlarjez...

Setu petra zigouez e darn a geariou braz
Pa stag gant an tenzor an holl da c'hoari vaz.
Tud e karg ha skrivanerien,
An ijinusa d'ar re lent
Gant e skouer o liskouez an hent,
E tanfoeltront ar guenneien
Hag e chomer bammet ha bac'h
Ker buan e lipont ar zac'h.
Ma sav eun den honest da zifen an tenzor,
O lavaret eur ger bennag.
'Vo graet d'ezan deski dindan envor
Eo sot awalc'h da veza stag.
Kredi ray: ha ne vo ket pell
E krogo da genta mar gell!

FANCH AR C'HOARZER HAG AR PESKET BIHAN

Le rieur et les poissons (LA FONTAINE VIII-7)

Kalz tud a glask an teodou lemm
Lak' da c'hoarzin hag a flemm.
'Vidon-me n'o c'haran ket:
Re vras droug a reont er bed.
Goulskoude, gant eur binsaden,
Rei tro d'eun tamig c'hoarzaden
Hep toulla beteg ar goad
Awechou c'hell ober vad.
Va fablennik hen diskuexo?
Gwelet e vezo.

© leia gant e Vestr etouez Itronezed
Fanch, e lost an daol azezet,
Daoust ma 'z oa koz, a wele mat

Ne veze laket war e blad
Nemet pesked bihan, Ha dre ma n'oa ket dal.
E wele pesked bras a gaset d'ar penn all.

Neuze, diwar eun asiet
E tastum gant e vizied
Tri besk bihan; hag e ra neuz,
Lzel e benn ha dem-a-dreuz
Da gomz outo, keit ha ma karont,
Ha da zelaou petra lavaront.

An Intronezed keiz,
Bihan ar galon en o c'hreiz,
Her barnas evelhen:
— Ar paour keaz Fanch a goll e benn.

Ha Fauch heb c'hoarzin tam, a lavaraz d'ezo:

— Nann, ne d-oun na sot na mezo
Met siouaz! Va gwella mignon
Aet euz a Gerber Kilbignon
D'an Amerik en tu bennag,
Daou vloaz zo, voe kollet e vag.
Setu m'emaoun breman
O klask klevet gant ar re-man
Daoust hag en doun-vor n'o deus ket
Kavet Kilbignounad ebet.

Hag e respontont d'in ez int re yaouank c'hoaz
Evit anaout kov ar mor bras,

Ha ma 'm beus c'hoant gouzout ha va mignon zo beo
E rankañ her goulenn digant ar pesked teo.
N'o piñe ket, ma 'r plij, unan bennak-ganeoc'h?

An Intronezed a roas peoc'h
Hag aes awalc'h e kredfen
E tlient c'hoarzin melen.
Ar pezh a c'houezan eo

Voe digaset da Fanch eur fouldrennad pesk tec
Anter voroc'h, anter-morvaout,
Ha koz awalc'h evit anaout
Kement den a guiteas hor bro

Da vont d'an Amerik, heb gellout dont en dro,
Abaoue marteze kant vloaz,

Hag a zo sebeliet e kov doun ar mor bras.

AR RAZ HAG AN ISTREN

Le rat et l'huître (LA FONTAINE, VIII-8)

Eur raz berr a spered,
En eur foz doun o choum,
En doa c'hoant da welet
An aod e Prat-ar-C'houm.
Kerkent ma savas euz e foz,
Pa welaz diou duriaden c'hoz:

— Oh! nag ar bed zo bras,
A lavare va raz,
Set' ama Mene-Hom
Set' aze Menez-Are!

Evitan kement bomm
Oa menez, evit doare.

Goude beach hir ha tenn
Tri derveziad hag ouspenn,
War aod Prat-ar-C'houm digouezet
Va raz a jomas sebezet
Pa welas dirag e benn mistr
Etouez ar fank, eun toullad istr.

— Sell! eme va beachour,
Peziou listri marc'hadour!
Va zad d'in-me n'eo bet biskoaz
Nemet eun azeñ, daoust m'oa raz!
Perak evel e vab hena
Ne 'z eo ket da redet bro,
E leac'h chom er foz da grenad?
An aod zo kaer, hag a zol!
Ha nag a draou 'm eus dija desket
E rouantelez vras ar pesked!

Etouez an istr, serr-kloz er fank,
E welas unan digor-frank
O klask, dindan an ezen vor
Hag an heol tom, aer vat ha gor,
Gwenn ha lard, ha druz he c'higen:

— Houman dalv gwella lardigen,
Eme va raz. Hag e ia tost
O sonjal klevet c'houez ar rost.
Met kerkent, nag a gri!
Tapet ar raz a bouez e fri,
Diou grogen lemm an istren lard
War e vuzel o voustra start.

*An nep ne oar netra
Vez mantret dre ma 'z a;
Pa zonz d'ezan tapout eun all
E vez e-unan tapet fall.*

AL LEON, AR BLEIZ HAG AL LOUARN

Le lion, le loup et le renard (LA FONTAINE VIII-3)

Eul leon koz-Noë, kabac'h, noz-deiz o klemm
Hag oc'h hirvoudi gant ar remm,
Ouz ar gozni felle d'ezan kaout eul louzou.
Ar rouaned atao voe treac'h d'an holl drougou:

Heman c'halvas d'e lez an holl louzaouerien,
Medesined pe sorserien
A bep lignez; hag e teujont a vandennou
Da ginnig o louzaouennou,
Lanig al louarn n'oa ket deut:
— Pe lec'h e chom al lapous treut?
Eme 'l leon. — Me gav d'in, eme 'r bleiz

Hennez zo didruez ouz ar rouaned keiz!
— Ma ne deu ket, eme 'l leon, e vo mouget
En e lok gant tan ha moged.
It d'e gerc'hat aman raktal.

Deut pelloc'h, Alanig, digemeret er zâl,
D'ar bleiz, e damaller, a reas eur zouezer
O trei d'al leon koz eur mellad krampoezen:
— Va mestr mat, eme Lañ, hervez an teodou fall,

Ma teuan d'o kwelet, pell war lerc'h ar re all,
Eo dre fallagriez. Gevier, aotrou, gevier!
N'oan ket er gear; aet oan pell diouz va lanneier
Da bardona 'vit ho yec'hed.
Daoust hag an dra-ze ve pec'hed?

Ha gwella zo, gwelet em eus hed va beach
Louzaouerien gwiziek, dispar war ar gregach,
Ha pa 'm eus diskleriet ho klenvejou d'ezo :

« Kozni, netra ken », emezo!
Aotrou Leon, parea reoc'h,
Ne vank ken nemet tomder d'eoc'h,
Hag evit kaout tomder gwella peus d'ober eo
Gwiska chupen eur bleiz diskroc'hennet ez-veo,
Pa vezo c'hoaz
Mogedus ha tomm-poz.
Hastit buan, grit ho chupen
Gant kroc'hen ar bleiz landrusen.

Ali Lañ a blijas. Ar bleiz diskroc'hennet
Lazet, draillhet ha dispennet
A reas d'al leon koz danvez eur predig mat,
Hag eur vantel da yaouankât.

*En dro d'ar pennou kurunet
E vez atao tostennerien,
Lern ha bleizi, fistoulerien*

Ha ne vezont ket aez ken n'o deus bruzunet
An eil brud egile... Dispenn, dua bepred,
Set aze petra reont. Pardon! ne reont ket.

AN DIOU GOULM

Les deux pigeons (LA FONTAINE IX-2)

Diou goulmig wenn en em gare
Koulz ha diou c'hoar, evit doare
Unan anezo, siouaz d'e-hi
Enouet en he glud, eme-hi,
A c'hoanteas nijal da bell-bro
D'ober he-unan eun tamm-tro.

— Penaoz, a lavaras eben,
Ne garez mui da c'hoar 'ta ken?
Hag e zafez da zilezer
He-unan-penn da c'hoar dener?
Ez afez kuit diouzin da lakat trubuilhou
Da goueza warnomp a-ruilhou?
Ma vije tost an hanv, c'hoaz! met gwelet a rez,
Ne zav ket eun delien er gwez!
Gortoz eun ezen domm; perag kement a brez?
Diwall! me 'm eus klevet ar vran o krial koag
Evit tenna malloz war eul labous bennag.
Ma 'z ez kuit, me ne zonjin ken
Nemet e taoliou treiz ar sparfel hag an den;
Pa welin o skei barrou glao
E krenin, o c'houlou atao:
« Daoust hag he deus, va c'hoarig koant,
Boued ha lojeiz hervez he c'hoant? »

Eur brezegen ken kaer a skoas eun taol iud
War galon ar goulmig ken dinet'h en he glud.
Siouaz! netra, netra ne c'hell
Trec'hi 'n ioul he deus da welet broiou pell:
— Lez da zaelou, va c'hoar, emezi, mont a ran
Heb aoun rak koagerez ar vran;
Met a-benn daou zervez pe dri, kred ac'hanon,
Em bo gwelet leun va c'halon
Hag e teuin da gonta d'it
Kement a c'hoarvezo pa vezin tec'het kuit
Me da zizenouo. Goud a rez, c'hoar garet,
Nep na wel seurt ne gav netra da lavaret.
Me welo bep seurt traou, traou kaer ha spontailhou,
Hag a zigaso d'it eur zac'had marvailhou,
Hag e po plijadur o klevet: Eno oan
Eno 'm eus kavet boued, eno 'm eus tanvet poan,
Aze me voe koll, ama treac'h:
Te gredo beza war al leac'h!

Kerkent e kimiadont, en eur vouela dourek.
Aet ar goulmig en hent! Setu 'z ar gournaouek
O tont, karget a zour, eur pezh kourmoullenn zu,
Hag eo mall d'ez klask an 'disglao tu pe du.
Eur wezennig a gav, he skourrou treut ha seac'h:

Eun anter-zisklaven, a veac'h.
P'eo tremenet ar barr, e sec'h en eur skrijat
He flû gleb, hag e stag adarre da nijal.
O welet en eur park, kelc'het a c'hwez dero
Eur goulm all o pipat gwiniz war eun ero,
E planv ivez da glask he lein.

Siouaz! ema tapet el las
Antellet eno gant Fanch vras;
Ema sammet, strinket, distrinket war he c'hein!
Dre vil chans vat, al las oa brein:
Eun taol beg, eun taol troad, hag eun taolig askel,
Hag ema-hi distrobet.

Met kerkent eur sparfel,
A wele va goulmig o stoleja rubanou,
A zilam a benn-herr, digor e grabanou.
Ema krog en he chouk, pa ziskenn eus an nenv,
Dispak e ziouaskel, eur skoul dû, bras ha krenv
Hag an daou vleiz d'en em ganna.
He c'halon strafuilhet ha dare da ranna
Va goulmig keaz, dre laer, a zav sioul, a gerz
Gant ar pezh he deus c'hoaz a nerz
Hag a ia da goueza war doen eun ti soul
Pell diouz daoulagad lemm ar sparfel hag ar skoul

Brema ' kred e c'hello miret he zamm buhez...
Nann! Eun aillhon bihan, (an oajou didruez!)
A grog en e valtan: dao! Den ne lavaro
Penaoz ha pe 'n hent e c'hell
Ar goulmig paour, blonset, kamm, anter-varo,
Dizounet diouz ar broiou pell,
Kollet he flu, toret he gar
Leun-c'hoad he fenn, ha... me oar!
Desket ganti skiant prena,
Dizrei d'he glud en eur grena
Da gonta marvailhou d'he c'hoar...
Me gred e kavas mat eun tamig brenn d'he c'hoan
Hag e tanvjont ho diou plijadur goude poan.

AR MARMOUZ HAG AR C'HAZ

Le singe et le chat (LA FONTAINE, IX-15)

Dom Jilez ar marmouz ha Minettik ar c'haz
E tiegez o mestr o doa peb a loden.
Goulskoude d'ober droug ne voe gwelet biskoaz
Treat'h d'ezo, ki na goz, na raz na logoden.
Pa iafe tra pe dra da goll en tiegez
Ne zonjet ket tamall tud an amezegez:
Re vat e c'houiet, ' meus douet,
Ez oa Jilez eul laer touet,
Ha Minettik, ebars an ti
N'eo ket logod hebken a glasse gant e fri.

Eur wech hon daou lampon, war an oaled o daou,
A wele kistin rouz o c'hrilla ' touez ar glaou:
— Kleo 'ta breur, eme Dom Jilez,
Gant ar c'histin rouz a welez
Ma karez-te, ni ray hirio
Eun dro gamm hag eun tamm friko.
Ma 'm bije bet pao lemm evel ma peus te, sell,
E vent er meaz na ve ket pell.

Touellet oa Minett. Raktal gant e bao lemm
Gouestad, gouestad, hag en eur glemm,
E fuilh al ludu tom hag e chach e veudou,
Hag en eur skrabat c'hoaz, e tenn a nebeudou
Unan, ha diou, ha teir gistinen gaer
Lonket dre ma teuont gant Jil, ar marmouz laer!
Setu deut ar vatez, hag al laeron en hent!
Evelkent
E konter
E oa gueony gant al logoter.

*Evel dan tle goenval
Pa gouez er bac'h tenval
An nep zo laer ha sot:
A zac'h ar zac'h, heb kaout e lod.*

AR BLEIZ HAG AL LOUARN

Le loup et le renard (LA FONTAINE XI-5)

Daoust ha perak etouez an dud
Eo bet graet d'al louarn ar brud
Da veza fin? Evidon-me ne ouezan ket.
Ar bleiz, pa rank en em zifenn
Pe taga 'n all da gaout kigenn,
Ne vez ket fin? Finoc'h eget Lanig, me gred.
Ha goulskoude klevet em eus
Oa bet tapet eur wech gant ar mestr-touller kleuz.

Al louarn da zerr-noz, demgousket, a gredan,
O welet war an dour e fons eur puns ledan
Imaj al loar en he c'hann,
En doa sonjet guelout eur pikol formaj koant.
Daou zailh ous ruilhenn ha chaden
A denne dour bep eil da dud ar vourgaden.

Setu Lanig, du gant an naoun,
Ha mall da gaout formaj, 'm eus aoua,
Dao war e buch er zailh uhella,
Kerkent d'an traon en eur rodella,
O santout gleb e vizied
E wel buan eo faziet,
Ha nec'het-marzo Lanig keaz.
Penaos padout eno? Penaos sevel er meaz,
Ma ne deu ket eul lontrek all,
Touellet gant ar formaj flour,
Da lakaat an daou zailh e brall
Ha da gemer e blas en dour?

Daou zervez a dremen, ne deu na ki na kaz.
Rod an amzer o trei war diou nozvez yen-sklaz
He doa boule'het evel atao
D'al loar arc'hantet kostez he c'houignen vrao.
Fallgaloni rea va louarn!
Met dizale sav e skouarn
Pa wel war bord ar puns, deut a greiz ar c'hoajou
Eur bleiz koz, o klask restajou.

— Kleo 'ta, 'me Lanig, va c'hamalad!
Ama, sell, 'z eus traou da jaokat.
Ama 'z eus eun tamm formaj gwenn
Hag a dalv dek yar hag ouspenn.
Boulc'het eo bet ganen bremaik,
Met chom a ra c'hoaz peadraik.
Heman zo diwar leaz vintin,
Ma lakez heman war da staon
Po ket ezom a vedisin.
Deus 'ta buan d'e glask d'an traon,
Eur zailh nevez em eus aze
Laket d'it evit an dra-ze...

Ar bleiz, daoust ma ouie oa Lanig o pledi,
A voe sot awalc'h d'e gredi,
Er zailh uhel ez eas,
Ha dre m'oa ken pounner
Hag eur mellad ouner,
O ruilh d'an traon, e wintas va Lanig er meaz.

*Arabad d'eomp c'hoarzin d'ar bleiz:
Eveldan siouaz, an dud keiz,
Ken p'o deus aoun,
Ken p'o deus naoun,
A vez lulet dre gomzou kaer
Gant an trubard ha gant al laer*

---

3). Pa lavarit va sillaben genta, ne lavarit netra. Pa livirit
va eil sillabenn, e livirit kement all. Pa livirit ho peus ar pez
ma 'z oun, ho peus poan, mes kement hag eur bugelik.

---

7. — Eur c'houer a c'houlen ouz Ronan miret ouz
ar bleiz da vouga ha da zebri e oantik.

→

PERLEZENN MORNROD

Ninok, merc'h da Jaoua, a zo goulennet da zimezi. Eureuji a ra. Ar mab-kaer Gwenael a zonzj kuitaat, hag e lavar d'e dad-kaer:

— Mont a ran kuit; ret eo.

— Kerz kuit, va mab. Me a gaso d'it da wreg hag ar pre-zanchou-eured.

Kuitaat ar mab-kaer, e tastumer ar c'hourizou treset, ar grogenned gwenn, ar c'helc'hiou-breac'h kouevr pounner. En eur c'houfrig eo miret ar perlezennou livet. Neudenna raer anezo evit ober kollierou.

Epad m'emaer gant al labour-se, daou vogel Conoyarn a ya e-barz an ti. An hini yaouanka, Mornrod e ano, na gerz ket c'hoaz; en em stleja ra war an douar, o c'hoari gant ar perlezennou; laka a ra unan e-barz e yeg, hag hel lonk!

— Ha! Petra! ar bugel-se en deus lonket eur berlezenn?

Ar merc'hed a gri forz. Ar c'hraouadur hena a sank e vizied en genou an hini bihan; ne c'hell ket adpaka ar berlezenn. Jaoua fuloret a lavar: « Paouezomp neudenna, peogwir e vank unan. Kit da di Conoyarn da c'houlen va ferlezenn : Neb a glask a gav. Me a fell d'in kaout va ferlezenn. Conoyarn a c'hourc'hemenn.

— Grit renta gant Mornrod ar berlezenn-se en deus lonket roit d'ezan louzou da zisteurel ha da spurji.

Ar bugel a zo klanv, ne c'hall mui gant al louzou. Ne adkaver ket ar berlezenn. E gerent ouz e welout dinerz holl a zo evel pa lavarfen troet e daelou. Conoyarn a vod gwazed evit dont gantan da welout penaos e renfe. Ober a reas kollierou gant perlez eus ar re gaera; hag ez eas da di Jaoua :

— Setu ma rentan d'it da berlezennou.

Met egile o kaout sonj en deus an den-se tourmantet anezan eur vech evit eun digarez bennak:

— Mir da gollierou; me a fell d'in va ferlezenn ha nann unan all ebet. Ma na rentez ket anezi d'in, gwà d'it!

Conoyarn, en dizesper a bae muntrerien evit kas ar bugel ganto, d'e laza, ha klaskout ar berlezenn. Ar bugel ken karet gantan a zo kaset er porz. Eno e tro e zaoulagad war du e dad,

hag e vousc'hoarz d'ezan. Seziet gant an heuz, teneraet gant ar vousc'hoarz-se, an tad a dap krog en e gountell hag e fell d'ezan en em zistruja. An dud a vir outan. — Ar vuntrerien a ya d'ober o labour spontus ha kriz. Klaskout a reont pell-amzer, goulenn a reont kalz arc'hant, pa heugont gant o labour torfedus, ...ha c'houez fall a zo gant korf-marò, an hini bihan.

Kavet o deus erfin ar berlezenn ruz!

Goude beza gwalc'het anezi, Conoyarn krommet holl, chenchet e zremm, a ya da di Jaoua.

— « Sed aman da berlezenn — da hini-te. »

Egile a respont :

— Hounnez eo. Ha! Petra! abalamour d'ar berlezenn-se e oamp fached! An hini a glask a gav. Hon fachiri a zo echu.

— Ya, a lavaras Conoyarn, da berlezen a zo ganez. Mes va Mornrod bihan, va mabig karet, a zo marò.

Neuze Jaoua, fuloret o teski erfin e dorfed a c'hourc'hemennas krouga ar vuntrerien. Krouget e voent. Daoust hag e c'helle 'ta Mornrod sevel euz a varo da veo goude... an torfed-nevez-man? Nann, siouaz! a dra zur. Ha Jaoua hag hen ne voe ket ar penn-kaoz da dorfet ar re all?... Hag an holl marvou-se, en abeg d'eur berlezenn ha d'eur venjans; Evelse en em gav allies en draonien-ma a zaelou!

Troet gant *Bodspenn.*
Hag ive an holl
gontadennou all.

4). Grit eun disglaoier gant lizerennou, en eur lakaat BRASPARS var ar c'horre, OU er penn izela, hag eiz ano o komans dre B, R, A, S, P, A, R, S, hag oc'h echui dre OU. Peb ger a dle beza 8 lizeren ennan, en eur gonta B, R, etc., hag O, U.

STOURM AN TREGONT

E miz meurs 1350, ar marc'hek saoz Bembrough a egase kouerien Breiz-Izel, etre Ploermel ha Josselin. Ar marc'hek breton Beaumanoir a glaskas ober da Vembrough leusket ar geiz e peoc'h. En aner. Neuze e kinnigas stourm 30 enep 30 a bep tu, da c'houzout piou a vije ar mestr. Paotred Bembrough a voe holl lazet pe brizoniet, goude eur pennad emgann kalet. — Marc'heien Breiz a stourmas var iun, abalamour d'ar C'horaz.

Energico

Ar miz meurs, gand e vor zo - liou, A zeu da
skei war hon do - riou; Ar gwez a bleg gant glao a -
buill; An doen a strakl gand ar gri - zil.

Ar miz meurs, gand e vorzoliou,
A zeu da skei war hon doriou;
Ar gwez a bleg gant glao a-buill;
An doen a strakl gand ar grizil.

Hogen ne ked e vorzoliou
Hebken, a sko war hon doriou;
Ne d-eo ked ar grizil hebken
A lak da strakal an doen;

Ne d-eo ket hebken ar grizil;
Ne ked ar glao a zarc'h a-buill;
Gwasoc'h eged avel ha glao
Ar Zaozon fall an hini eo!

II

— Otrou sant Kado, hor paeron,
Roit-hu d'eomp-ni nerz ha kalon.
Ma c'honeimp, hirio an deiz,
War enebourien euz a Vreiz,

Mar deomp-ni d'ar ger war hor c'hiz,
Ni a roi d'hoc'h-hu eur gouriz,
Hag eur jupen aour, hag eur c'hlenv,
Hag eur vantel c'h'az liou an nenv;

Ma laro an dud, o sellet,
Otrou sant Kado benniget;
« Kouls er barrez hag en douar,
Sant Kado n'en deus ked he bar! —

III

— Lavar d'in-me, lavar d'in-me,
Pet zo ane, va floe'hik-me?
— Pet zo ane, leverin d'ec'h:
Unan, daou, tri, pevar, pemp, c'houec'h;

Pet zo ane, leverin d'ec'h: :
Pet zo ane, otrou: pemp, c'houec'h,
Seiz, eiz, nao, dek, unnek, daouzek,
Trizek, pevarzek ha pemzek.

Pemzek!, ha lod all c'hoaz war lerc'h:
Unan, daou, tri, pevar, pemp, c'houec'h,
Seiz, eiz, nao, dek, unnek, daouzek,
Trizek, pevarzek ha pemzek.

— Mar d-int tregont kouls evelomp,
Arôg! potred, ha bec'h war-n-omp!
Prim d'o c'hezek gand ar skoursal!
Na zebfont ken glaz hor segal! —

Ker buan a gouee an toliou
Ha morzoliou war anneiou;
Ker koevet a rede ar goad
Hag ar waz goude ar barrad

Ha ken didammeñ an harnez
Eget pillennou ar paourkez;
Ha klemm ar varc'heien er c'hloaz,
Ker rust eget mouez ar mor braz.

IV

Pennbroc'h a lavare neuze
Da Dinteniak, pa dostae:
— Dall t'ol ma goaf mad, Tinteniak;
Daoust hag eo hen eur gorsen wak?

— Pez a vo gwag, e-berr amzer:
Pouden da benn, va mignon kaer;
Meur a vran a skrapay ennan
Ha bekay boeden anezan. —

Oa ket e gomz peurlavaret,
Eun tol morzol d'ean en deus roet,
Ken a flastras, 'vel eur melc'honen,
E dok-kouarn kerkouls hag e benn.

Ha Kerarreiz, dal' m'her gwelas,
A skrign e galon a c'hoarzas:
— Mar chomfent holl, evel heman,
Gonid e rafent ar vro-man. —

— Ped ane zo maro, floc'h mad?
— Ne welan tra gand poultr ha goad.
— Ped ane zo maro, floc'hik?
— Setu pemp, c'houec'h, seiz, maromik.

V

Adalek goulouig an de,
En em gannont bete kreiste;
Adalek kreiste bete noz,
En em gannont eneb ar Zaoz.

Ha 'n otrou Robart lavaras:
— Sec'hed am euz, ia, sec'het bras,
Ken a droc'has outan Ar-C'hoad:
— Mar 't eus sec'hed, potr, ev da woad!

Ha Robart, pa 'n deus e glevet,
Gand ar vez tec'hi en deus gret,
Ha war ar Zaozon e ma kouet,
Ha pemp ane en deus lazet.

— Lavar d'in-me, lavar d'in-me,
Pet zo ane c'hoaz, va floc'h-me?
— Otrou, lavaret a rin d'ec'h:
— Unan, daou, tri, pevar, pemp, c'houec'h.

— Ar re-man a vo losket beo,
Ha kant gwenneg aour a baeo,
Kant gwenneg aour-flamm, peb unan,
Abeg da vizou ar vro-man. —

VI

Kar d'ar Vretoned na vize,
E ker Joslin neb na ioue,
O welet hor re 'tont en dro,
Bleun banañ ouz o zok-houarno;

Na vize kar d'ar Vretoned,
Na d'ar zent a Vreiz kenneubet,
Neb na veule ket sant Kado,
Paeron brezelourien ar vro;

Neb n'estlamme, neb na ioue,
Neb na veule, neb na gane:
« Kouls er barrez hag en douar,
Sant Kado n'en deus ked e bar! »

---

5). Ma prenit an nor ganen, al laer ne deuo ket en ti. Ma tennit va lizerenn diveza ha ma lakit teir all e plas, e vezan labous, laouenna labous a zo.

Aux Élégants VETEMENTS
pour Cérémonie

70, 72, 74, rue de Siam - BREST

TUD AN TI A OAR BREZONEG

AR PESKETAER DIZONJ

Var ribl an Aon en tu all da Gastellin, ar boutaouer Kerien a zo sioul o pesketa. Klevet a ra trouz unan o c'haloupat adreñv e gein, hag ar reder en em daol en dour en eur leuskel eur griaden spontus. Kerien a laka e linen var al leton, en em daol er ster, a grog er goaz a glaske en em zistruja, a ra dezan en em astenn er prat, hag ema adarre o pesketa.

Egile avad a fell dezan mervel. Sevel a ra, krial, en em strinka en dour-red. Kerien a laka e linen var al leton, en em daol er ster, a grog er goaz o klask en em zistruja, a ra dezan en em astenn er prat; hag ema adarre o pesketa.

Eur vinuten a dremen, ar goaz a lamm en dour, ar pesketaer a laka e linen var al leton, en em daol er ster, a grog er goaz o klask en em zistruja, a ra dezan en em astenn er prat, hag ema adarre o pesketa.

Ar goaz pennok a zav, a gerz, a denn eun tamm korden euz e c'hodel, a stag anezi ouz skour eur vezen fao, a bign var ar skour, a stag ar penn all euz ar gorden ouz e c'houzoug, ha, daol e ra eul lamm divar e skour. Ar pesketaer en dro-ma na finv seurt.

Mes ar garde a zired, dialanet ha droug ennan.

— N'oud ket sod? emezan da Gerien. An diot-ma en em daol abenn teir guech dioc'htu er ster; teir guech e riskles da vuhez evit he zavetei. Ha pa 'z a d'en em grouga, pa n'eus danger ebet evit hen distaga pe evit trouc'ha ar gorden, ne finves ket?

— En em grouga eo en deus great? eme ar C'herien. Mad, pa 'z eo ker brao an heol ha ken tom, me gave d'in n'en doa ken sonj nemet da lakast e zilhad hag e groc'hen da zec'ha! Deomp da velet!

An hini krouget a voe diskrouget buan. Eunn elfen a vuhez a jome ennan, a drugare Doue. Pa voe dihunet mad, hag evet eur banne mad gantan, ar garde a stagas anezan gant e gorden ouz ar vezen:

— Ha brema, va faotr, emezan, ez an da gerc'hat an arche-rien da gas ac'hanod da Zant-Aihanaz e Kemper! Puroc'h egedot a zo dalc'het aze, pezh diskiant!

8. — Ar blêiz a restaolas an aonik d'ar Zant, hag ar c'houer a gustumas dont alies d'e velet ha d'her c'hlevet o komz euz traou an Nenn.

AN HINI GOZ

Eur wech e oa, e bro ar c'hreisteiz, eur vaouez divalo... Meur a goulz amzer c'hlaou a oa tremenet war he c'hein abaoe m'he doa lavaret d'ezhi he mamm: « Kea, va merc'h, breman e ouzout poaza da-unan da yod. » Hag he oa aet da veza rouanez he ziegez ha mitez he fried.

Hogen an amzer didruez he devoa merket war he c'hroc'henn, gant roufennou doun, he hano nevez: « An hini goz ».

Ha daoust d'ezhi ret e oa da Vari ansavout: « Va fried n'am c'har mui evel araok. » Keuz an hini goz a oa doun, pa sonje e amzer vat he yaouankiz eurus. Met ivez ar c'heuz-se a rentas anezi ijinus ha kalonek, evel ma 'z it d'her c'hlevout.

Beza ' oa neuze, demdost d'he c'heriadenn, adreg Menez an Naered, eur sorsor brudet: Galern e hano. Outan eo a yeas hon hini goz da gonta he c'heuz a garantez.

— Ha gellout a rit, emezi d'ezan, kavout d'in eun dra ben-nak, eun evach, hag a rentfe d'in karantez va fried?

Galern a zellas hir awalc'h an amourouez koz, o lavarout ennan: « Evit gwir, n'eo ket eston: n'eo ket mui didennus an hini goz, pell ac'hanô. »

Lavarout a reas d'ezhi:

— Hep mar; met ar pezh a c'houlennaz aze, n'eo ket tra aes da gavout.

— Neuze 'ta, ne c'hellez ket?

— Maouez, ha klevet ez peus biskoaz lavarout, ne c'hell ket Galern kavout remed d'eun droug bennak?

— Biskoaz, Mestr, biskoaz.

— Lavarout a ran d'it c'hoaz: ar pezh a c'houlennaz, n'eo ket tra aes da gavout.

— Neuze, komz eta; petra dlean-me ober?

Galern a davas pell, ha goustadik e lavaras:

— Kea, maouez, kea ha digas d'in pemp banne leaz bleizez.

— Leaz bleizez, Mestr? ha klevet mat am eus? leaz bleizez?

— Kea, pa lavaran d'it, digas d'in pemp banne leaz bleizez.

Er geriadenn-se, e veve neuze d'an ampoent, eur chaseour brudet, Morc'hael e hano. Heman a anavezze ar c'hoat-meur gwelloc'h eget ne anavezomp-ni ti hon tad. Mont a reas an hini goz d'e gaout.

— Morc'hael, emezi, hag e c'hellfes lavarout d'in pelec'h en em zalc'h evit breman, ar bleizi hor beuz klevet yudal en deiziou-man?

Ar chaseour en em lakeas da c'hoarzin.

— Hunvreet em eus d'ar bleizi, en nosvez-man, emezi.

— Ha ma, mat! e respontas. Kemer an hent-se a gas etrezek ar c'hoat. Heuilh anezan betek ar waz, hag eno, diskenn gant ar waz izeloc'h, betek e-kichen eur wezenn kouezet war an dour. Eno kemer an tu kleiz, te a welo eno eur dervenn vras e tal eur c'heo: eno eman toull eur vleizez hag he daou vleizig.

— Trugarez d'it, Morc'hael, ha bennoz Doue.

Digouezet endro er gêr, Mari a lazas eur c'haor, hag a lakeas tammou kig en eur baner. Ha pa ziskennas an heol adreñv ar menez, hi a sammas ar baner war he fenn hag en hent etrezek ar c'hoat.

Pa zigouezas e-kichen an dervenn, e oa kouezet klok an noz. Setu ar mare ma teu al loened gouez er-meaz diouz o zoul-lou, evit kavout preiz. Lakaat a reas eta he faner e hars ar wezenn hag ec'h en em dennas eun nebeut en a-dreñv.

A-boan e oa harzet, setu ma voe klevet eur yudadenn ken spontus, ma tec'has pell, evel penn-follet.

Neuze a gammedou skanv ha didrouz, ar vleizez a zeu er meaz eus ar c'heo, a c'houesa ar c'hig, hag a ya varzu an dervenn.

An deiz warlerc'h, d'an noz, memes tra, met, dizaon breman an hini goz a chomas e-tal ar wezenn. Ar vleizez a welas anezi, met ne reas droug ebet d'ezhi.

Eun nosvez c'hoaz... met ar wech-man an hini goz a zal-c'has ar baner etre he daouarn, war he daoulin. Eur gridien yen a dreuzas he c'hein, pa erruas ar vleizez, a c'houezas war he fas, a grozas eun taol, hag a zebras. — « Mat, e sonjas an hini goz, n'eo ket he c'hoant ober droug d'in. » Hep mar, e sonjas ar vleizez evelse ivez.

Eun nosvez c'hoaz, hag e-keit ma tebre dija ar vleizez er baner an hini goz, houman a astennas he dourn kleiz, ha, dou-sik, e flouras penn ha gouzoug al loen gouez. Ar vleizez a grozas eun tammig met a gendalc'has debri he fred.

Dont a reas eta an deiz ma yea ar vaouez da riskla he buhez. Dougen a reas ganti eur voestig-houarn-gwenn ma en em

servich ar merc'hed er marc'had da vuzulia leaz. Ar vleizez a en em lakeas adarre, da zebri; Mari a astennas he dourn kleiz. a flouras ar penn, ar gouzoug, hag ar c'hostez... ha dija e tosta he dourn debou gant ar pod-houarn... Souezet, ar vleizez a zavas he fenn, a sellas ouz an hini goz, a c'housaas en eur ziskouez he dent gwenn, he dent bleizez... ha gant eul lonkadenn ec'h echuas he fred...

Evit henoz, an dro a voe manket, met gwelet e vezo an deiz warlerc'h.

Antronoz eta, memes tra. Dija e flourae penn, gouzoug ha kostez al loan o tebri. An hini goz a flouras ar c'hof, a dastournas, a bouezas, ha setu eur flistradenn leaz livriz ha gwenn er podig houarn. Pemp kwech e waskas ha pemp kwech e klevas psi-psi eur flistrad o koueza en he boestig houarn-gwenn.

Lammet e rea he c'halon gant joa, ha mont a reas kuit, oc'h ankounac'haat zoken he faner war he lerc'h; met etre he daou zorn e talc'he eur podad leaz dous, leaz eur vleizez. Ne gerze mui, rinkla rea evel eur skeud e-kreiz an noz du-pod, ha bremañ setu-hi adrenv menez an Naered.

Da c'houlou-deiz, hec'h en em gavas tost da lochenn ar sorser. Tud all a c'hortoze, chouket ha tavedek, o zro da gaozeal outan.

Erfin, e tigoras an nor; Galern a oa war an treuzou. Ker-kent an hini goz gant he zensor, a dosteas hag a yeas tre el lochenn.

Galern a azezas hag a lavaras d'ar vaouez ober kement-all.

— Petra ' fell d'it, ouzin? emezan.

— Mestr, pevar deiz a zo tremenet, abaoe e teuis da c'houlou diganeoc'h eun evach, pe eun dra bennak all, evit kavout adarre karantez va fried. Ha sonj ho peus?

— Ya, sonj am eus.

— C'houl a lavare d'in: « Maouez, kea ha digas d'in pemp dakenn leaz eur vleizez. » Sed, Mestr, sed anezo aman.

Hag ec'h astennas d'ezan ar podig houarn.

---

9. — Mes maouez ar c'houer, Keban he ano, a skandalas he goas, hag a c'hourdronzas kas ar manac'h kuit euz ar vro.

Galern her c'hemeraz en e zaouarn; met ne krede ket kals, e zaoulagad a yae hag a zeue eus ar vaouez d'ar pod. Erfin, e lavaraz:

— Maouez, gouzout a rez: Gweled an dezerez a drompl lagad ar beachour hag ar vaouez a drompl an den. Peseurt testiñ e tigasez ez eo kement-se lez eur vleizez?

Neuze hi a gontas d'ezan petra he doa great.

Galern a zelaouas, digor frank e zaoulagad hag e ziskouarn. Goude eur pennad amzer, e rentas he fod-houarn d'ezi hag e lavaraz:

— Mari, Doue az pennigo. Dalc'h ganit lez ar vleizez. Evel ma 't eus gellet dont a-benn ouz ar vleizez, evelse e teui, kred mat, a-benn d'azkavout kalon da bried.

Ha Mari o tigouezout d'ar gêr a welas e oa karet adarre gant he fried, rak, hep lavarout netra hen a vousec'hoarze d'ezi, a gemere he dorn, hag e pokas d'ezi, evel da noz an eured.

---

6). Kavet ar sillabennou tennet kuit euz ar c'hrenn-lavar-ma:

O... mo... .. degen ha be.. en e ....

Zo .... get mor....., ar c'hou.... er wa...

---

7). Ano eur zant euz tu Landérne. Chenchit al lizeren genta, ho peus frouez saourus. Ma chenchit an teirved lizeren euz ar frouez-ma, e teuont da veza pesked euz ar re virvidika. Ar pesked a deu da veza mein vihan ma chenchit adarre o lizeren genta. Hag ar vein a deu da veza bleun euz ar re wenna, ma chenchit o lizeren genta.

Aux Elégants

70, 72, 74, rue de Siam - BREST

CHEMISERIE
BONNETERIE
CHAPELLERIE

TUD AN TI A OAR BREZONEG

---

10. — *Keban a deu da insulti ar zant: — List va goas ha va bugale e peoc'h, emezi; va danvez holl eo e roont deoc'h; me 'n em venjo.*

»→

Kravaten an eskop merzer

E parrez Sant-K..., eme ar beleg, e oa eun den brudet fall. An den-se, hag a zo maro en tu all d'e bevar-ugent vloaz, a veve eno evel eun den daonet. Epad amzer an Dispac'h en doa great torfedou heuzus; flatrer, bourreo, harzer diskuizus ar veleien, e vrud a oa eus ar re falla etouez an dud fallakra eus an amzer. Dizoue e oa gant kounnar; ne garie ket klevout ober ano anezan; hag evel m'em eus hel lavaret d'eoc'h, hen a veve du-hont e-unan evel eur spontailh d'an holl, evel eun den diaoulek.

E deizioù santela ar bloaz kristen, da c'houelioù Pask, Ne-deleg, da c'houel ar Sakramant, e karie dreist-holl labourat dirak an holl e zouarou; ne ehane ket neuze; ne vanke ket dont da vare an ofisou betek ar vourc'h gant trouz e girri evit ober goap ouz an holl gristenien eus ar barrez; eur skouer fall meur-bed d'an holl.

An den-se en doa eur verc'h unik, hag a oa fur evel eun eal; dimezet e oa d'eul labourer-douar onest kenan ha ne chome ket e ti he zad.

Eun nebeut amzer goude ma oan bet lakaet da berson er barrez, merc'h an den fall a zeuas d'am c'havout hag a lavaras d'in: « Aotrou, nevez digouezet ez oc'h er barrez; met c'houi n'oc'h ket a dra zur, hep beza klevet ano euz va zad paour: eman ar maro o tout davetan hag e kredan eo pred en em hasta. Doue a zo ken mad! marteze e viot digemeret gant va zad; dezan em eus lavaret e oa digouezet d'eomp eur beleg yaouank gouziek bras eus Paris. Ha dont a reoc'h, aotrou person? »

Ar vaouez keaz a vouele. Mont a ris droc'htu davet ar verouri e-leac'h oa astennet an den, warnez da vervel: a-hed an hent e verc'h a responte d'ar chapeled a lavaren evit gou-lenn gras Doue war al labour e oan o vont d'ober.

Kavout a ris astennet war eur gwele-kloz an den-se, an torfetour. Her gwelout a raen evit ar wech kenta.

Penn n den-se a oa unan eus ar re gaera bet gwelet ga-

Aux Elégants VETEMENTS

70, 72, 74, rue de Siam - BREST

pour hommes

TUD AN TI A OAR BREZONEG

an biskoaz: eun eston; kemeret ho piye ar bourreo-se evit eun tad-koz kunv, an dizoue-se evit eun ermit santel; evleo gwenn-kann a rea evel eur stern en dro d'eur fas ledan ha speredek: e zaoulagad hepken a oa difinv ha divuhez: dall e da.

Pa lavaras d'ezan e verc'h: « Va zad, setu aman an aotrou person hag a zigouez euz Paris », ar c'hoziad a zaskrenas, hag e veg a reas eun orbid divalo hag iskis, evel hini eur bleiz koz hag a zant c'houez ar preiz! Se ne voe nemet eul luc'hedean; dont a reas sioul dioc'htu e troas varzu ennon e zaoulagad maro, eun daelenn o tiverra va: e jod, hag e lavaras d'in gant cur vouez izel ha trist: « Dont a rit d'am c'herc'hat, aotrou; me am eus klasket pell-amzer ho kenvreudeur, met ne oa ket evit ober vat d'ezo: gwelout a raer ez oc'h eun estranjour; mar anavezfec'h ac'hanoun, ez afec'h buan er meaz diouz an ti-man; c'houez ar gwad a zo gantan, Aotrou; c'houez ar gwad, gwad ar veleien! »

Ar gonsersion-se, a oa souezus, avad. N'em boa ket tremenet eun heur e-tal gwele ar c'hoziad, ma skuilhe em ene, gant daelou ha pedennou, istor spontus eur vuhez merket bemdez gant eun torfed.

Noz e oa pa dec'his eus an ti mallozet war behini an Elez a leze breman da bara o gwella sellou a garantez.

Trouziou eus ar re souezusa o devoa dija great o zro.

An dud er vourc'h a lavare en doa an diaoul, fuloret o w-elout eur preiz ken kaer kollet gantan, en devoa great a bep seurt evit mirout ouzin da zigouezout betek ar verouri. Paol en doa gwelet ac'hanoun a bell o ruilha en eur foz; Jakez en doa ana-vezet ac'hanon en tu-all d'an dorgen a-stribilh ouz brank eur wezenn, ha lusket gant eun dorn kuzet, evel eur c'hloc'h bral-let; Yan en devoa klevet va-mouez kemmesket gant harzaden-nou eur c'hi, henvel ouz trouz ar gurun. Evelse ema ar gaoz gant ar re ne ouzont ket!

D'ar mintinvez ma 'z aen da gas an Aotrou Doue d'am hini konvertiset, an dud a oa niverus; an holl dud euz ar barrez a dreuzen a oa mall warno dont d'am heulia; eno e oa mil den d'an nebeuta. Evit eur c'halz, kement-se a oa devosion; an ni-

Aux Elégants VETEMENTS

70, 72, 74, rue de Siam - BREST pour Jeunes Gens, Enfants

TUD AN TI A OAR BREZONEG

verusa a c'hortoze eun dra bennak dreist-ordinal ha dreist-natur. Ne oa ket posubl e teuje adarre da Zoue eun den evel hennez, hep d'an diaoul ober trouz, ha d'ar Zent diskouez o le-venez.

Digouezout a rajomp er verouri; an engroez a vouge er sal vras izel e-leac'h m'oa astennet ar c'hlanvour. Komz a ris ouz an hini war-nes da vervel: « Va breur, e lavaris d'ezan, setu ho Toue a zeu davetoc'h, d'eoc'h hag ho peus nac'het anezan, d'eoc'h hag ho peus persekutet en e veleien, an Doue-se just ha jalouz a c'houlen ouzoc'h eun dra hepken dre va genou; ho skouerion fall a zo bet great dirak an holl, ret eo d'ho kovesion beza great ivez dirak an holl; dirak an dud bodet aman, test eus ho tistro da Zoue, goulennit pardon digant an Nenv hag an douar evit an torfejou ho peus great ken niverus hag ar bleo gwenn a zo war ho penn. »

Ar c'hoziad a savas war e c'hoazez: « Va zad, emezan, gant eur vouez nerzus ha krenv, ho pennoz d'in, mar plij, rak pe-c'hejou bras am eus great. Bevet em eus daouzek vloaz ha pevar-ugent, hag abaoe pevar-ugent vloaz, abaoe deiz va fask kenta, pedenn ebet n'em eus great da Zoue, va daoulin n'o deus morse pleget dirak an Aotrou. »

» Nosvez gwalheurus! pa lavaras va zad d'am mamm: Maouez, hon mab a vezo pinvidik, ret eo d'ezan beza gouiziek.

» Mont a ris e kear. Eno ne zeskis nemet an droug, hag e ankonais Doue. Ma 'z eus aman tud yaouank, ra zeskiñ ganin chom er gear e-leac'h mont er c'heariou da glask dispriñ an dud hag o hini o-unan!

» Setu an dispac'h bras. Me a voe unan eus ar re genta d'en em deure! war vadou ar re harluet; kasaat a ris ar re am boa dibourc'het; pourchas a ris ar veleien evel loened garo; daou veleg a oa en em guzet e ti eur plac'h santel; me a flatras anezo d'ar c'homite, me a vlenia's ar soudarded ruz; pa o doe paket o freiz, me a heulias anezo evit dismegansi ar brizonidi; edon e traon ar chafod; met d'an noz, ar c'heuz a gemeras peg ennoun, hag evit her mouga, antronoz vintin, me a flatras ar vouez santel; paea reas gant he fenn ar repu roet evit eun nos-

Aux Elégants Maison — — —
70, 72, 74, rue de Siam - BREST **Recommandée** — — —
TUD AN TI A OAR BREZONEG

vez da zaou argaset, ha gouzout a rit holl ar c'hlemgan great var ze; ar gwir bourreo, me a oa.

» Lazet em eus eur chouan gant va daouarn; d'an noz e oa; dizarn e oa, skoet em eus outan dre adrenv evel eun den laosk.

» Eun deiz, eur manac'h a zo deuet da gaout repu d'indan an doen-man, ha me, Breizad, me am eus hen diskleriet.

» Berraat a ran; va nerz e dec'h, ha me ho klev o vouela: Doue a zo mad, pegwir e chomit c'hoaz e-barz an ti mallozel-man, pegwir eun dorn a stard va hini.

» Lavaret e voe d'in eur vech: « Ar chouanted a zo bet paket e Kiberon, hag al lazerez a vo kaer; meur a vil int »; kerzout a ris noz-deiz, digouezout a ris e Gwened d'an daou a viz Gouere 1795. Prena ris dilhad eur grenader; an deiz warlerc'h, e tleed fuzilha pennou-bras ar re harluet hag eun eskop. Gras d'am gwiskamant e oan dirak an eskop, eur c'hoziad, eur zant; en em lakaat a reas d'an daoulin; me a vukas anezan gant eur blijadur ifern; klevet hoc'h eus prezek euz merzerenti eskop Dol, ha me, me eo e vourreo!

» C'houi holl hag am c'hlevit, ho pet truez ouzin, ma pegwir ne c'hellan ket trugarekaat Doue hag e Zent, trugarekait anezo evidon, evidon hag a zo o vont da vervel!

» Bennigit ac'hanon, va zad, abalamour m'em eus pec'hed eleiz. »

Epad ma komze ar c'hlanvour, an dud a oue'e stank, ha me va-unan a dreuz va daelou, em boe poan o lavarout ar c'homzou sakr. Pa savis an dorn evit henniga ar c'hoziad, e remerkis, met evel en despet d'in, hag en eur gas knit ar sonj-se, ar gravaten wenn fin ha flour a oa en-dro d'e c'houzoug. Kaer em boa, va sell n'helle ket en em zistaga diouti.

Daou zeiz warlerc'h ar c'horf maro a voe interet. Eun nebeut sizunvezioù goude, e oa deiz braz kenta pask ar vugale; mab-bihan an hini ruz a oa en o zouez. Pa dremanis en e gichen er renkou, va sell a en em stagas war ar gravaten tenn wenn e touge; hag evel en deiz ma kasis an Aotrou Doue d'e dad-koz, an dra-se va didenne ne ouien ket perag.

Aux Elégants UNIFORMES
70, 72, 74, rue de Siam - BREST **POUR LA MARINE**
TUD AN TI A OAR BREZONEG

Hag e teuas d'in ar sonj da c'houlenn ouz ar bugel, pe gentoc'h ouz e vamm. Goulenn a ris eta ouz houman petra oa ar gravatenn-se douget gant he mab da zeiz e bask kenta.

— « Penaos! e respontas-hi, souezet, ha n'ho peus ket gwel et anezi en dro da c'houzoug va zad keaz, pa oac'h deuet d'e welout? Ol aotrou person, eur relegen santel ez eo: ar gravatenn eo an hini e touge an aotrou de Hercé, diweza eskop Dol, an 3 a viz gouere 1795, pa voe fuzilhet e Gwened; an daou verk a zo diou dakenn eus e wad pe eus hini an aotrou de Sombreuil, skoet d'ar maro, pa gouezas war an eskop, e amezeg.

» Va zad en doa paket ar gravatenn; diskouezet en doa anezi d'in, ha distaolet gant dispriz e deün an armel. Pa welis e oa war-nes mervel ha ne felle ket d'ezan va selaou, hag e nac'he distrei ouz Doue, e teuas d'in ar sonj da lakaat en-dro d'e c'houzoug, hep rei d'ezan da c'houzout, relegenn an eskop santel: me a lavare ennon va-unan: — « Pa bedan ar viktim evit e vourreo, Doue ne c'hell ket nac'h ar c'hras hag ar pardon. » Ober a ris an dra-se, hag, en deiz-se zoken..., va zad a asantas ho kwelout. Gouzout a rit ar peurrest.

» Kompren a rit, aotrou person, gant pebez resped em eus dastumet ar relegenn vat ha santel-se: fichet em eus va mab ganti da zeiz e bask kenta; gwarez ha silvidigez va ziegez eo; d'ezi eo dleour va zad eur e zistro ouz Doue; va mab, esper doun am eus, a vezo dleour d'ezi da jom ato mignon gantan. »

8). C'huec'h sant pe zantez a Vro-Breiz:

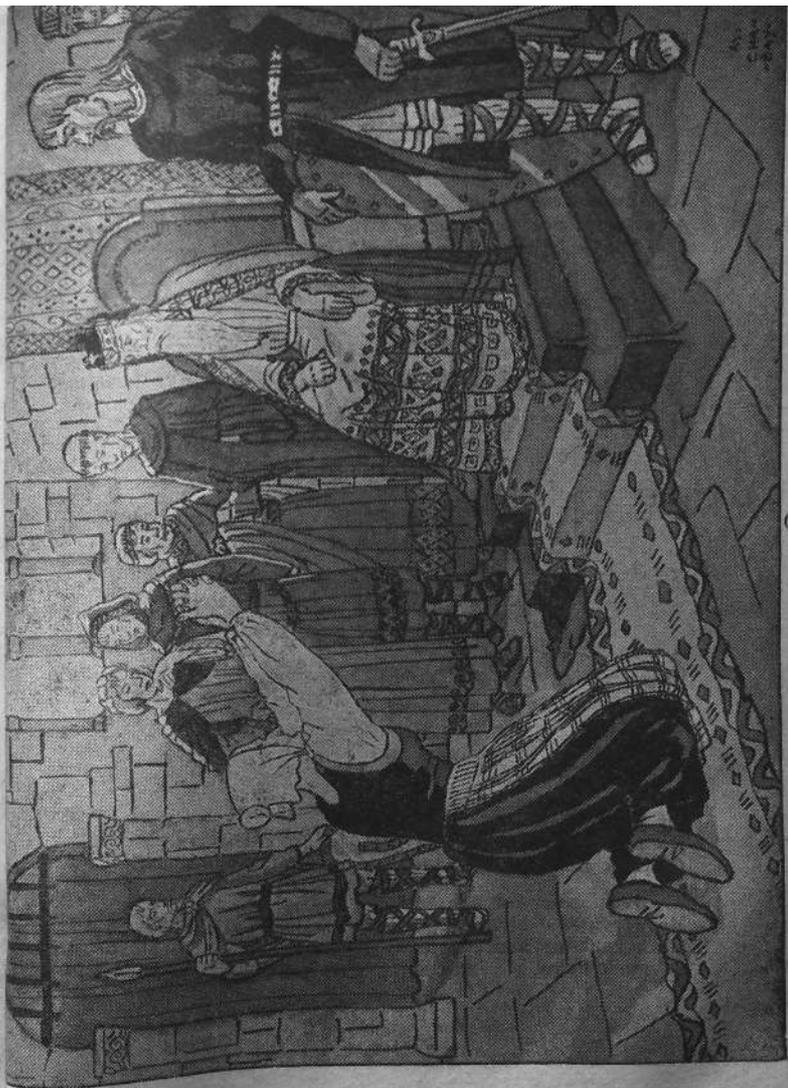
. . . D O K
. . . D O K
. . . N O K
. . . N O K
. . . N O K

Aux Elégants LES PANTALONS FANTAISIE

70, 72, 74, rue de Siam - BREST

TUD AN TI A OAR BREZONEG

11. — *Keban a damall Ronan, dirag ar roue Gradlon, da veza mouget he merc'hik, goude beza en em jenchet e bleiz.*

SEIZEN EURED

Er bloaz 1405, an ao. Yan de Rieux a gasas Bretoned da zikour an dek mil soudard a Vreiz-meur savet a-enep d'ar Saozon. Ar re-ma a voe trec'het hag a rankas lezel o frankiz gant hor breudeur. — Mes, evel ma veloc'h, intanvezed a voe.

Allegro.

An-tro - noz ma oan di - met e oan-me
 ke - men - net; Da heu - lla ha - ron Ri - eck oa
 red d'in - me mo - net; Da heulla 'n otrou ba -
 ron ha da dreu - zi ar mor, O klask har -
 pa, ma gel - ler, ar Vre-to - ned tre - mor.

I

Antronoz ma oan dimet e oan-me kemennet;
 Da heulia baron Riek oa red d'in-me monet;
 Da heulia 'n otrou baron ha da dreuzi ar mor,
 O klask harpa, mar geller, bar Bretoned tre-mor.

— Deuz ganen-me, va floc'hik, war ar mész da vale;
 Me a renk-me kimiada gand ma mestrez fete;
 Me a renk-me kimiada fenez gand ma mestrez,
 Pe ma c'halon a ranno em c'hreiz gand an enkre. —

Dre ma tostae ouz kër nemet krena na rê;
 Pa ieas tre barz an ti, e galon a bike.
 — Tostait, va otrou ker, ha deut etal an tan;
 Me ia da oza deoc'h-hu brema souden askoan.

— Sal-ho-kraz, va moerep goz, askoan ne c'houlan ket,
 Nemet komza ouz ho merc'h, mar bez d'in otreet. —
 An itron dal m'he glevas, a dennas he boutou,
 Hag a lammaz war ar bank war zoliou he lerou;

Lammout eure war ar bank war azel ar gwele:
 — Dihun, ma merc'h Loida, ha sav euz alese;
 — Dihun, ma merc'h, dihun mat, ha sav euz da wele;
 Da gomz ouz da zen yaouank zo erruet ame. —

Oa ket ar ger achuet, hi a lammaz buan,
 Diflasket he bleo peur-zu war he diou-skoas gwenn-kann
 — Siouaz d'in, va c'haredik, siouaz d'in, Loida,
 Me a renk mont war ar mor, me a renk kimiada.

Me a renk mont da vro-Zaoz da heul ost ar baron,
 N'euz nemed Doue a oar ma 'z eus keun em c'halon.
 — Han' Doue! ma den-iaouank, na eet ket war an dour;
 An avel a zo edro hag ar mor zo treitour.

Ma teufe d'eoc'h da vervel, petra ve ac'hanon?
 O kaout kelou ouzoc'h e rannfe ma c'halon;
 O vonet gand an ojou deuz an eil loj d'eben:
 — Klevet hoc'h eus, merdaidi, klevet roud euz ma den? —

Ar plac'h iaouang a voele; hen en deus he freget:
 — Tevet, tevet, Loida, ouzin na voelet ket,
 Eur zeien a zasin deoc'h demeuz glaz-aleuret,
 Eur zeien eured a vouk hag hi rumenluet. —

Neb a welje ar marc'hek 'n e gaonze tal an fan,
 E vuia-karet soublik war benn e c'hlin gantan,
 Ganti e kerc'hen e c'houg he divrec'h, o voela,
 Heb laret ger, o c'hortoz an de da gimiaada.

Ha pa baras ar goulou, ar marc'heg a lare:
 — Kana a ra ar c'hillok, ma dous, setu an de.
 — Ne c'hell! va vuia-karet, ne c'hell! gaou a lavar;
 Nemed al loar war ar roz, nemed al loar a bar. —

— Sal-ho-kraz, me wel an heol dre volzennoù an nor,
Pred eo d'in-me kimiada, pred eo d'in mont war vor. —
Hag hen kuit; ha tre' ma ee gregache ar biked:
« Evid ar mor bout treitour, treitouroc'h ar merc'hed. »

II

Da wel-Yann-diben-an-east, ar plac'h a lavare;
— Pell war ar mor e welis euz beg menez Are,
Pell war ar mor e welis eul lestr hag hen war var;
Hini oa war an aroz, hennez hini am c'har.

Gantan eur c'hlenv en he zorn, hag hen e gwall stourmad;
Tud varo endro d'ezan, e roched leup a wad.
Achu eo gand ma den paour! achu! e lavare. —
Ha d'an eginan neve oa dimet adarre.

Ken a oe kaset kelou, kelou mad dre ar vro:
— Achuet eo ar brezell deut ar marc'heg en dro!
Deut eo en dro d'ar maner, hag hen dreo ha divank;
Mont a ra en noz genta da ved e blac'h iaouank. —

Dre ma 'tostae ouz ker 'gleve son ar c'houtou,
Luc'ha wele ar maner gand ar goulouennoù:
— Eginanerien laouen, ha pa m'oc'h war vele,
Pez a vad e lec'h oc'h bet? pe son a glevan-me ?

— Son ar c'houtourien, ofrou, o sini daou ha daou:
« Ema ar zouben dre lez o vont war an treuzaou. »
Son ar c'houtourien, a-vad, o sini tri ha tri:
« Ema ar zouben dre lez o vont tre barz an ti. » —

III

Pa oa peorien an eured ouz an dol er maner,
Erruaz eun truant kez o c'houlenn digemer.
— Ha me c'halfe kaout boued ha bout digemeret?
Setu an abarde-noz, n'ouzon pelec'h monet.

— Eleal, paour kez truant, digemer e kefot,
Ha kevret gant ar rè all ouz an dël e koanfiot;
Tostait eta, den mad, ha deut tre barz an ti,
Va fried kerkent ha me ni ia d'ho servichi. —

Benn ar c'henta diaze, hi e deus goulennet:
— Petra c'hoarv ganeoc'h, paour kez, ha pa na zanset ket ?
— Netra c'hoarv ganin, itron, pa na zansan ket-me,
Nemet sabatuet oun gand skuizder o vale. —

Benn an eilved diaze e c'houlennas gantan:
— Skuiz emoc'h ato, den mad, pa na zanset breman?
— Skuiz emon, ato, a-vad, pa na zansan, itron,
Skuiz emon, hag ouspenn-ze tenn eo war ma c'halon. —

Benn an deirved diaze, en eur c'hoarzin eleal,
Hi a lavaras d'ezan: deut ganin da zansal.
— Houn-nez eo d'in eun enor ha na zellean ket,
Hogen n'ez in d'ho tinac'h, na den seven e-bet. —

Ha tra ma oant gand ar bal, war he zu o stoui,
'Grosmolas e pleg he skouarn, o c'hoarzin-glaz outi:
— P'lec'h 'ma ar walen aour poa bet diganin-me,
War dreuzou-dor ar zall-ma, bloaz zo, de evid de ? —

Hag hi krouza he daouarn o sellet tre ma 'n nec'h:
— Bete vreman, ma Doue, am boa bevet dinec'h !
Me wenne bout intañvez ha bez d'in daou bried !
— Gwall vennet hoc'h eus, va dous, n'hoc'h eus hini e-bet! —

Hag hen da denn eur c'hour-g'lenv deuz didan he jupen
Ha da skei gand an itron bete poul he c'herc'hen,
Ken e teuas da stoui war he daoulin soublik:
— Ma Doue, 'me, ma Doue! — hag hi da vervel-mik.

IV

« Daoulas zo eur Werc'hez e iliz 'n abatti
Eur zeien glaz-aleuret rumenluiet ganti.
Mar l'euz-te c'hoant da c'houzout piou en deuz he gwestlet,
« Goul gand ar manac'h nec'het zo a-is hi stouet.

9). Pevar zant a Vro-Breiz:

. . . A D E K
. . . A D E K
. . . A D E K
. . . N E K

GAOU TUDY

O daou, Tudy hag e vreur Tudon, goude maro o zad o deuz lodennet e beadra. Pep unan en deus bet e lodenn em an eostou dalc'het a gostez er grignoliou; e lodenn chatal-ivez. Divizet eo bet etrezo pa veche lazet eur vuoc'h gaonac'h, an daou vreur a lodenno ar c'hig. Evelse ema ar c'hiz hag al lezenn.

Mes Tudon a zo krin. Goude beza gwelet mat var an diou lodenn, e hini na blij ket dezan, ha ne fell ket d'ezan en em zispartia euz netra all ebet. Neuze, dre guz eo en deus lazet e vuoc'h gaonac'h hag he zrouc'het a daminou. Setu ma teu Tudy da c'houzout! Egari a ra.

— An dislealded-ma, emezan, ne c'hell chom digastiz!

Eur pred-amzer goude, Tudy a glevas petra dremene e ti e vreur. O vont adarre da laza ha da zidamma eur vuoc'h vad-dreist! Setu ar mare d'en em bourveza gant eur vagadurez ken ral.

— Met arabad ober droug, emezan ennan, ne c'heller ket goalgas mab e vamm. Evelato bezomp louarn rak en hor bro ar finesa a zo aotreet da bep den, hag al louarn guella eo ar muia estimet.

An daou vreur a ziviz asamblez evel daou vignon, da welout.

— Abenn arc'hoaz, mintin mat, a lavar Tudy, me a gaso va zaout d'ar ster evit eva. Goude kan ar c'hillok, me a ray an hopadenn a c'houezes mad : va zaou zorn evel eur c'hornig endro d'am genou, hag e klevi an trouz; te a ouezo eo an eur da zistanka ar porz. Lez da zaout er-maez, me o c'haso gant va re. Mad eo en em zikour etre breudeur.

Asantet e voe.

Da c'houlou-deiz Tudy a boulzas ar c'hleuz, hag a gasas an holl loened da eva. Hogen epad ma kreded anezan pell, e lezas diwall an dropell gant e vugale hag e teuas endro etre-zeg ti e vreur Tudon.

Memes ment oa dezo o daou; memes mouez ivez. Ouz o c'hlevout e c'hellet en em drompla. Setu ar pezh a erruas da Yvona, gwreg an hini yaouanka. Hi a oa oc'h ober en he zi

12. — *Kerkent, ar roue a reas teuler ar Zant e pri-zon. Ronan a jom sioul o pedi.*

ha ne savas ket zoken he fri, o kredi e oa he ozac'h o rei urziou d'ezi diouz an diaveaz, hag e kustume senti var an taol. Koulskoude estonet bras e voe o klevout lavarout d'ezi gant an hini e krede beza he fried:

— Kemer eur vorzed eus ar vuoc'h em eus trouc'het a dam-mou n'eus ket pell, hag ivez an teod, hag eur podad chistr, hag hast warnout o c'has da wreg Tudy. Hizio en deus rentet servich d'in. Ha n'eo ket just dic'haoui anezan? Gwâ d'an hini a c'hoari fall gant mab e vamm. Ha neuze, aoz d'eomp eur pred mat evit ma tebrimp anezan asamblez pa vezimp distro henoz!

Den ebet n'en deus anavezet ar paotr fin. Tec'hout a ra laouen o sonjal en tamm friko e raio.

Ar wreg sentus a reas, a galon fall a-walc'h, an urziou bet gourc'hemennet; mont a reas da di he c'hoar-gaer, hag e teuas en dro, prez warni, evit aoza ar pred. Evelse e tremenas he dervez labour.

Tudy a zigasas d'ar gear al loened gwalc'het mat, adfresket ha leun o c'hof, hag ez eas e ti Tudon da ziskuiza. Heman a voe souezet o velet e wreg o tigas d'ezo, goude an dour ret da walc'hi an daouarn, eun tammig kig kaer poazet mat gant avalou douar fritet alaouret ha bara gwenn. E keit ma tebre kig ha ma eve chistr, ar breur kosa en em gave laouennoc'h-laouenna, hag an hini yaouanka a egare goasoc'h-goasa.

— Penaoz! a lavare outan e-unan, va breur Tudy, pa zigouezo er gear a gavo c'hoaz e lodenn vat a gig e nac'he rei d'in!! Me rank gouzout ar virionez avad! Va greg a zo ouz va zrahisa, michans; en e glevet a ra gant he breur evit laerez ac'hanon.

Enklask a reas var he derveziad. Ar vaouez keaz en em zifennas guella ma c'hellas.

Ha n'em eus ket sentet d'an urziou hoc'h eus roet d'in, emezi, pa edoc'h ez sao er porz a-drenv an ti?

— O gaouiadez, ô laerez afrontet! mont a rit da welout penaos e viot kastizet!

Aux Elégants VÊTEMENTS

70, 72, 74, rue de Siam - BREST /SPORT - PLAGE
TUD AN TI A OAR BREZONEG

Ha setu ma kemer an ozac'h fuloret eur gordenn glebiet, e stag Yvona ouz eur peul hag e sko didruez outi; krial e rahi, hen a sko c'hoaz; dinerzet holl, ne c'hell mui nemet klemna. Neuze, e tigouez Tudy hag en deus klevet.

— Va breur, gellout a rez kastiza da wreg; se a zell ouzit. Met arabat he laza dindan an taoliou. Kement-se a dennfe warnomp venjans he holl c'herent. Skoet ez peus a-walc'h, pa lavar an d'it; laosk ac'hanoun d'he distaga ha d'he c'has ganen.

— Ya, kas anezi ganit, eme Tudon, penn-follet gant e gounnar, pegwir en em glevit ho taou, evit va rivina.

Tudy en em lakeas da ziliamma Yvona geaz en eur sonjal d'an tu gwella da gemer evit mirout anezi da gaozeal. Ne felle ket dezan e c'hellje e werza hag e vije e dro gamm dizoloet. Setu aman ar pez a gavas en e benn, en eur ober hent, e-keit m'her c'hase da vro he zud: kaout a reas krizder awalc'h d'he lakaat da dreuzi eur harz linad, ha da frota d'ezi he fas gant se. Ar baourkeaz na ehane ket o klemm kement ma rea droug d'ezi he daoulagad koenvet hag he c'horf entanet. Evelse gwali gaset, chenchet evel eun all en e flas, hen he rentas d'he mamm o lavarout:

— Entetit hoc'h-unan ouz ho merc'h geaz! Ne c'hellomp ket dont a-benn anezi! Paket eo gant eun droug misterius ha spontus. Leun eo gant eur bilim hag a zeu er-meaz eus he genou p'hel lakaer da gaozeal. Dioc'htu ma komz, an holl draou wardro a'n em vev raktal! He c'homz a daol ar wall-zort, a laka ar zaout da goll o leaz, ha da grevi ar pennou-danvad hag ar moc'h. Kredit ac'hanon, grit d'ezi tevel hag arabat da zen kaozeal outi. Ar gwalleuriou-brasa a c'hellfe en em gaout.

Ha neuze, Tudy, ar paotr fin, a zistroas laouen, o lezel ar vam spontet, gand frota he merc'h gant amann ha kaoc'h-saout, ha d'he serra goude-ze en eun toull, pell diouz an dud, gant aon.

Ar plac'h paour, dilezet, he-unan, na zebre mui, na eve ket, tost oa da vervel, pa zigouezas er gear he breur Kadok goude eur veach hir.

Aux Elégants VÊTEMENTS

70, 72, 74, rue de Siam - BREST
SUR MESURES
TUD AN TI A OAR BREZONEG

Ar vamm a yeas d'e ziarbenn evit lavarout d'ezan.

— Dreist-holl, n'he lakez ket da gaozeal; an holl draou a ziframmfe; ar saout a gollfe o leaz, ar pennou-danvad a lakfe he c'hlenved hag a grevfe.

A drugare Doue ar breur en deus bet truez, muioc'h a drezeg eget a spont. Gortozet en deus an noz evit dont e-tal ar baourkeaz Yvona d'he frealzi, da c'houlen outi dousik penaoz oa ar bed ganti e ti he goas. Yvona a gontas ar virionez dezan: tromplerez he breur-kaer, taoliou he fried, hag all.

— Mad, eme Gadok, prometi a ran d'it e tifennin ac'hanot, hag e tiskouezin d'an holl e c'helles kaozeal heb ober droug ebet. Gourc'hemenn a rin rei boued mat d'it, ober endro d'it, ha raktal ma vezi pareet, ez simp da gaout ar Barner evit difenn da vrud-vat enep da ozac'h ha goulen Justis.

Justis a voe great... met enep d'ar wreg kredus hag en em lezas da fazia! Barner e voe ha kondaonet! Gevier a gouez war gein ar re n'ouzont ket en em zifenn. Hag an den falla en deus rézon re alies war an tamm deuz trist-man. Setu perak eo ret kaout eur bed all evit reizha peh tra ha lakaat pep den en e blas, ar re vat eurus hag ar re fall gwalleurus.

---

10). Skrivit holl lizerennou ar c'hrenn-lavar-ma:
.ue.e. a .eo.. eu. .ea. e .a.a. .o. .e.a
.a .e .e.o.. a. .eu.. .o. .a.. .eu. .ie.a.

---

11). Skrivit holl lizerennou ar c'hrenn-lavar-ma:
L.g.d .r m.str . l.rd .r m.rc'h
H.g . l.k .d b.rr .n .rc'h.

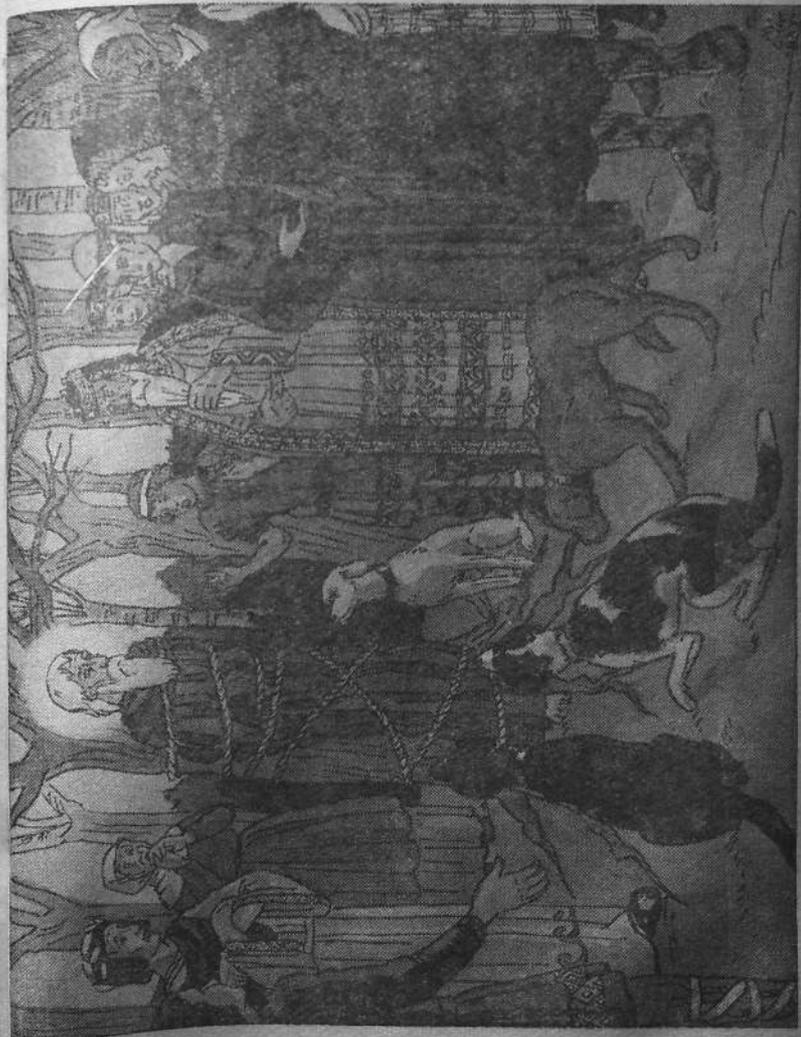
NOUVELLES GALERIES

Tél. 37-37 BREST - 9, rue Louis-Pasteur - BREST Tél. 37-37

LINOS :: TOILES CIREES :: MEUBLES

---

13. — Kondaonet da veza débret ez veo gant chas gouez, ne gredont ket ober an distera droug dezan. »→

ITRON VARIA FOLGOAT

Er pevarzekved kantved e voe savet iliz I.-V. Folgoat, var bez Salaun Iezhanvct ar Foll. Miraklon eleiz a zo bet gret eno gant ar Verc'hez. Marteze an hini merket ama varlerc'h a zo quir.

Ar plac'h yaouank tamallet e gaou en em ziskouez d'he zad epad e gousk, d'e bedi da vont da bardona d'ar chapel benniget.

Andante.

Iec'hed ha joa ganeoc'h va zad! Petra rit a ze min-
tin mad? A! Ah! Petra rit a ze mintin mad?

I

— Iec'hed ha joa ganeoc'h va zad!
 — Petra rit aze mintin mad?
 Gwalc'hi doalou ker gwenn hag erc'h!
 Petra rit-c'houi aze, va merc'h?
 — Me zo deut d'ho pedi, va zad.
 Da vont evidon d'ar Folgoat;
 Ha mont diarc'hen ha war droad
 Ha war o taoulin, mar gell pad.
 Eno e kefet ludu gret
 Dioc'h ar galoun hoc'h eus maget.
 — Petra, va merc'h paour, hoc'h eus gret,
 Pa viot evel-ze luduet?
 — Eur bugelik zo bet lazet,
 Ha d'in, va zad, eo tamallet. —

II

Eun deiz an «otrou Pouligwenn
Oa eat da chaseal 'raog e lein.

— Setu ama eur c'had kignet,
Pe eur bugelik gwalennet;

Krouget eo dioc'h skour ar wezen,
E kerc'hen he c'houg ar zeizen. —

Hag hen da gaout he itron,
O sonjal du en e galon.

— Sellit! eur bugel paour lazet!
Piou, han' Doue, 'n eus hen ganet?

An itron, heb lavarout ger,
A ieas d'ar vereuri e-berr:

— Mad ar bed ganeoc'h, mereürez.
Dont ra ho kanab brao e-méz.

— Va c'hanab brao mez na zeu ket:
Mont a ra holl gand ho koulmed.

— Peleac'h int eat ho merc'hed-c'houi,
Pa na welan nemed oc'h-c'houi?

— Diou zo er ster gand an dillad,
Ha diou all zo o paluc'hat;

Ha diou all zo o paluc'hat;
Hag an diou all zo o kribat.

Mari Fanchonik, va nizez,
Hounez zo er gwele diaez;

Er gwele klanv ez eo chomet,
Eiz pe nao deiz zo tremenet.

— Digorit d'in, va mereurez.
Hag e welin va fillorez.

— Va fillorez, d'in livirit,
Peleac'h 'ma 'n droug a zamantit.

— Kreiz tre va c'hof ha va c'halon,
Ema va droug, va mamm baeron.

— Savit, savit, va fillorez,
It d'an Tad Fransez da govez;

Kovesait mad ho pec'hed
Hag evesait, mar keret.

— Evit pec'herez, ne d-oun ket;
Eiz-teiz zo oun bet koveset.

— Gevier d'in na livirit ket,
Eur pec'hed braz hoc'h euz c'houi gret;

C'houi zo bet mintin-ma d'ar c'hoat;
Ruz eo ho poutou gand ar goad! —

III

— Pachik bian, lavar d'in-me,
Petra 'za gand ar pae-ze?

— Ho mereurien a Wigourvez,
Ar c'hrouger hag ho fillorez. —

Kriz vije neb ha na voelje,
War dachen Folgoat, pa zeue;

Pa zeue ar plac'h pemzek vloa,
E-kreiz daou archer da grouga;

Eur c'brae'hik koz paour dirazi,
O terc'hel eur goulon d'ez;

Hag hi, o vont, a lavare:

— Ne oa ket d'in ar bugel-ze. —

An itroun war lerc'h o c'houleñn
Truez d'he fillorez a-grenn:

NOUVELLES GALERIES

Tél. 37-37 BREST - 9, rue Louis-Pasteur - BREST Tél. 37-37

JOUETS :: VOYAGE :: VOITURES D'ENFANTS

— Laoski ganin va fillorez:
Roi a rin d'ec'h, arc'hant he fouez.

Ha mar na bli] d'ec'h kement-ze,
Me roi d'ec'h pouez va inkane,

Me roi d'ec'h pouez va inkane,
Ar plac'h ha me war he c'horre. —

— Ho fillorez n'ho pezo ket,
Neb a lazaz a vez lazet.

IV

P'az ea 'r senechal da vernia,
Ez eas ar c'hrouger d'he c'hrouga.

A-benn eur pennadig goude,
Dont a reas d'he gaout-he:

— Aotrou senechal, me ho ped,
Mari Fanchonik na varv ket;

Pa daolan va zroad war he skoa,
Distrei da c'hoarzin ouz-in ra.

— Taolit hi ha didaolit hi,
Kasil-hi d'ar fagodiri.

— Taolomp-hi ha didaolomp-hi,
Greomp tan ha maged d'he leski! —

Abenn eur pennadig goude,
Dont a rea 'r c'hrouger adarre:

— Aotrou senechal, me ho ped
Mari-Fanchonik ne varv ket;

Ma en tan beteg he diou-vron;
C'hoarzin a ra leiz he c'halon.

— Pa greidin pez a leveret,
Ar c'habon-ma 'n devo kanet. —

NOUVELLES GALERIES

Tél. 37-37 BREST - 9, rue Louis-Pasteur - BREST Tél. 37-37

BONNETERIE :: LINGERIE

Eur c'habon rostet war eur plad,
Ha debret nemet he zaou droad.)

Ar senechal oa souezet:
Ar c'habon en devoa kanet.

— Mari Fanchonik, me ho ped,
Me zo faziet, c'houi n' oc'h ket;
Me zo faziet, c'houi n'oc'h ket:
Petra zo en tan d'ho miret?

— An itroun Varia-Folgoat
Zo' skuba dindan va daou-droad;

Ar Werc'hez, mamm ar gristenien,
Zo' skuba en dro d'am c'herc'hen.

— Red eo kas prim da Wigourvez,
Kas prim da di ar vereurez;

Kas prim da di ar vereurez,
Da c'houzout piou eo pec'herez. —

Tremenet oant holl dre an tan,
Ha nikun na lekeas man;

Tremenet holl heb lakat man:
Nemed ar vatez he unan.

Ker beuzet.
Na jomit ket.

N'eo ket tom.

Hini Jezus a zo skanv.

A oar gwigourat.

Respetit anezi.

Bro divent.

Dispar pe divalo.

I	.	.	I
I	.	.	I
I	.	.	I
I	.	.	I
I	.	.	I
I	.	.	I
I	.	.	I
I	.	.	I

N'eo ket hen eo ez eo.
Arabad kregi eveltan.

Sentiñ outan pa vez mad.
St karet e Kerne, e Gwened.

Kontrol d'ar boan.

Sant a Vro-Gerne.

Labour ar vugale.

Sant a Vro-Leon.

12 ha 13). Pignat ha diskenn an dereziou dre al lizerenn i.
(Lakit al lizerennou red da echui ar c'huezeg ger).

14. — Gradlon, o veza komprenet oa Ronan dida-
mall, a c'houlennas outan petra felle dezan da gaout:
— Diskouez ez eo ar verc'hik klozet en arc'h Keban. →

Maro an aotrou Rabec

Maner an Traon a zo hirio nemet eur verouri, ha den ebet ne zistrofe diouz e hent evit mont d'her bizita, panefe ez eo al lec'h-se konsakret, brudet dre gwad eur merzer.

Er bloavez 1795, eur beleg koz ha santel a chome e maner an Traon hag a oa d'ezan. E ano a oa an abad Rabec, ha setu aman ar pezh a ouezed war e buhez.

Ganet e oa e eskopti Coutances ha graet en doa e Paris, studiu bras hag a dalvezas d'ezan beza doktor.

Evel person, e roas epad dek vloavez ar skouer euz an holl vertuziou, mad d'ar paour, gant eur garantez ken kalonek, mac'h en em rivinas klok; kemerout a reas dileou spontus hag e rankas dilezel e garg.

Eun den pinvidik ha kar-tost d'ezan a zeuas da zikour an den paour hervez an Aviel, ha, goude beza paet e zleou, e reas donezon d'ezan euz tamm-douar bihan maner an Traon, el leac'h ma teuas da chom an aotrou Rabec.

An dispac'h bras a darzas. Adalek ar poent kenta, an aotrou Rabec a nac'has toui beza leal d'eul le a-enep d'e goustians. Kredi ' reas zoken mont d'ober misionou er parrezioù ma oa bet o chom enni, evit delc'her beo ar feiz e-touez e genvredeur hag o farresioniz. E vignoned a fellas d'ezo mirout outaz d'ober gant an abostolerez-se; ar beleg santel n'o selaouas ket; anavezout mat a reas an holl danjerioù a oa en-dro d'ezan, met prest e oa d'an holl sakrifisoù.

An aotrou Rabec a voe prizoniet er bloavez 1794, hag e tremenas eur vloavez klok er prizon. Robespierre lazet, kals prizonidi a voe dijadennet, ha perc'henn maner an Traon a hastas dont en-dro evit aviela ha frealzi parrezioniz an ao. person, kemeret gantan an tec'h e penn kenta an deizioù fall, bet kondonet, abalamour d'e feiz, da zourmanchou spontus pontoniu Rochefort.

Ar peoc'h ne badas ket pell. Robespierre en doa lezet war e lerc'h eul lignez niverus a dud fallakr ken kriz hag hen hag ar bersekusion a gomansas adarre krisoc'h, gwasoc'h eget biskoaz. An aotrou Rabec a oa eun den dispont kenan, hag e kendal-c'has d'en em rei holl da zervich ar beorien.

Er vro a-bez ne veze gwelet neuze nemet strolladoù o vont hag o tont diouz eun tu d'egile, bagadoù kriz chaseourien tud,

jazellet ha servichet mat gant dispac'herien pep bourc'h, pep keriadenn. An aotrou Rabec a oa eur preiz eaz, ha ne boanie ket kals d'en em guzat.

D'an 28 a viz c'houeyrer 1796, eur strollad a hanter-kant den, a guiteas Broons evit mont etrezek maner an Traon. An abad Rabec, hag a oa o paouez echui e oferenn, a welas anezo diouz beg eun tourig; kredi a reas d'ezan kaout an tu da de-c'hout, hag e tapas gant eul liorz mogeriet, eun nor anezan o tigeri war ar c'hoat-tailh. Dre walheur, eur c'hi bihan, hag a heuilhe ar beleg santel, a en em lakeas da harzal hag hen dizoloas. Ar re C'hlaz, hag a oa e-barz an hent en tu all d'ar voger izel el leac'h-se, a savas o fennou pa glevjont, hag a welas ar teuas sioul da gaout ar soudarded; hag, evel ma oant skuizet gant an hent, Len a zervichas d'ezo, e-unan, da eva ha da zebri.

Evit e drugarekaat, an hailhoned a vreas an armeziou hag a laeras ar pezh a oa mat da gas ganto, ha neuze e pakjont ar beleg hag e rejont d'ezan kerzout dirazo, en eur skei outan a bep kammed eun taol baïonneten. Ar merzer a lavare, evit holl klemm: « O! va Loue, pardonit d'ezo ha pardonit d'in! »

Edont o vont er-meaz diouz bali ar gwez kistin pa sonjas da vestr ar strollad e oa poent echui gant an ao. Rabec. Rei a reas urz da bewar soudard fuzilha ar prizoniad.

— Soudarded, c'houi hag a zo o vont da veza va bourre-ven, deuit da bokat d'in, me a bardon d'eoc'h!

Konta ' raer e voe kalon unan eus ar zoudarded piket gant ar c'homzou kaer, hag uhel-se; diskleria ' reas ne c'helle den forsi anezan da gemer perz en eun torfed ken heuzus. Hogen an tri all a oa henvel ouz al loened garo; c'hoarzin a rejont euz truez o c'heneil hag e diskargjont o fuzilhou a benn kaer ouz peultrin ar beleg. Ar vandennad a-bez a sailhas d'ar c'horf-marzo; dibourc'het e voe ha tezet e-kreiz an hent.

D'an noz, ar verourien a deuas en eur ouela da sebela rele-gou o mestr, hag e toulljont d'ezan e kuz eur bez er vered.

An aotrou Rabec en doa roet e vuhez evit e Zoue hag evit an dud, diskibl santel da Jezus.

NOUVELLES GALERIES

Tél. 37-37 BREST - 9, rue Louis-Pasteur - BREST Tél. 37-37

PARFUMERIE - MAROQUINERIE - PAPETERIE

An Eal var varc'h

Aotrou person Sant-E... eo a gontas ar skouer-ma da va zad, Doue r'her pardonol!

— Ret e oa bet d'in mont da Vro-Saoz, emezan, e kerz an dispac'h-bras. Va familh, va hano am gwerze kement ha va stad a veleg, ha ne oa ket posubl d'in ober e kuz va dever santel e Breiz. Kerkent ha ma oa bet aotreet dont en-dro, e teuis adarre davet va farrez.

Ar barrez-se a zo e-kreiz ar Menezioù Arre; ar vourc'h a zo eur brouskoat e-kreiz lanneier divent, eul liorz glas e-kreiz ar gouelec'h. Digouezet oan d'ar gwener; ober a ris embann dre-holl e kanfen an oferen-bred d'ar sul kenta, evit trugarekaat an Ao. Doue evit ar peoc'h rentet d'an Iliz er Frans.

Kerkent ha ma oe gouezet ar c'helou, eun den a zeuas d'am fedl da vont da welout unan klanv hag a c'halvin diouz e ano badiziant, hepken: Per. Anavezout a raen anezan a bell zo; pinvidik e oa evit eur c'houer euz ar c'harterioù-se; pemp bloaz ha daou-ugent en doa d'ar mare-se. Natur birvidik ha nerzus, Per a gemeras perz dioc'htu er brezel a ziabars; kompagnon leal d'e berson, ha ne guiteas morse ar barrez. Mil guech e voe tost da veza paket ha lazet: e spered hag e gouraj hen diwallas; mes e berson a voe dibennet. Var a gonter, Per hag en doa guechall lakaet e holl nerz da gontanti e wall-siou, a reas ivez traou burzudus e-kenver ar feiz, en distro.

O chom edo en eur gêriadenn vras er penn-pella eus ar barrez, ha trouc'het eus ar vourc'h dre al led brasa eus al lann. Mont a ris di d'ar zadorn da noz. Kavout a ris ar c'hlanvour klanv da vervel, mes krenv c'hoaz. Kovesaat a ris anezan hag her c'huitais, e galon leun a beoc'h hag a basianted.

An deiz warlerc'h, da nav heur hanter tremenet dija, an holl gleier eus ar vourc'h, chomet eno gras da Ber, a zone da ziframma evit gervel ar baizanted d'an oferen-bred a dlien komans da zek heur; pa zigouezas wañ varc'h eun den eus ar ge-

NOUVELLES GALERIES

Tél. 37-37 BREST - 9, rue Louis-Pasteur - BREST Tél. 37-37
MEUBLES :: FAIENCE :: VERRERIE

riadenn e-lec'h ma oa gourvezet va c'hlanvour hag am galve davetan adarre. Goulen a ris penaoz edo; respontet e voe d'in ne' oa ket falloc'h; met va gervel a rae hag e c'hoant brasa a oa gwelout ac'hanon.

Eul leo vras a oa diouz ar vourc'h d'ar gerriadenn. Heur an oferen a oa prest da zeni, Per a oa ar memes stad, kendaze e c'hellen gortoz; met eur zonzenn drumm a reas d'in pignat war varc'h hag hep marc'hata e sentis.

Al lann a dreuzen a oa ervennet gant mil gwenjoenn; dreizo strolladou labourerien-douar a zigoueze er vourc'h evit goulen digant an oferen, ken pell dilezet, levezet dispar an esperans kristen.

An holl dud keaz-se hag am gwele adarre evit ar wech kenta, va zalude en eur dremen, ha ne gomprenet ket va redadenn d'an heur-se; ne gemeren ket amzer d'hen displega d'ezo hag ez aen gant holl herrder va jao, eur gazeg diskuizus a Vro-Gerne, a-hed hentou dies kenan.

Digouezet e oan e-kreiz al lann, pa welis souden, eur marc'hégour o tont varnon gant eun tiz spontus. Pa voe demdost: — « Hastit buan, aotrou person, a grias-hen, hastit buan! » Ober a reas c'hoaz daou lamm davedon, hag oc'h ober sin d'hen heulia, e tistroas hag e lammas warzu ar gerriadenn.

Eun den yaouank kaer e oa gant bleo melen d'ezan en avel, evel ma toug ar C'herneviz. Pignet e oa war eur jao gwenn evel n'em beus gwelet biskoaz. Ne anaen nag ar marc'h nag ar marc'hégour. Va c'hazeg entanet gant an elbik, a heuilhe o roudou, herrus evel al luc'hedenn; eun silvedenn goude, daoulamm herrek an daou varc'h a harze er porz kloz araok digouezet e-barz ti-anez Per.

Breur Per a en em gargas ouz va c'hazeg; ne gemeris ket evez Petra zigoueze gant va c'hompagnon.

Kerkent hag am gwelas ar c'hlanvour, hen a lavaras: — O! trugarez, aotrou person, aon am boa ne vijec'h ket digouezet abred a-walc'h.

NOUVELLES GALERIES

Tél. 37-37 BREST - 9, rue Louis-Pasteur - BREST Tél. 37-37

Conditions spéciales
pour écoles, communautés, pensionnats, patronages

— Hoc'h eil kannadour a oa ken hast warnan hag ho kazeg a zo ken hercus! a respontis.

— N'em eus kaset den, eme Der.

— Eun den yaouank gant eur marc'h gwenn!

— O! hennez n'eo ket eun den eo, va eal gwardian na laran ket! Her prometet eñ dea d'in an deiz ma voe merzeriet an aotrou person! An amzer a dremen, va zad; selaouit va fec'hejou, eur pec'hed a jom da anzañ ha roit d'in an absolveañ.

Per a oa sioul ha netra na ziskrede eur cheuchamant ben-nak; va dorn a savas evit absolvi; respont a reas: Amen, hag e poulzas eun huanadenn verr; eur mouse'hoarz eus an Neav a reas. Marvet e oa.

Distrei a ris va-unan ha pres bras warnoun etrezek ar vourc'h, e peleac'h an holl a c'hortoze va oferenñ, ha souezet e voe an holl pa lavariz er prôn d'ar barrezioniz pedi evit repoz eue Per.

Breman, piou a oa ar c'hannadour dizunav-se a zeuas da lakaet pres warnoun e-kreiz an hent? Ouspenn kant den o deus her gwelet o tont dirazon davel ar geriadenn; breur Per en deus gwelet anezan oc'h antreal er porz; ne oa nemet eun nor da vont e-harz; n'eo ket ael er-maez dre eno, ha den ebet n'en deus ad-gwelet, nag hen nag e varc'h.

Per e-unan a anavezze anezan, hag e eal-gwardian e oa.

Ar beleg koz a echuas evelse e gontadenn, hag evel ma oa ar vevelien aet er sal evit lavarout ar pedennou dioc'h an noz, e voe tronc'het berr.

14). Gerioù e farc'h.

x x x	Enebour da viken!
x x x	Nag unan na daou.
x x x	Mad ar c'hig outan.
x x x x x	Euz ar verb beza.
x x x x x	Hoc'h hini zo mad.
x x x'	Pell euz ho treid.

x
x
x
x
x
x

An daouzek pik a zo e kreiz, p'ho pezo lakeat al lizerennou mad en o flas, a ray ano eur barrez a Vro-Leon, laouen kenan.

15. — Ar verc'hik a ioa maro. Ar zant a resullas anezl dirag ar Roue, e lez, hag an tad.

Merc'h ar roue hag an tortik

Eur wech e oa eur roue hag eur rouanez hag o devoa evit merc'h unik ar brinsez kaera eus ar bed. Deuet d'he femzek vloaz, ar brinsez-se a gouezas gwall-glanv.

An tad hag ar vamm glac'haret holl a lakeas ar plac'h yaouank e kambr-kousked ar roue e-unan hag e k'askjont evit ober endro d'ezi an holl vedisined ha sorserien euz ar vro. Holl e tisklerjont e oa ar brinsez e danjer bras da vervel, gant an naon da vihana... ma chomje hep debri! Hogen ar brinsez a nac'he peb boued.

Eun deiz koulskoude, e tisklerias e tebrfe a galon vad figezennou bennak.

Ar roue hag ar rouanez a gasas raktal ar zervicherien hag ar zervicherezed eus ar palez er broiou tro-war-dro... Met den ebet ne c'hellias kavout ar frouezenn c'hoantaet gant ar brinsez brudet.

Ha koulskoude, e tinerze, heur dre heur, bemdez.

Neuze ar roue a embannas e roje dorn e verc'h d'an den yaouank a z'gasfe figez d'ezi.

En amzer-se, e oa e kêr tri breur: an daou gosa a oa brao ha nerzus, an hini yaouanka dister ha divalo. Kuitat a rechont o zri: Budok, Ingenok ha Riok an tortik.

Budok o veza kavet ar frouez e klaske, a c'hrounnas anezo en eur vouchouer seiz hag o lakeas en eur baner brodet. Evel

15). N'ez oun nemet penn, kil ha troad. List kil ha troad evel m'emaint. Lakit outo nao benn dizhenvel, an eil goude egile hag ho pezo nao dra dizhenvel tre:

1. mad da lakaat en o fri. — 2. ma 'z it warnan, ne d-it ket war araog. — 3. peadra d'ober eun eizvetez. — 4. a bep seurt zo anezi, fall ha mad. — 5. Daouzek ano en deus. — 6. ano map va c'hoar. — 7. Bezit ... ha kempenn! — 8. Ar Chinoaed her c'hav mad: re all ive, pa c'hellont kaout. — 9. Echuif gantan!

ma tistroe laouen varzu ar palez, e figouezas gant eur vaouez koz hag a lavaras d'ezan:

— He! va mab! petra zougez-te ken brao kuzet en da baner?

Hen, disfizius, a respont en eur c'hoarzin:

— Dougen a ran mein, mamm-goz!

— Kea, va mab, ha ra vezo great hervez m'ec'h eus lavaret!

Hag an hini goz-se a oa eur zorserez!

Pa ginnigas ar paotr yaouank e baner d'ar roue, e tispakas ar vouchouer hag e kavas mein ebarz.

Ar roue a fuloras hag e reas teurel Budok en toull-bac'h.

Ingenok a zistroe ivez er palez, laouen gant e gavadenn, pa gavas er memes leac'h hag e vreur an hini goz.

— He! va mab! Petra zougez-te ken brao kuzet en da baner?

Ken disfius hag e vreur hena, e respontas:

— Dougen a ran eun nebeut pesked bennak.

— Kea, va mab, ha ra vezo great hervez ec'h eus lavaret!

Hag hennez c'hoaz a voe konfontet ha taolet er prison.

Erfin, Riok ar paourkeaz mac'hagn a gavas d'e dro figezennou. Pa c'houlennas outan an hini goz e respontas dioc'htu:

— Va mamm vat, dougen a ran em faner figez evit hon frinsez a zo warnes mervel.

— Ra vezo bennoz Doue warnout ha war da gtnnig ha ra vezo ar frouez-se hent dhon frinsez. Bolontez Doue ra vo great.

Ar brinsez a zebras ar figez hag e voe pareet.

Neuze, ar roue ec'h envari e bromesa a felle d'ezan en deiz-se zoken ober eured e verc'h. Koulskoude, o welet he mab-kaer da zont ken divalo, ar rouanez a ouele dourek kenan da faouta an ene. Neuze e voe great eun arnodenn.

An holl verc'hejou yaouank euz ar memes oad gant ar brinsez a voe bodet asamblez, gwisket en o dilhajou kaera. Ar gou-

16). Er memes ger, seiz lizeren ennan, kavit pemp: e benn, e lost, e hanter kenta, e hanter diveza, hag hen en e bez. E benn a dou, e lost a zo tost, e hanter kenta a zo pinvidig, e hanter diveza a zo e kreiz ar mor, e bez a c'hoarz pe a vusc'hoarz. peurliesia; lenva ra avechou.

lenner, mar anavezje merc'h ar roue e-mesk ar re-all, a c'hou-
neufe he darn. Riok, pa ne ouie ket petra d'ober, a leas da gaut
ar zorterez koz hag e kontas d'ezi e anken. Lavarout a reas
d'ezan:

— N'ez pezh ket aon, va mab, kemer ar voestig-man ha na
zigor anezi nemet pa vezi e-kreiz ar vodad. Neuze ec'h anavezi
ar vreg tonket d'it gant Doue.

Dirak ar roue, ar rouanez hag ar verc'hejou yaouank, pa
zigoras Riok e voest, eun laol-gwenan a zeuas er-meaz, a nijas
eur predig, e-us d'ar pennou... hag e teuas neuze d'en em bozi
war gurunenn ar brinsez.

Petra 'dremenas neuze?... An istor na lavar ket.

Ment ar paotr hag en em zresa a reas-hen souden? Ka-
fon ar brinsez ha paket e oa da vat ken ma teuas bos Riok da
veza eviti renet eun den hag a ra e geln rount hag e gam-
mejou kerzed eun den hag a grounne evit he flijadur? Ar pezh
zo sur eo e prometas dioustu dimezi gantan hag e rajont fes-
tou kaer-dreist. Ar bobl bihan a zebras seiz ejenn rostet, ar
vourc'hizien seiz penn-maout; hag ar merc'hed a zansas seiz ja-
badao epad seiz dervez.

Doue va fardono, evit ar pezh am eus ankonaet!

GRIT KEMENT ALL

Var ar Park (champ-de-bataille) e Kemper. Da greisdeiz,
Kaour a ra an neuz da garga eur fuzul ha da denna, en eur grial:
Pan! pan! pan! pan! Eur polis a c'houlenn outan:

— Petra rit, aze?

— Guelet a rit: o chasent emacoun.

— Mes n'eus ne glujar na gad na netra da laza, dre ama.

— Petra ra se? N'am eus ket a fuzul, ive!

17). Va c'henta a zo eur raghano; va c'henta ha va eil o
deus karantez eur vamm; var o lerc'h e teu danvez bara; ha va
lost, ma vije chenchet e lizeren diveza, a lazfe pesket.

16. — *Goude beza tremenet e vuhez hir er beden
hag er binijen, sant Ronan a varvas leun a veritou en
e lochennik er c'hoat.*

→

AR BLENIER

— Va zad a rea al lez, yaouankik c'hoaz, d'eur plac'h fur ha koant, hag e c'hoantea kaout da bried: koulskoude ne zimezas ket ganti goude-ze, n'ouzon ket perak. Ar plac'h yaouank-se he devoa kollet he zad hag he mamm pa oa bihanik, hag e veve he-unan gant he zad-koz, mac'hagn, pevar-ugent vloaz dezan hag oc'hpenn.

Va zad, eur paotr leun a vadelez hag a garantez, a zikoure e vuia-karet pa yea d'he gweladenni, oc'h ober endro d'an hini koz en doa ezomm, peogwir ar sezi hag ar c'hienved a zalc'he anezan en e wele abaoe pell amzer. Ret oa hen trei hag hen distrei, rei d'ezan da eva ha da zibri, hen netaat, chench linseriou e hep mare, gwalc'hi e fas, chench e roched, erfin kement a reer d'eun den klanv ha ne c'hell ober netra e-unan. An hini koz a oa anaoudek mat abalamour da se en e genver.

« An aotrou Doue az pennigo, va faotr, e lavare alies, evit ar servijou mat a rentez d'in. Ya, ya, hen az pennigo a dra zur, evel ma c'houlennan em fateriou bemdez. Ah! kontet int, va deizioù! Eur wech digouezet eno er Baradoz, m'am eus an eurvat da vont di eun deiz, me a bedo anezan c'hoaz gwelloc'h evidout, pegwir her gwelin dirak va daoulagad. Me a c'houlennno digantan ar grasou az peus ezomm var an douarman. Eun ober mat, gwelet a rez, va faotr, a dalvez atao e briz: eun ober mat n'eo biken kollet. En em gaout a ray abred pe divezad. Pedi evidout eo ar gwella d'in d'az tie'haoui. Me a varvo sioulik; ahend all o veza sur e laki va merc'h vihan da veza eurus, ma teues da veza pried dezi, hag hi ivez n'az rento ket gwalleurus, pell ac'hano. »

Hogen, ret eo hel lavarout d'eoc'h, evit mont bemdez da gounta fleuren d'he zousig, e oa ret d'am zad ober jimnastik awalc'h; abalamour ma ne oa hent ebet, pe da viana hent aes ebet evit mont betek he zi. Heulia e raed gwechou gwenojen-nou striz war vordou lagennou dour flearius, gwechou oa red kemeret a-dreuz parkeier, da dremen dreist foziou, kleuziou uhel a-walc'h. An hini n'en deche ket anavezet an hent, pe en defe en em faziet an nebeuta, a riskle koueza er vouilhenn pe en dour anvuez pe e-kreiz geotennou betek ar c'hof; pe da

goueza en eun toull doun bennak, kuit da vrema e zremm pe e gorf evit peurrest e vuhez.

Met bah! ne oa d'am zad nemet eur c'hoari bugel; d'ar bloavez-se ne oa ket c'hoaz tremenet d'ezan e bemp vloaz war 'n-ugent. D'an oad-se, ne ket 'ta, korf an den a zo c'hoaz skanv, yaouank ha gwevn hag eul lamm, eur saillh a bemp troatad n'eo ket evit sponta.

Ha ma 'ta, eun deiz, dre eun nosvez yen a viz Here, va zad a yeas, evel kustum, varzu ti ar plac'h yaouank e felle d'ezan kaout da wreg. Kavout a reas anezi enkrezet bras, tourmantet zoken, gant stad he zad-koz, eat falloc'h an traou gantan. Ar gwanded, ar paz, ar wask, an derzienn, ar berr-alan a oa en em vesket, hag hen talc'he, mat, ar paourkeaz koz! Va zad a zalc'has da zikour evel kustum ar plac'h yaouank da entent ouz ar c'hoziad, da rei d'ezan tizan hag evachou fresk, da vordi anezan en e vele, da heja e bennou-wele ha traou all. Dizale heman a zebhlantas gwelloc'h, a lavaraz zoken d'ezo komzou madelezus a drugarez, hag e kouskas sioul. O welout anezan kousket dous, an daou zen yaouank en em dennas kuit dousik war beg o zreid gant aon da zihun an hini klanv, hag a yeas e deñ ar gambr evit kaozeal asambles. An amou-rouzed, gouzout mat a rit, o deus atao eur bern traou grasius da lavarout an eil d'egile, eur bern keleier d'en em gonta, eur bern madigou da gas an eil d'egile.

E beg eur c'hard-er, e klevchont eur glemmadenn hir a-walc'h, nerzus a-walc'h; hag evel eun huanadenn verr. Mont a rechont buan betek gwele an den keaz a oa tremenet souden, hep anken, hep finval. Marvet e oa en eur gousket, ar peza zigouez alies gant ar re-goz.

Daoulina a rechont neuze o daou, en eur vouela, e-tal ar c'hof, en eul lavarout an *De Profundis* ha pedennou all evit an anaoun. Ober a rechont goude-se d'an tad-koz keaz e gempenn, e damm gempenn ziweza; elumi goulaou, lakaat dilhad-wele, linseriou gwenn ha fresk, ha neuze hen, va zad, a yeas e tiez an amezeien da glask komerezed mat bennak en eur c'houl-len outo dont da harpa ha frealzi ar plac'h yaouank breman hep skoazell, he-unan kaer war an douar, hep den ebet eus he ziegez evit he zikour hag he gwarezi. Ret e oa derc'hell kompagnunez d'ez, d'an emzivadez keaz-se hag a vouele holl daelou he daoulagad e-kichen korf-marro he c'har diweza e kare kenan, hag a leze anezi he-unan hiviziken er bed-man. Ret e oa ouspenn, ober ar veillhadeg.

Pa voe bodet a-walc'h a verc'hed, va zad breman maro, (Doue d'e bardono) a lavaras kenavo d'e vuia-karet ha d'an holl gompagnunez, a zaouinas eun eil gwech, a lavaras c'hoaz eur bedenn e-kichen an hini tremenet en doa an ear da gousket, hag e kemeras lu e di goude beza prometet dont an deiz variere'h mintin mat, ha mont da c'houde d'an enterramant.

Koulskoude, an holl afferion o doa gouennet amzer hir a-walc'h hep sonjal. E-keit-se an noz a oa kouezet: ar peg a enouras anezan hag her fachas eun tamm, rak, just-ha-just, hen a vire da vont re zivezat da di e vuia-karet, abalamour d'an hent fall.

Epad an deiz e ranke leulier evez, met epad an noz e oa gwasoc'h c'hoaz. Ha setu m'edo an noz du-pod, fetis da drouc'ha gant eur gountell, hep loar na stered, sklerijenn ebet, na zoken eur sklenrig dister; eur vrumenn bounner a goueze evel uzui, ken ne weled ket teir gammed dirazoc'h. Gwelet e vije bet sklearoc'h e goueled eur voutailhad liou du.

— Holla, eme va zad; fresk oun! Klok eo! ne welan taken, mann ebet! Penaos e rin d'en em denna? dre heleac'h mont; a gleiz, a-zehou, pe araok? Ken diezet oun hag eun den ganet dall, hep e gi d'e vienia. Ma c'hellan digouezout er gear hep droug ebet, hep lezel eu tu bennak eun ezel eus va c'horf, em bezo eur chans dreist. Ya vat! hag e vezin dieour eur piled-koar kaer d'am zant patroun. Mont a ran bremañ da vrema va eskern. Evit gwir! setu me paket mat. Penaos e c'hellin-me ober? Ne c'hellan ket chom aman koulskoude. Rei eo d'in digouezout er gear, kalz a draou am eus d'ober araok dont adarre d'an enterramant. Pebez taol fall, va mignoned, pebez taol fall! Gan! ma ne dorrin ket va leven-gein! n'eo ket ar mare d'en em ziframma, koulskoude! Ne vern; deomp atao. Lavaret a raer, ez eus eun Doue mat evit ar vezverien, perak eta ne veché ket unan evit an dud yaouank, evit an dud yaouank ha na evont ket? »

Hogen kaer en doa sellout en araok, digeri e zaoulagad bras evel e dek, ar paotr keas ne oa ket avansetoc'h, na suroc'h. Neuze, goude beza great kant kammed bennak, pe neben-

17. — *Tri eskop a brezidas an anterramant. Mes ar Geban a insultas ar c'horf: — Kerz kuit, bern teil, emezi: kers da vreina gant ar chas maro. Ne deui mui d'ober goap ac'hanomp.*

toc'h, e rankas chom a zav, hep gouzout penaos en em denna. Distrei war e giz?... hag e draou? ha petra ' veche lavaret er gear? hen a lakfe e holl gerent en anken abalamour d'ezan.

E feiz, va zad a gomanse dizesperout, pa welas, hogozik d'e dreid, en e gichen, eur skleurig limestra. A-boan m'her gwelfed da genta, met nebeut ha nebeut e vrasaas, e savas a-us d'an douar evel eur c'houlouen hag e luskas goustadik en eur drei, o skleraas en dro d'ezhi gwelloc'h zoken evit eul letern-karr. Ar seurt goulaouen-se, digouezet eun hanter-ment den, a chomas wardro diou vunutenn da luskellat evelse, met hep chench plas; ha goude-se e teraouas goustadik mont war araok.

Divar neuze va zad a zantas koueza e spontou diouz e galon. Eur menoz a-deuas d'ezan hag a lavare heuilha gant fizians, hep marc'hata, ar zikour-se a zigoueze mat evit echui e boan. Ober a reas sin ar groaz, ha lavarout eur bedenn verr a drugarez; ha dioustu, ar c'houlouen a sklerijennas startoc'h, ken brao ma c'hellet kredi beza e kreiz an deiz, ken sklear ma oa an traou tro wardro.

Mont a reas eta evelse gant gras Doue, sioul, heb anken, hep koll ar gweled eus ar sklerijenn-se a vlenias anezan bep darvoud dre eun hent sur, hag a reas d'ezan digouezout er gear sec'h korn, dizaotr, diskuiz, hep lamm, hep an distera droug.

E gwir, ar sklerijenn a harzas dres dirak dor an ti eleac'h ma chome e dad, en em luskas evel er mare ma erruas a zehou hag a gleiz, hag a gleiz da zehou, a chomas c'hoaz diou vunutenn bennak hep finval, hag e pignas en ear goustadik-goustadik, hep prez, bepred uheloc'h. O veza digouezet eun ugent troatad a-uz d'an douar, hi a en em lakeas da vrasaat estonus, hag o sklerijennas an nenv evel biskoaz, hag a vougas en eun taol en eul lezel ar meziou tro dro tenvaloc'h eget araok.

Piou eta en doa digaset ken brao ar sklerijenn-se d'am zad? Piou? Bet en doa an douetans, kredit mat! Kompren a reas, hep klask pelloc'h, a be leac'h e teue ar burzud-se.

Ar c'houlouenn vuzud-se a oa a dra-zur ene ar paour-keaz koz. Ene ar c'hoziad keaz e oa, ya sur, ene ar c'hoziad mat hag en devoa pedet moarvat an aotrou Doue en Nenv. Neuze an aotrou Doue, o selaou e bedenn, en doa aotreet d'ezan diskenn war an douar, da gomans paea e zle d'an hini en doa bet truez outan...

Da vihana va zad a zonjas evelse; mes piou a c'hell er bed-ma gouzout misterion ar bed-all?

GWARIZI

Trist eo kosaat, d'an hini ne oar ket pegement e tal ar binijen. Ar c'horf hag ar spered a en em skuiz dindan bec'h ar bloaveziou a red hag a flastr an den. Hogen, tristoc'h eo c'hoaz kosaat en abandon, hep den ebet en ho kichen evit kaozeal, da lavarout d'eoc'h tra pe dra, dreist-holl epad ar goanv gant e nosveziou hir, hep termen.

Ha ne c'hellit ket bepred diviz ganeoc'h hoc'h-unan; evelse ez oc'h sur da viret da gaout rendael, gwir eo: ne vern; ha kredit a rit e vezer sederoc'h evit se?

Ha ma! setu eno doare-beva eur vaouez, eun intanvez, o chom e parrez Lanngroaz.

Eun deiz, e tigouezas d'ezhi beza goulennet da zimezi gant eun intanv skuizet moarvat, hen ivez, o veva e-unan; ne respontas da genta, na ya, na nann. Hi a c'hoantea gouzout araok petra oa gwelloc'h: eil-dimezi pe chom intanvez.

Eun nebeut amzer goude ar goulenn-se, ar vaouez keaz-se a oa eat evel kustum da gousket; hag he goulaouen mouget, hi a zonje kousket sioul, pa velas a greiz-holl, hep beza finvet morse, e voe diskaret he linseriou a gostez. Kredi a reas, da genta, e oa he c'haz o c'hoari, pe o klask paka eul logodenn; hag hep ober van, hi a dennas he linseriou war he gorre, hag en em droas war an tu all. Pemp munutenn goude, pa gomanse ar c'housked dont adarre, ar memes tra a erruas.

— « Ah! emezi, pebez kaz brein, erfin! ya, e gwirionez ha mont a ray da virout ouzin da gousket epad an noz? »

Elumi a reas he goulaouen evit kas kuit ar c'hoz-kaz. Ne oa en dro d'he gwele kaz ebet, na dindan, nag dirak, nag a-drenv, nag a zehou, nag a gleiz. Evelato an intanvez a zavas hag a glaskas he c'haz: kousket mat oa war an oaled. Rouden ebet euz laer ebet, hi a yeas adarre d'he gwele, met lezel e reas ar c'houlouen war elum evit gwelout petra vije, ma savfe

---

18). C'huec'h lizeren a ra ac'hanon. An teir genta a zo en ho torn pa zrebit bara. An deirved hag an teir diveza a zo e kalonou ar prizonier hag e dud. Ar c'huec'h asambles a gas al laer hag ar zant dirag ar barner.

adarre ar memes c'hoari. Komans a reas adarre; komans a reas gwelloc'h, rak gwelout a reas mat-tre hag e santas he linseriou oc'h en em deurel pell diouz he c'horf, evel taolet gant eun dorn diwelus.

— « Gwelomp, gwelomp, e sonjas-hi ; n'eus nemedon aman, koulskoude! Petra 'ta? Petra ziniti an dra-ma? »

E feiz, eur spont bras a gemeras peg enni da genta. Ne badas ket rak an intanvez en em lakeas da ober he sonj war ar pezh a zigoueze ganti. Kompren a reas hag e chomas sioul. Antronoz e ilie beza roet ar respont diweza d'an intanv ha ne felle ket dezan pe ne c'helle ket gortoz pelloc'h. Ha ma! he fried maro (Doue de bardono) a zeue d'he alia er feson-se, da lavaret d'ezhi ne felle ket d'ezan gwelout anezi o tmezi a-nevez gant eun all. (Ma livirit ne rea nemet hunvreal, n'ho tislavarin ket. Mes ar pezh zo sur eo ne voe ket a eil-dimezi e Lann-Groaz: an intanvez a jomas intanvez.

19). *Ar groaz.*

†
†
†
† † † † † † †
†
†
†
†
†

Ar ger hirra a zo ano eur barrez e Kerne, brudet dre ar bed holl, saourus ha madalezus; an hini kreiz a zo parrez e skeud eun all, e bro Poher.

20). Dioc'h ma kavoc'h gwelloc'h, e vezan duk a Vreiz, louarn pe eul lomik er diouzoc'h. Ma trouc'hit va fenn, e vezan boued chatal; ma lakit dirag va fenn al lizerenn a deu var e lerc'h er Groaz-Doue, e vezan mad da dei tiez.

18. — *N'he doa ket echuet, pa zigoras an douar dindani, hag e kouezas ez-veo ebars ar flammou tan.*

»—»

Evit he Merc'h

Eun abardaevéz, e kreiz an hanv, al labour oa bet skuizus evel da boazat kroc'henn an dud paour evel ma poaz an tan ar bara er forn. Va merc'h ha me e oamp hon diou azezet sioulik evit aveli hor penn eur momed war d'ezou an nor, eus hon ti. Va goas a oa eat da bourmen war dro. Me a gomz d'eo'h euz eur pemzek bloaz bennak. Erfin a hoan e c'helled dialana en eaz, daoust d'an noz o koueza: ha kalon a vanke d'eomp da gaozeal. A greiz-holl va merc'h a savas hag a gomzas evelhen ouzin.

— « Sell, klevit ta, mamm; setu eur c'harr hag a ra eun diaoul a drouz. Ne gredan ket beza klevet biskoaz kemend-all. »

Selaou a ris. E gwir, ober a rea boum... roum... boum... roum... boum! ha ne oa ket aze trouz stlej eur c'harr ordinal. Nann, nann: ne c'helled ket en em drompla, a dra zur! Lavaret e viche bet tammou houarn pouner o koueza, o sevel, oc'h askoueza, oc'h adsevel eun eil gwech evit koueza c'hoaz var an douar, hag oc'h adsevel atao. Ha neuze, gant se eur gwall drouz plankennoù faoutet jointet fall oc'h en em steki an eil ouz egile, eun trouz... me lavar d'eo'h! krik, krak! krik, krik, krak! krik! evel rodou dizalc'h, o frotta ouz bordou ar c'harr, abalamour ma oa re bounner ar c'harg evito.

An ekipaj a zeblante dont etrezek hor c'heriadenn, ha va merc'h ha me e savchomp asamblez, o sonjal e c'hellfemp, e distro ar voger a vorde an hent fall, gwelout ar c'harr o ti-gouezout rak an trouz a rea a oa gwasoc'h-gwaz; her santout a reamp, an ejenned pe ar c'hezeg a stleje ar c'harr o doa bec'h mont arak en hentig-se leun a vein, a roudou-karr, a skarrou, a doullou. Hag e c'hellbas distremen beg an hent goustadik... goustadik... hei 'ta! hei 'ta! eun tammig nerz c'hoaz... tenn mat, hag e vezo.

Sellout a ris ouz va merc'h hag a lavaras d'in neuze:

— Oh! souezus eo kement-man, a dra zur! klevout mat a

(1) — Abaoe kantvein, bez Sant Ronan en e iliz a zo daremprenet gant Bretoned, braz ha bihan. »—

ran, met na welan ket netra, netra an holl. Ha gwelout a rit eun dra bennak, c'hui, mamm? ha gwelout a rit an ekipaj? Ret eo d'eoc'h neuze kaout daoulagad mat, gwelloc'h eget va re-me.

Respont a ris outi :

— Nann, va merc'h, n'her gwelan ket.

— Ah! va Doue! Ah! va Doue! emezi a-nevez; met dont a ra varnomp: hag hor flastra a ray? Ar c'harr-se a zeblant beza en hon enep, d'an heur-man, betek hon steki. Hopala! hopala! bienier dall, diwallit, mar plij, da dremen war hon c'horre! Plas a-walc'h ho peus, mar kirit, da dremen a gostez. Distroit ho loened, me ho ped, tamm kleiz!

Ha va merc'h spontet holl, he fenn stouet, a yeas buan e-bars an ti. D'ar poent-se e santis eun tamm yenijenn vras em c'horf, evel m'en dec'he ar goanv kemeret lec'h an hanv var an taol; hag an trouz a davas dioc'htu, epad diou pe deir vunuten, evit komans adarre krenv kenan: klak! klak! klak! Ha goude-se nebeutoc'h; a dra zur ar c'hañ a dec'he pell war e gorregou, en eur gemeret, hervez ma kredan, hent Penniliz. Petra en doa o vont d'ober eno? petra eo deuet d'ober dirak hon ti?

Va merc'h baour a grene gant an anoued, en he holl izili, hag a stlake he dent.

— Displegit d'in, mamm, emezi, tost da vouela; displegit d'in eta ar pezh a zo tremenet aman bremaik: ne gomprenan mann ebet.

Komprenet em boa, me. Va c'halon a oa gwasket evel bis-koas ne oa bet. Ret mat e oa d'in koulskoude sioulaat da bugel. Respont a ris:

— Se n'eo netra: na gemer ket poan-spered abalamour da gement-se; arabad en em soursial, va merc'hig vat.

Eun trouz eo hag a dremen en ear, eun ekleo: an amzer stoul a ra deomp klevout trouziou a reer er peulder: kredet hor beus e oa an trouz-se en hon c'hichen, ar pezh en deus estonet ac'hanomp, setu tout: laka da sonjou e traou all, kea, kred ac'hanon.

Eur bloavez goude, deiz evit deiz, va faourkeaz merc'h karet a oa tennet diganeomp; ar c'harr a oa deuet adarre dirak hon ti; met hep trouz ebet, an taol-man, evit kemerout he c'horf hag hen dougen gantan... er bez. Amzer he doa bet d'en em brepari, a drugare Doue: me gav d'in ez eo va merc'h euruc'h er bed all eget na vezomp-ni er bed-ma.

1 gagnant sur 5

donc, un minimum de risques pour un maximum de chances

AVEC UN BILLET DE LA
**LOTERIE
NATIONALE**

D. 34

AUX BRETONS

AUX BRETONS

AUX BRETONS

BREST, 79 et 81, rue de Siam

TÉLÉPHONE 22-30

LAINAGES NOIRS ET FANTAISIE

SOIERIES :: RUBANS

TOILETTES de COMMUNION

LINGERIE :: MERCERIE :: BONNETERIE

GANTERIE :: CORSETS

TOILE :: BLANC

TROUSSEAUX :: LAYETTES

FOURNITURES de MODES :: FOURRURES

DRAPERIE :: COTON

AMEUBLEMENT :: Rideaux

COUVERTURES

CONFECTIONS pour DAMES et ENFANTS

H. BRUNET

Gwerza marc'had mad a ra va nerz

Moulez ar C'hourrier, BREST.